BO 2027 - ONDERWIJS

Klemtonen van de minister

Onderwijs is de belangrijkste investering in de toekomst van onze kinderen en Vlaanderen. Deze beleids- en begrotingstoelichting toont een duidelijke keuze: de onderwijskwaliteit versterken en de lat opnieuw hoger leggen.

Nederlands is de sleutel tot leren, onderwijskansen en maatschappelijke participatie. Ik zet in op taalondersteuning en taalremediëring en zorg ervoor dat scholen een doeltreffend taalbeleid kunnen uitbouwen. Ik bouw aan een kennisrijk curriculum en ambitieuze minimumdoelen. Maar leren kan enkel in een omgeving waar rust, orde en respect heersen.

Sterke leraren zijn de hefboom voor kwaliteitsvol onderwijs. Leraren moeten voor de klas staan. Ik neem maatregelen om planlast terug te dringen en werkdruk te verlagen. Ik werk aan een onderwijspact dat leidt tot een geactualiseerde rechtspositie voor leraren en dat scholen moet helpen bij hun personeels- en professionaliseringsbeleid.

Onderwijs moet aansluiten op de arbeidsmarkt en maatschappelijke noden. Een goede studieoriëntering in het hoger onderwijs is essentieel. Het volwassenenonderwijs moet zijn rol als kansenmotor waarmaken, door in te zetten op Nederlands en diploma- en beroepsgerichte opleidingen.

Publieke middelen moeten doelmatig bijdragen aan goed onderwijs. Ik werk aan een doordachte organisatie van het studieaanbod en investeer gericht in kwaliteitsvolle schoolgebouwen en bijkomende plaatsen waar nodig. Zo bouwen we aan een onderwijslandschap dat ook op lange termijn kwaliteit en kansen biedt.

Doelstellingen

Strategische- en operationele doelstellingen

FDD - KLEUTER- EN LEERPLICHTONDERWIJS

SD 1: Inzetten op de verbindende en emanciperende rol van Nederlands

Zie overkoepelende strategische doelstelling 1: Inzetten op de verbindende en emanciperende rol van het Nederlands.

OD 1: Een sterke taalvaardigheid Nederlands bij alle leerlingen realiseren

Nederlands is de instructie- en omgangstaal op school en vormt de basis voor succesvolle leertrajecten en gelijke onderwijskansen. Daarom zet ik in op het versterken van de taalvaardigheid in het Nederlands van alle leerlingen, van de kleuterklas tot het secundair onderwijs. Nederlands krijgt een plaats in alle leergebieden, vakken en leercontexten. Daarbij combineer ik preventieve en remediërende maatregelen, zodat leerlingen de nodige ondersteuning krijgen om de minimumdoelen Nederlands te bereiken.

De uitvoering van de conceptnota 'Ieder kind taalheld' vormt hierbij de leidraad. Ik rol de aanpak stapsgewijs uit in het basisonderwijs, met eveneens aandacht voor de overgang van het basis- naar het secundair onderwijs. Ik werk daarvoor samen met

strategische partners zoals Leerpunt, de Taalunie en het Vlaams Talenplatform. Ik versterk de huiswerkbegeleiding binnen de gemeenten en de opdracht van de pedagogische begeleidingsdiensten. Ook sectoren buiten de school, waaronder de sector van de vrije tijd, de jeugdsector, de sector van de letteren en van welzijn, worden betrokken om leerlingen meer kansen te bieden om Nederlands te verwerven en actief te gebruiken.

Met het decreet 'Ieder kind taalheld' , dat op 1 september 2026 in werking trad, versterk ik de ondersteuning van leerlingen die extra hulp nodig hebben om het Nederlands voldoende te beheersen. Ik voorzie extra werkingsbudget voor taalondersteuning van de peuterklas tot en met het eerste leerjaar. Daarnaast krijgen scholen extra middelen voor remediëring van leerlingen vanaf het tweede leerjaar die bijkomende taalondersteuning nodig hebben buiten de taalheldklassen.*

Voor het basisonderwijs investeer ik in extra lestijden voor taalheldklassen vanaf het tweede leerjaar. Scholen en scholengemeenschappen kunnen deze klassen organiseren voor anderstalige nieuwkomers, en voor leerlingen waarvan de klassenraad oordeelt dat zij onvoldoende kennis van het Nederlands hebben om het reguliere onderwijsprogramma te kunnen volgen en waarbij andere remediërende taalmaatregelen onvoldoende hielpen. Het doel is om deze leerlingen zo snel mogelijk te laten aansluiten bij de reguliere onderwijsactiviteiten. Ook in het secundair onderwijs versterk ik de taalondersteuning. Bij een beslissing over de toekenning van het getuigschrift basisonderwijs kan de klassenraad besluiten dat een leerling in het eerste jaar van het secundair onderwijs drie extra uren Nederlands per week volgt. Scholen voor gewoon secundair onderwijs ontvangen bijkomende uren-leraar om deze ondersteuning te organiseren.

In 2027 bereiken deze taalmaatregelen hun volle uitwerking. Ze maken deel uit van een bredere aanpak die inzet op een sterk taalbeleid, professionele ondersteuning van schoolteams en gerichte begeleiding van scholen. Ook het professionaliseringsbudget stijgt, zowel in het basis- als in het secundair onderwijs.

We blijven daarnaast investeren in instrumenten die taalachterstand vroeg detecteren en gerichte ondersteuning mogelijk maken. De geactualiseerde KOALA-taalscreening wordt afgestemd op de minimumdoelen voor het kleuteronderwijs. Vanaf 2027 peilt de uitgebreide screening niet alleen naar luistervaardigheid, maar ook naar woordenschat, fonemisch bewustzijn en getalbegrip. Dankzij deze uitbreiding kunnen scholen taalachterstanden nog nauwkeuriger vaststellen en remediëren.

Tot slot blijf ik samen met mijn collega bevoegd voor Binnenlands Bestuur zomerscholen ondersteunen en financieren om leerlingen tijdens de zomervakantie extra leerkansen te bieden en hun kennis van het Nederlands te versterken. In 2027 versterk ik het zomerscholenbeleid verder. In uitvoering van de resolutie over de kwaliteitsversterking en de verdere uitbouw van zomerscholen in Vlaanderen van het Vlaams Parlement stuur ik waar nodig het regelgevend en procedureel kader bij, met aandacht voor de kwaliteit van het aanbod, de deelname van leerlingen en een tijdige voorbereiding van de zomerscholen.

** Decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs en de codificatie*

sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016, wat betreft taalmaatregelen

SD 2: De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit

Zie overkoepelende strategische doelstelling 2: De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit.

OD 2: Samen gaan voor een kennisrijk en ambitieus curriculum in het leerplichtonderwijs

Ik zet in op de uitbouw van een kennisrijk, ambitieus en samenhangend curriculum. De nieuwe minimumdoelen voor het basisonderwijs, die in juli 2025 werden goedgekeurd door het Vlaams Parlement, vormen daarbij een duidelijke gemeenschappelijke kern en het fundament voor kwaliteitsvol onderwijs. Scholen behouden de ruimte om verder te gaan dan de minimumdoelen en om ambitieuze leertrajecten uit te werken voor hun leerlingen.

Ik ondersteun de verdere uitrol van de nieuwe minimumdoelen voor het basisonderwijs. De onderwijsverstrekkers voorzien dit schooljaar in leerplannen die schoolteams moeten helpen bij de implementatie van dat kennisrijk curriculum. Ik blijf de beslissingen van de leerplanbeoordeling en de werking van leerplannen in de praktijk nauwgezet opvolgen, opdat leerplannen afgestemd zijn op de nieuwe minimumdoelen en scholen ondersteunen bij de realisatie van een kennisrijk, ambitieus en kwaliteitsvol onderwijs.

Ook zet ik het traject met de inspiratiescholen verder. Zij versterken hun expertise rond kennisrijke curricula, effectieve didactiek en leerondersteunende vaardigheden. Die expertise delen ze vervolgens binnen lerende netwerken en met het brede onderwijsveld. De pedagogisch begeleiders die zijn toegewezen aan de inspiratiescholen volgen het ontwikkeltraject van hun scholen en ondersteunen vanaf het schooljaar 2027-2028 de lerende netwerken rond de inspiratiescholen met het oog op het verspreiden van succesvolle praktijken.

Ik zet ook in op de uitrol van de maatregelen uit de conceptnota 'Kunst en cultuur voor elke leerling' die kwaliteitsvolle cultuureducatie ondersteunen, met als doel ook langs deze weg leerlingen te ondersteunen om de minimumdoelen te behalen, te verrijken en te verdiepen.

Daarnaast werk ik aan een meer samenhangend doelenkader over onderwijsniveaus en onderwijsvormen heen. Ik werk aan de afstemming van de minimumdoelen voor de eerste graad van het secundair onderwijs op de nieuwe minimumdoelen voor het basisonderwijs, in lijn met de visienota van de Vlaamse Regering van 14 november 2025. Ik besteed bijzondere aandacht aan de B-stroom. Ook OKAN wordt in deze ontwikkeling meegenomen.

Ook stroomlijn ik de werkwijze voor het ontwikkelen en vastleggen van beroepsgerichte opleidingen in het secundair onderwijs, het volwassenenonderwijs en deeltijds kunstonderwijs. Ik laat bekijken hoe beroepskwalificaties optimaal kunnen worden ingezet over de verschillende onderwijsniveaus en opleidingsvormen heen en laat onderwijsverstrekkers en sectoren samenwerken aan de onderwijskundige vertaling ervan.

Ook de examencommissie wordt verder afgestemd op deze hervormingen. In uitvoering van het Onderwijsdecreet XXXVI stel ik een besluit van de Vlaamse Regering op dat vastlegt welke doelen de Examencommissie secundair onderwijs vanaf 2027 niet hoeft te bevragen, rekening houdend met haar specifieke context.

SD 3: Sterk onderwijspersoneel garanderen

Zie overkoepelende strategische doelstelling 3: Sterk onderwijspersoneel garanderen.

OD 3: Leraren waarderen

Sterke leraren, schoolleiders en schoolbesturen zijn essentieel voor kwalitatief onderwijs. Om het personeelsbeleid in onderwijs verder te versterken en het beroep van leraar aantrekkelijker te maken, voer ik momenteel intensief overleg met de sociale partners in het kader van een loopbaanpact. Tegelijkertijd wil ik scholen en schoolbesturen hefbomen aanreiken om te kunnen bouwen aan een performant, duurzaam en ontwikkelingsgericht personeelsbeleid.

Ik verhoog de professionaliseringsmiddelen met het oog op het op het versterken van het taalbeleid Nederlands, de (taal)didactiek en de vakkennis bij leerkrachten. Ik blijf ook aandacht besteden aan een duidelijke en werkbare regelgeving voor onderwijspersoneel. Daarnaast volg ik de federale hervormingen van de pensioenen, verlofstelsels en arbeidsmarktmaatregelen nauwgezet op. De federale regering werkt aan de invoering van een familiekrediet, waarbij een aantal bestaande verlofstelsels worden hervormd. Zodra hierover meer duidelijkheid bestaat, zal ik op Vlaams niveau nagaan of en in welke mate aanpassingen noodzakelijk of opportuun zijn.

Naar aanleiding van de federale aanpassingen aan de regelgeving over re-integratie na ziekte, lopen gesprekken met de sociale partners om de mogelijkheden tot inzetbaarheid van deze personeelsleden te verbreden.

Tot slot blijf ik (beginnende) leraren correct informeren over hun aanstelling, salaris en loopbaanmogelijkheden via het portaal Mijn Onderwijs Personeel en via informatie- en jobbeurzen. Zo ondersteun ik leraren gedurende hun volledige loopbaan en versterk ik de aantrekkelijkheid en waardering van het beroep.

OD 4: Leiderschap in scholen versterken

Sterk leiderschap geeft richting aan het team en houdt de focus op goed onderwijs.

Binnen het kader van de grondwettelijke vrijheid van onderwijs, stel ik de verwachtingen en verantwoordelijkheden van schoolbesturen helder en zet ik in op efficiëntie en bestuurlijke deskundigheid.

Scholen kunnen ook rekenen op een toegankelijke en nabije ondersteuning. Naast ondersteuning door onder meer pedagogische begeleidingsdiensten, wordt ook de dienstverlening vanuit mijn administratie verder uitgebouwd. De administratie vormt het eerste aanspreekpunt voor vragen over schooladministratie en regelgeving en helpt scholen om snel de juiste ondersteuning te vinden. Hierdoor worden

schoolleiders beter ondersteund in hun dagelijkse werking en kunnen zij zich sterker richten op hun pedagogische en organisatorische opdracht.

SD 4: Investeren in sterk onderwijs

Zie overkoepelende strategische doelstelling 4: Investeren in sterk onderwijs.

OD 5: Investeren in Nederlands

Kennis van het Nederlands is onmisbaar voor gelijke en eerlijke kansen van kinderen en jongeren. Daarom ondersteunen we scholen inhoudelijk en financieel bij een sterk taalbeleid voor alle leerlingen. Om de implementatie van de nieuwe minimumdoelen voor het basisonderwijs te ondersteunen, investeer ik in de opbouw van expertise rond taalonderwijs. In dat kader werd een bredere vorming voor taalexperten opgezet en werden extra pedagogische begeleiders ingezet met een sterke focus op Nederlands. Deze begeleiders ondersteunen scholen bij de implementatie van de nieuwe minimumdoelen en bij de uitbouw van een sterk taalbeleid.

Na afronding van hun traject bij de Taalunie worden de begeleiders die de vorming tot taalexpert volgden, ingezet om de taalexperten van scholen te ondersteunen. Op die manier versterken zij de ontwikkeling van het taalbeleid op school en de implementatie van de minimumdoelen voor het basisonderwijs, in het bijzonder voor Nederlands. Door expertiseopbouw en kennisdeling verder te versterken, ondersteun ik scholen in hun opdracht om alle leerlingen maximale kansen te bieden om het Nederlands goed te beheersen en succesvol deel te nemen aan het onderwijs. Ik verwacht van scholen aandacht voor de doorlopende professionalisering van de taalexpert en voor het doorgeven van kennis door de taalexpert naar alle collega's.

OD 6: Investeren in leraren

Leraren vormen de belangrijkste hefboom voor kwaliteitsvol onderwijs. Daarom investeer ik in een aantrekkelijke, duurzame en professionele lerarenloopbaan. Ik ondersteun leraren in elke fase van hun carrière, van de instap in het beroep tot een langdurige en kwaliteitsvolle loopbaan in de onderwijssector. Daarbij gaat extra aandacht naar de ondersteuning van startende leraren, zij-instromers en personeelsleden die na ziekte opnieuw aan de slag gaan.

De maatregel voor zij-instromers blijft een belangrijk instrument om professionals uit andere sectoren aan te trekken en hun expertise in het onderwijs in te zetten.

OD 7: Investeren in technisch, kunst- en beroepssecundair onderwijs

Ik investeer in sterke, praktijkgerichte opleidingen die nauw aansluiten bij maatschappelijke en economische noden. Ik stimuleer de samenwerking tussen scholen, sectoren en ondernemingen zodat leerlingen authentieke leerervaringen kunnen opdoen en de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt verder versterkt wordt. Daarbij heb ik aandacht voor de waardering van praktijkgerichte studierichtingen en voor de betaalbaarheid ervan voor leerlingen en hun gezinnen. Vanaf schooljaar 2026-2027 verlaag ik de schoolfactuur voor de dure studierichtingen in het technisch, beroeps- en kunstsecundair onderwijs. Deze

middelen moeten scholen helpen om de kosten voor leerlingen en gezinnen te beperken en de toegankelijkheid van deze opleidingen verder te vergroten. Daarbij voorzie ik ondersteuning voor scholen via vzw Krijt. Die ondersteuning helpt scholen om hun schoolkosten structureel te verlagen, afspraken hierover te verankeren in hun beleid en de toegankelijkheid van praktijkgerichte studierichtingen te vergroten, in het bijzonder voor leerlingen in een kwetsbare financiële situatie.

SD 5: Het aanbod en de financiering van het leerplichtonderwijs optimaliseren

Ik werk aan een efficiënter, transparanter en toekomstgerichter leerplichtonderwijs. Ik breng hierbij autonomie en transparantie in de besteding van middelen in balans (OD 8). Daarnaast werk ik aan een rationeel studieaanbod en scholenlandschap (OD 9).

OD 8: Autonomie en transparantie in de besteding van middelen in balans brengen

Scholen en schoolbesturen hebben ruimte nodig om middelen in te zetten volgens hun eigen context en noden. Tegelijk moet voldoende zichtbaar blijven hoe publieke middelen worden besteed.

Om dat te realiseren werk ik verder aan een vereenvoudiging van de financiering en omkadering van scholen. We evolueren naar een model waarin de financiering beter aansluit bij de primaire en secundaire processen binnen scholen. Tegelijk zet ik verdere stappen naar een open en transparante boekhouding, zodat duidelijk wordt welke middelen rechtstreeks in scholen worden ingezet en welke middelen bovenschools worden aangewend. Op die manier versterk ik zowel de responsabilisering van schoolbesturen als het vertrouwen in de besteding van publieke middelen.

Daarnaast onderzoek ik hoe de doelmatige inzet van middelen kan worden opgevolgd. In het licht van deze ontkleuring van middelen wil ik voldoende garanties behouden voor een correcte en efficiënte besteding van de beschikbare middelen. Transparantie, verantwoording en doelmatigheid blijven daarbij belangrijke uitgangspunten.

In 2027 bereid ik de aanpassingen van de financiering en subsidiëring van scholen in zowel het basis- als het secundair onderwijs verder voor. Dit maakt deel uit van de gesprekken die ik momenteel met de sociale partners voer over het onderwijspact. In dat kader werk ik verder aan een financieringssysteem dat eenvoudiger, transparanter en toekomstgericht is, en dat scholen en schoolbesturen de nodige ruimte geeft om hun middelen doelgericht in te zetten voor kwaliteitsvol onderwijs. Daarbij zorg ik ervoor dat schoolbesturen er geen belang bij hebben om zich op te splitsen in kleinere entiteiten.

OD 9: Een rationeel studieaanbod en scholenlandschap realiseren

Ik werk aan een toegankelijk en duurzaam onderwijsaanbod dat inspeelt op de behoeften van leerlingen, gezinnen en de samenleving. Daarbij bewaak ik de lokale verankering van basisscholen en streef ik naar een evenwichtig en kwalitatief studieaanbod in het secundair onderwijs.

Om het studieaanbod in het secundair onderwijs beter af te stemmen op de reële noden van leerlingen, vervolgopleidingen en de arbeidsmarkt, rationaliseer ik het ingerichte studieaanbod. Ik heb een regelgevend initiatief opgestart om het ingerichte studieaanbod in het secundair onderwijs te rationaliseren door de invoering van bijkomende rationalisatienormen. Op basis van de screening van het reëel ingerichte aanbod aan scholen, vestigingsplaatsen en structuuronderdelen per regio zal ik, met respect voor de vrijheid van onderwijs en het onderscheid tussen officieel en vrij onderwijs, het studieaanbod bijsturen.

Om het aanbod beter af te stemmen op de noden, heeft AHOVOKS daarnaast tijdens het schooljaar 2025-2026 een screening uitgevoerd van het theoretisch onderwijsaanbod (de matrix secundair onderwijs) in het secundair onderwijs en het buitengewoon secundair onderwijs opleidingsvorm 3. Daarbij werden gegevens verzameld over studieaanbod, studieloopbanen, doorstroom naar het hoger onderwijs, uitstroom naar de arbeidsmarkt en toekomstige competentiebehoeften. Ik ontving aanbevelingen en plan een consultatie van onderwijsverstrekkers en sectoren om te komen tot een aangepaste matrix secundair onderwijs.

De onderwijsinternaten blijven een belangrijke schakel in het onderwijslandschap. Daarom zet ik de bijkomende middelen die in 2025 werden toegekend aan de onderwijsinternaten verder. Het gaat daarbij om bijkomende doelgroepomkadering, bijkomend werkingsbudget en bijkomende middelen voor internen van wie het verblijf kadert in de jeugdhulpverlening. In aansluiting op de verhoogde doelgroepomkadering voor deze groep internen blijf ik inzetten op een kwaliteitsvolle samenwerking tussen onderwijsinternaten en welzijnspartners. Ik versterk de kwaliteit van de afsprakenkaders en ondersteuningsplannen en organiseer regionale intervisiemomenten om expertise-uitwisseling te stimuleren en de ondersteuning van deze internen verder te verbeteren.

FEE - HOGER ONDERWIJS

SD 1: Inzetten op de verbindende en emanciperende rol van het Nederlands

Zie overkoepelende strategische doelstelling 1: Inzetten op de verbindende en emanciperende rol van het Nederlands.

OD 10: Het Nederlands als onderwijstaal in het hoger onderwijs vrijwaren

Het Nederlands is en blijft de onderwijstaal in het Vlaamse hoger onderwijs. Een sterke verankering van het Nederlands is essentieel voor de toegankelijkheid, kwaliteit en maatschappelijke opdracht van het hoger onderwijs. Tegelijk blijft er ruimte voor een voldoende sterk internationaal en anderstalig aanbod, internationale samenwerking en studentenmobiliteit.

Ik zorg ervoor dat elke student de mogelijkheid heeft om een opleiding in het Nederlands te volgen. De regeringscommissarissen blijven nauwgezet toezien op het naleven van de decretale taalregeling. Zo bewaak ik het evenwicht tussen internationalisering en de verankering van het Nederlands als volwaardige onderwijstaal in Vlaanderen.

SD 2: De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit

Zie overkoepelende strategische doelstelling 2: De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit.

OD 11: Studievoortgang bewaken, onder meer door een performante studie-oriëntering

Een doordachte studiekeuze draagt bij tot studiesucces, een vlotte doorstroom en een efficiënte onderwijsloopbaan. Daarom blijf ik inzetten op kwaliteitsvolle studieoriëntering en op maatregelen die studenten ondersteunen bij de overgang van het secundair naar het hoger onderwijs. Tegelijk bewaak ik studievoortgang in het hoger onderwijs, zodat studenten tijdig inzicht krijgen in hun kansen op succes en waar nodig ondersteuning kunnen opnemen.

In 2027 blijf ik inzetten op de instrumenten en initiatieven die het keuzeproces bij de overgang na het secundair onderwijs ondersteunen, waaronder het exploratie-instrument Columbus, de SID-in-beurzen, de digitale brochure 'Wat na het secundair onderwijs?' en de starttoetsen. Bij Columbus leg ik een verdere focus op de uitbouw van het instrument voor leerlingen die na het secundair onderwijs willen gaan werken of twijfelen tussen werken en verder studeren. Ik verfijn ook de feedback die leerlingen krijgen nadat ze het instrument hebben doorlopen. Ik raadpleeg stakeholders om te bekijken of de huidige organisatievorm van de SID-in nog toekomstbestendig is.

Om studenten beter voor te bereiden op het hoger onderwijs blijf ik inzetten op starttoetsen en verplichte remediëring. Verplichte starttoetsen worden stapsgewijs de norm in bacheloropleidingen. De voorbije jaren werden verschillende opleidingen aan het systeem toegevoegd en deze verdere uitbouw wordt voortgezet. Vanaf het academiejaar 2027-2028 komen er bovendien opnieuw een aantal academische bacheloropleidingen met een starttoets bij.

In 2027 zorg ik opnieuw voor een professionele, kwalitatieve en toekomstgerichte inhoud en organisatie van de toelatingsexamens voor arts, tandarts en dierenarts, waarbij kwaliteit, transparantie, klantgerichtheid en een vlotte en efficiënte organisatie centraal staan. Op basis van onderzoek en na evaluatie van de vorige edities van de toelatingsexamens werk ik een voorstel uit voor een toekomstgericht examenmodel. Daarbij onderzoek ik welke aanpassingen aan de regelgeving nodig zijn, met het oog op een mogelijke invoering vanaf de examens van 2028.

Ik voorzie financiering voor taalondersteuning aan startende studenten in het hoger onderwijs.

Ik volg de toepassing van de maatregelen voor studievoortgangsbewaking op. Ik monitor de toepassing van de drempelbeslissing over de studievoortgang na het eerste of tweede academiejaar in een bacheloropleiding.

SD 3: Sterk onderwijspersoneel garanderen

Zie overkoepelende strategische doelstelling 3: Sterk onderwijspersoneel garanderen.

OD 12: De lerarenopleidingen versterken

Sterke lerarenopleidingen zijn de basis voor sterke leraren en kwaliteitsvol onderwijs. Daarom investeer ik in de verdere versterking van de lerarenopleidingen.

Ik rol de maatregelen die opgenomen zijn in de conceptnota 'Versterking van de aspirant en startende leerkrachten – naar krachtige en kennisrijke lerarenopleidingen' van 6 maart 2026 verder uit. Deze conceptnota is onder meer gebaseerd op de aanbevelingen uit de NVAO-studie over de versterking van de lerarenopleidingen kleuter- en lager onderwijs. Zo versterk ik de voorbereiding van toekomstige leraren en ondersteun ik een kennisrijk en ambitieus curriculum binnen de lerarenopleidingen.

Ik leg de basisbekwaamheden vast voor de lerarenopleidingen kleuter- en lager onderwijs. Ik start ook het proces op om te komen tot basisbekwaamheden voor de lerarenopleidingen secundair onderwijs. Die basisbekwaamheden omvatten de minimale, gedeelde kennis en vaardigheden die noodzakelijk zijn om leraren startbekwaam te maken voor hun opdracht als leraar. Ook leg ik de minimale studieomvang vast die in educatieve bacheloropleidingen moet besteed worden aan vakinhoud, (vak)didactiek en pedagogische basisbekwaamheden.

Ook de instroomvoorwaarden worden verder verscherpt. De starttoets voor de educatieve bacheloropleidingen wordt voor het laatst afgenomen voor inschrijvingen in het academiejaar 2026-2027. Vanaf het academiejaar 2027-2028 vervang ik de starttoets door de Vlaamse toetsen lerarenopleiding, een door de overheid georganiseerde taaltest Nederlands voor studenten in alle educatieve bacheloropleidingen en een bijkomende kennistoets Frans en wiskunde voor studenten in de educatieve bachelor lager onderwijs. Ik werk hiervoor de nodige regelgeving uit.

SD 4: Investeren in sterk onderwijs

Zie overkoepelende strategische doelstelling 4: Investeren in sterk onderwijs.

OD 13: Investeren in hoger onderwijs

Kwaliteitsvol hoger onderwijs is van groot belang voor de persoonlijke ontwikkeling van studenten, voor innovatie en voor de maatschappelijke en economische ontwikkeling van Vlaanderen. Ik volg het overleg tussen de hogeronderwijsinstellingen over de toekomstige financiering op. De inzichten uit dat overleg neem ik mee in de verdere beleidsvoorbereiding.

Ik zet de financiering voor de uitbouw van de opleiding master in de geneeskunde aan de Universiteit Hasselt, bachelor en master in de tandheelkunde aan de Vrije Universiteit Brussel en master in de handelswetenschappen aan de KU Leuven Campus Kulak. Ook de graduaatsopleidingen krijgen bijkomende aandacht via een financiële injectie voor de graduaatsopleidingen door een onderwijssokkel te creëren en het budget voor het variabel onderwijsdeel van de graduaatsopleidingen te verhogen. Daarmee versterk ik de positie van de graduaatsopleidingen binnen het hoger onderwijs en ondersteun ik hun belangrijke rol in de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Ik waak erover dat het Vlaamse hoger onderwijs hiervoor de nodige middelen toebedeeld krijgt binnen de onderhandelingen voor het nieuwe Erasmus+-programma 2028-2034, die in 2027 worden afgerond.

Meer dan twintig jaar na de Bolognahervorming richt ik een onafhankelijke commissie op die reflecteert over de structuur van het hoger onderwijs in Vlaanderen. Deze commissie onderzoekt hoe de huidige structuur zich verhoudt tot toekomstige maatschappelijke, economische en internationale ontwikkelingen.

Ik bekijk welke stappen genomen kunnen worden om een veilige leer- en werkomgeving voor studenten en personeel te blijven waarborgen.

SD 6: Het aanbod in het hoger onderwijs actualiseren

Ik werk aan een rationeel en geactualiseerd opleidingsaanbod, met aandacht voor samenwerking tussen hogeronderwijsinstellingen, afstemming met het werkveld en een evenwichtige spreiding over Vlaanderen (OD 14).

OD 14: Het aanbod in het hoger onderwijs actualiseren

Een toekomstgericht beleid vraagt een studieaanbod dat aansluit bij ontwikkelingen in onderzoek, maatschappelijke behoeften en de noden van de arbeidsmarkt. Daarom werk ik verder aan een rationeel en geactualiseerd opleidingsaanbod in het hoger onderwijs, met aandacht voor kwaliteit, doelmatigheid en toegankelijkheid. Daarbij stimuleer ik samenwerking tussen hogeronderwijsinstellingen en het afnemend veld en streef ik naar een evenwichtige spreiding van het opleidingsaanbod over Vlaanderen.

Ik bekijk met de stakeholders of gewerkt dient te worden aan een nieuw programmatiemodel van het hogeronderwijsaanbod. De focus kan daarbij liggen bij een betere territoriale spreiding van opleidingen, maximale instellingsoverstijgende samenwerking en een afstemming met onderzoek, maatschappelijke ontwikkelingen en arbeidsmarktnoden.

In 2027 ga ik verder in gesprek met de betrokkenen om de maatschappelijke waardering van microcredentials in het hoger onderwijs te vergroten, onder andere door de registratie ervan in de LED. Deze kortlopende en flexibel inzetbare leertrajecten bieden studenten en werkenden de mogelijkheid om gericht bijkomende competenties te verwerven en in te spelen op veranderende noden op de arbeidsmarkt.

FFC - DEELTIJDS KUNSTONDERWIJS

SD 2: De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit

Zie overkoepelende strategische doelstelling 2: De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit.

OD 15: streven naar een toegankelijk en kwaliteitsvol deeltijds kunstonderwijs

Het deeltijds kunstonderwijs (dko) biedt kinderen, jongeren en volwassenen de kans om artistieke talenten te ontwikkelen en deel te nemen aan kwaliteitsvolle kunsteducatie. Ik streef naar een toegankelijk, kwaliteitsvol en toekomstgericht deeltijds kunstonderwijs dat excellentie stimuleert, samenwerking versterkt en

maximaal inspeelt op de noden van leerlingen, academies en lokale gemeenschappen.

Om academies beter te ondersteunen bij beleidskeuzes, breid ik de beschikbare gegevens over inschrijvingen in het dko uit via Dataloep.

Daarnaast blijf ik inzetten op kwaliteitsontwikkeling en talentontplooiing. Voor excellerende leerlingen vormt het deeltijds kunstonderwijs vaak een opstap naar het hoger kunstonderwijs. Daarom kunnen academies voor leerlingen met doorstroomambities een gepersonaliseerd lessenrooster samenstellen.

FFF - VOLWASSENENONDERWIJS

SD 1: Inzetten op de verbindende en emanciperende rol van Nederlands

Zie overkoepelende strategische doelstelling 1: Inzetten op de verbindende en emanciperende rol van het Nederlands.

OD 16: Nederlands versterken via het volwassenenonderwijs

Een goede kennis van het Nederlands is een belangrijke voorwaarde om volwaardig deel te nemen aan onderwijs, werk en samenleving. Daarom blijf ik vanuit het volwassenenonderwijs inzetten op Nederlands als tweede taal (NT2).

De centra voor volwassenenonderwijs (cvo) en de centra voor basiseducatie (cbe) bieden een breed NT2-aanbod aan en dragen bij aan de uitvoering van het Vlaamse inburgeringsbeleid. Ik bewaak voortdurend de afstemming tussen vraag en aanbod, zodat cursisten tijdig en kwaliteitsvol toegang krijgen tot een passend taaltraject.

De NT2-test om het inburgeringsattest te behalen, wordt afgenomen in de cvo en cbe. De test bestaat voor 80% uit een gestandaardiseerde NT2-test en voor 20% uit een trajectevaluatie door de cvo's en cbe's.

Daarnaast versterk ik de deelname van ouders aan het NT2-aanbod. Een goede kennis van het Nederlands bij ouders draagt immers bij aan de onderwijskansen van hun kinderen en aan een sterkere betrokkenheid bij de schoolloopbaan.

SD 2: De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit

Zie overkoepelende strategische doelstelling 2: De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit.

OD 17: De participatie aan levenslang leren verhogen door meer in te zetten op diplomagerichte opleidingen en functionele geletterdheid

Levenslang leren is essentieel om deelname aan de arbeidsmarkt en de samenleving te versterken. Daarom zet ik verder in op een toegankelijk, flexibel en arbeidsmarktgericht aanbod binnen het volwassenenonderwijs. Ik versterk diplomagerichte opleidingen, functionele geletterdheid en beroepsgerichte trajecten die inspelen op de noden van cursisten, werkgevers en de samenleving.

De centra voor volwassenenonderwijs (cvo) en de centra voor basiseducatie (cbe) spelen daarbij een cruciale rol. Zij bieden opleidingen aan die leiden tot een diploma secundair onderwijs, beroepskwalificaties, taalverwerving en het versterken van basiscompetenties. Door een nauwere aansluiting op de arbeidsmarkt en een betere afstemming met andere opleidingsverstrekkers wil ik meer volwassenen aanzetten om opleidingen te volgen en hun competenties verder te ontwikkelen.

Tweemaal per jaar worden voorstellen van opleidingsprofielen voor het volwassenenonderwijs goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Die goedkeuring leidt niet noodzakelijk tot een uitbreiding van het opleidingsaanbod; bestaande opleidingen kunnen ook worden vernieuwd, vervangen of geschrapt.

Ook de programmatie van opleidingen blijft afgestemd op regionale behoeften. De cvo kunnen tweemaal per jaar een aanvraag indienen om onderwijsbevoegdheid voor een studiegebied uit het secundair volwassenenonderwijs uit te oefenen in een bepaalde vestigingsplaats. De Vlaamse Regering kent onderwijsbevoegdheid toe rekening houdend met vastgelegde criteria, waaronder de regionale maatschappelijke behoefte en het potentieel aan cursisten. Ik werk hinderpalen weg die maken dat centra voor volwassenenonderwijs en basiseducatie niet vlot genoeg kunnen inspelen op wijzigende leervragen uit hun omgeving.

Ik rond het besluitvormingsproces af voor de invoering van onderwijskwalificaties van niveau 3 en niveau 4 in het volwassenenonderwijs. Hierdoor zet ik meer in op de gelijkwaardigheid van diploma's, de toegang tot het hoger onderwijs en een flexibele samenwerking tussen het volwassenenonderwijs, secundaire scholen en de Examencommissie. Het komende schooljaar werk ik verder aan deze hervorming door vast te leggen welke onderwijskwalificaties op niveau 3 en op niveau 4 kunnen worden behaald binnen het volwassenenonderwijs. Daarnaast zal het volwassenenonderwijs nauwer aansluiten bij de finaliteiten en onderwijsdoelen voor algemene vorming en voor specifieke vorming ter voorbereiding op het hoger onderwijs die in het secundair onderwijs gelden.

Tot slot onderzoek ik hoe de samenwerking tussen de verschillende publieke opleidingsverstrekkers verder kan worden versterkt.

SD 4: Investeren in sterk onderwijs

Zie overkoepelende strategische doelstelling 4: Investeren in sterk onderwijs.

OD 18: Investeren in Nederlands voor volwassenen

In samenwerking met de minister bevoegd voor Integratie en Inburgering werk ik verder aan de verhoging van het taalniveau voor inburgeraars.

Om een voldoende toegankelijk aanbod te garanderen, behoud ik de open-endfinanciering voor de organisatie van het NT2-aanbod in de centra voor volwassenenonderwijs en centra voor basiseducatie. Op die manier kunnen de centra blijven inspelen op de vraag naar taalopleidingen en wordt de toegang tot het NT2-aanbod verzekerd.

FGB - ONDERWIJSINFRASTRUCTUUR

SD 4: Investeren in sterk onderwijs

Zie overkoepelende strategische doelstelling 4: Investeren in sterk onderwijs.

OD 19: Investeren in onderwijsinfrastructuur

We blijven investeren in kwalitatieve onderwijsinfrastructuur zodat leerlingen en leraren kunnen leren en werken in moderne, veilige en duurzame schoolgebouwen. Daarbij zet ik in op voldoende capaciteit, de vernieuwing en vervanging van bestaande gebouwen, energie-efficiëntie en een gezonde leeromgeving.

Ik blijf gericht investeren in bijkomende schoolcapaciteit waar de nood het hoogst is. Daarbij besteed ik aandacht aan een goede regionale spreiding van het aanbod en aan samenwerking tussen scholen uit het gewoon en buitengewoon onderwijs. Er volgt opnieuw een gerichte oproep voor capaciteitsdossiers in 2027. Verder bereid ik een nieuwe capaciteitsmonitoring voor om toekomstige capaciteitsnoden tijdig te detecteren.

Ik blijf investeren in de vernieuwing en vervanging van de bestaande schoolgebouwen om te zorgen voor een goede leeromgeving voor leraren en leerlingen, met een focus op energetische renovatiebouw.

De bestaande design, build, finance and maintain (DBFM)-infrastructuurprogramma's worden verdergezet. Ik voer het investeringsprogramma 'Scholen van Vlaanderen', gespreid over drie deelprogramma's of percelen, verder integraal uit.

FGG - ONDERSTEUNING ONDERWIJSINSTELLINGEN EN ONDERWIJSVELD

SD 1: Inzetten op de verbindende en emanciperende rol van Nederlands

Zie overkoepelende strategische doelstelling 1: Inzetten op de verbindende en emanciperende rol van het Nederlands.

OD 21: Ouders responsabiliseren om Nederlands te gebruiken

Een goede kennis van het Nederlands bij ouders draagt bij aan de onderwijskansen van kinderen en versterkt de betrokkenheid bij het onderwijs. Daarom zet ik in op een sterk engagement van ouders ten aanzien van het Nederlands. Ouders hebben het Nederlands niet alleen nodig om te communiceren met de school, maar ook om het leerproces van hun kinderen op te volgen en te ondersteunen. Door ouders te stimuleren om Nederlands te leren, wil ik ervoor zorgen dat kinderen ook buiten de school voldoende in contact komen met het Nederlands.

Van ouders die hun kinderen inschrijven in het Nederlandstalig onderwijs wordt verwacht dat minstens één van hen een bewijs van kennis van het Nederlands voorlegt of zich engageert om Nederlands te leren en daarvan een deelnamebewijs kan voorleggen. Deze aanpak stimuleert de actieve betrokkenheid van ouders bij het Nederlandstalig onderwijs en ondersteunt hun deelname aan de samenleving.

Daarnaast blijf ik inzetten op een nauwe samenwerking tussen het basis- en secundair onderwijs en het volwassenenonderwijs. Via taalintegratietrajecten worden

ouders ondersteund bij het leren van het Nederlands en wordt de link gelegd met de schoolloopbaan van hun kinderen.

SD 2: De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit

Zie overkoepelende strategische doelstelling 2: De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit.

OD 22: Kwaliteitszorg en -ontwikkeling stimuleren

Ik blijf inzetten op instrumenten die scholen ondersteunen bij het monitoren en versterken van hun onderwijskwaliteit.

De Vlaamse toetsen zijn een bruikbaar instrument voor de monitoring van de onderwijskwaliteit en voor schoolontwikkeling. De onderwijsinspectie neemt de resultaten van de Vlaamse toetsen mee als één van de bronnen voor de selectie van scholen voor een doorlichting en gaat hierover tijdens de doorlichting ook in gesprek met scholen. De pedagogische begeleidingsdiensten maken gebruik van de resultaten van de Vlaamse toetsen om scholen gericht te kunnen ondersteunen. Op systeemniveau bieden de resultaten en bijhorende wetenschappelijke analyses informatie om het beleid te onderbouwen. Dit is mogelijk omdat alle actoren tijdig over alle feedback beschikken om gericht acties te kunnen nemen.

In 2027 worden voor het eerst Vlaamse toetsen afgenomen in het tweede leerjaar van de derde graad. Mijn administratie heeft samen met het Steunpunt Centrale Toetsen in Onderwijs extra aandacht voor die afname door scholen en hun leerlingen goed te informeren en te ondersteunen. De IT-toepassingen voor de Vlaamse toetsen worden, net als de communicatie naar en ondersteuning van scholen, waar mogelijk verbeterd of verfijnd. Mijn administratie maakt hiervoor gebruik van de procesevaluatie van de afname in 2026. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is om de administratieve druk zo laag mogelijk te houden. Daarnaast is er bijzondere aandacht voor de veiligheid van de toetsafname. Eerlijke, betrouwbare en valide toetsen staan centraal.

Ik gaf de opdracht om de Vlaamse toetsen te evalueren, zoals bepaald in het decreet. De evaluatie wordt uitgevoerd door de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Op basis van de resultaten zal ik samen met mijn collega's in de Vlaamse Regering beslissen over een eventuele uitbreiding ervan, in leerjaren of in vakdisciplines. Ik neem de aanbevelingen uit dat rapport mee om alle aspecten van de Vlaamse toetsen verder te verbeteren.

Wat het organisatiemodel betreft dat instaat voor de Vlaamse toetsen heb ik samen met de Vlaamse Regering beslist om te evolueren naar een private stichting. Dit zorgt voor continuïteit over de jaren heen en garandeert de onafhankelijkheid van de Vlaamse toetsen. Het Steunpunt Centrale Toetsen in Onderwijs zet zijn werkzaamheden nog voort tot eind september 2027. Mijn administratie staat in voor de overdracht van kennis en materialen van het steunpunt naar de stichting. Ik sluit een kaderovereenkomst met de private stichting Vlaamse toetsen. Hierin worden de doelstellingen voor de stichting bepaald en worden afspraken gemaakt over de wijze waarop de stakeholders zullen worden betrokken.

Ook kwaliteitsvolle leermiddelen zijn een belangrijke hefboom voor sterke onderwijsresultaten. Ik bied scholen houvast bij de keuze van effectieve en

kwaliteitsvolle leermiddelen en stimuleer aanbieders om hun aanbod blijvend te verbeteren. Dit gebeurt aan de hand van het kwaliteitskader en kwaliteitslabel voor leermiddelen die door Leerpunt ontwikkeld werden. In 2027 ligt de focus op verdere toepassing en bekendmaking, in eerste instantie voor Nederlands en wiskunde in het basisonderwijs. Ik stimuleer de aanbieders zo ook om hun aanbod voortdurend te verbeteren.

Vanaf het einde van het schooljaar 2026-2027 beslist de klassenraad van het gewoon kleuteronderwijs, op basis van de minimumdoelen en alle andere beschikbare informatie, of een kleuter het kleuteronderwijs met vrucht heeft beëindigd. Die beslissing bepaalt of de kleuter kan starten in het gewoon lager onderwijs.

OD 23: Versterken van het technisch en beroepsgericht onderwijs

Ik versterk de kwaliteit en de aantrekkelijkheid van opleidingen met een dubbele en arbeidsmarktfinaliteit. Ik zet in op een sterke integratie tussen kennis en praktijk. Daarbij stem ik het onderwijs beter af op de behoeften van leerlingen, sectoren en de arbeidsmarkt. Ik werk hiervoor nauw samen met de onderwijsverstrekkers, de sectoren en het werkveld.

Ik zet het onderzoek naar de versterking van het praktijkgericht onderwijs verder. Dat moet uitmonden in een concreet maatregelenpakket dat de kwaliteit, aantrekkelijkheid en waardering van deze onderwijsvormen structureel verhoogt. Ik blijf hierover in gesprek met de onderwijsverstrekkers, de sectoren en het werkveld, zodat de maatregelen aansluiten bij de noden die zij ervaren en de dubbele en arbeidsmarktfinaliteit versterken.

Ook duaal leren blijft een belangrijke leerweg binnen het praktijkgericht onderwijs. Ik voer het actieplan duaal leren verder uit en werk aan een flexibeler systeem dat scholen, leerlingen en ondernemingen meer mogelijkheden biedt. Samen met de onderwijsverstrekkers en de sectoren bekijk ik hoe onder andere de overeenkomsten binnen duaal leren het leerpotentieel van leerlingen beter kunnen ondersteunen.

De regionale technologische centra (RTC) vervullen een verbindende rol op het snijvlak van onderwijs en arbeidsmarkt. De huidige beheersovereenkomsten met de RTC eindigen op 31 augustus 2027. Op basis van de evaluatie van de RTC bereid ik een nieuw subsidiekader voor. Daarbij zoek ik naar meer coherentie en complementariteit tussen de opdrachten en dienstverlening op het snijvlak van onderwijs en arbeidsmarkt. Zo kunnen scholen en ondernemingen doelgerichter samenwerken rond infrastructuur, technieken, materialen, stages en werkplekleren.

Daarnaast voer ik samen met mijn collega's van de betrokken beleidsdomeinen de STEM-agenda 2030 verder uit. Binnen dit kader bereid ik een beleidsdocument voor waarin ik focus op de hefbomen om STEM in Vlaanderen via onderwijs verder te versterken.

OD 24: De betrokkenheid bij de schoolloopbaan verhogen

Ik verwacht van ouders dat zij de schoolloopbaan van hun kinderen actief opvolgen en zich engageren voor een goede samenwerking met de school. Daarom werk ik het

decretaal kader uit om het schoolreglement om te zetten naar een schoolcontract. Binnen dit decretaal kader responsabiliseer ik ouders om hun verantwoordelijkheid op te nemen.

Daarnaast blijf ik inzetten op een tijdige opvolging van problematische afwezigheden. De regelgeving werd aangepast zodat de schooltoeslag sneller kan worden teruggevorderd wanneer leerlingen gedurende een schooljaar te vaak ongewettigd afwezig zijn. Ook bekijk ik of de registratie van afwezigheden verder verfijnd kan worden, zodat scholen sneller kunnen ingrijpen en leerlingen beter kunnen begeleiden.

Ik investeer ook in een sterke vertegenwoordiging en participatie van ouders, leerlingen en studenten. Daarom blijf ik de Vlaamse Ouderkoepel, de Vlaamse Scholierenkoepel en de Vlaamse Vereniging van Studenten financieel ondersteunen. Voor de Vlaamse Ouderkoepel en de Vlaamse Scholierenkoepel treden vanaf 1 januari 2027 nieuwe beheersovereenkomsten in werking.

OD 25: Het onderwijsveld maximaal ondersteunen

Het onderwijsveld moet kunnen rekenen op duidelijke regelgeving, toegankelijke dienstverlening en wetenschappelijk onderbouwde ondersteuning. Daarom verminder ik de administratieve lasten, versterk ik de samenwerking tussen ondersteunende actoren en investeer ik in kennisdeling en datagedreven beleid. Zo kunnen scholen en onderwijsprofessionals zich maximaal richten op hun kerntaak: kwaliteitsvol onderwijs realiseren.

Ik blijf de planlast gericht terugdringen. De onderwijsinspectie levert aanbevelingen op om de planlast terug te dringen. In de tweede bijeenkomst van de Raad van Onderwijzers zal ik samen met leraren basis- en secundair onderwijs concrete oplossingen bespreken die planlast terugdringen.

Ik zorg ervoor dat het onderwijsveld kan rekenen op rechtstreekse, correcte, tijdige en toegankelijke informatie. Ik bereid de hervorming van mijn administratie voor. Deze hervorming omvat de inkanteling van AGODI en AHOVOKS in het Departement Onderwijs & Vorming, met het oog op een efficiëntere en meer kwaliteitsvolle dienstverlening. Mijn administratie beantwoordt individuele en specifieke vragen over onderwijsadministratie en -regelgeving. Op basis van recurrente vragen, thema's en signalen organiseert ze ook ondersteunings- en vormingsinitiatieven voor schoolleiders, administraties, personeelsleden, ouders, leerlingen en burgers. Daarnaast onderzoek ik hoe de nieuwsbrief SchoolDirect verder kan worden ontwikkeld en gepositioneerd binnen een geïntegreerd communicatieaanbod.

Ik rol de Talentcenters verder uit. Hiervoor sloot ik een beheersovereenkomst met Voka – Project Services vzw. Daarbij gaat specifieke aandacht naar capaciteitsuitbreiding, de inbedding van het instrument in de onderwijsloopbaanbegeleiding op school en de verdere wetenschappelijke onderbouwing ervan.

NARIC-Vlaanderen zet in op een nieuwe, adviserende procedure voor de erkenning van buitenlandse diploma's. Deze procedure moet de aanvrager sneller duidelijkheid bieden. Daarnaast blijf ik investeren in de vernieuwing van de backoffice en in de uitbouw van de precedentendatabank. Zo krijgen belanghebbenden een betere

toegang tot betrouwbare informatie over eerdere diploma-evaluaties en de waarde van buitenlandse kwalificaties.

Daarnaast ondersteun ik de verdere uitbouw van Leerpunt als onafhankelijk kenniscentrum voor evidence-informed onderwijs. Leerpunt ontwikkelt, valideert en ontsluit een wetenschappelijk onderbouwde en praktijkgerichte kennisbasis over effectieve didactiek. Via studiedagen, webinars, praktijkvoorbeelden, leidraden en gerichte valorisatieactiviteiten ondersteunt Leerpunt lerarenteams, pedagogische begeleiders, lerarenopleiders en andere onderwijsactoren.

Tot slot zet ik verder in op datagedreven beleid en dienstverlening. De administratie werkt aan geavanceerde data-analyses die de ontwikkeling, monitoring en evaluatie van het onderwijsbeleid ondersteunen. Ze maakt de resultaten toegankelijk voor het onderwijsveld, beleidsmakers en burgers via gebruiksvriendelijke dashboards en publicaties. Tegelijk verfijnt de administratie bestaande indicatoren en ontwikkelen we waar nodig nieuwe indicatoren. Zo beschikken scholen, instellingen en beleidsmakers over bruikbare output- en contextinformatie.

SD 3: Sterk onderwijspersoneel garanderen

Zie overkoepelende strategische doelstelling 3: Sterk onderwijspersoneel garanderen.

OD 26: Effectieve professionalisering structureel verankeren in de loopbaan van de leraar

Ik werk aan een structurele verankering van effectieve professionalisering in de loopbaan van de leraar. Daarbij staan afstemming, samenwerking en evidence-informed werken centraal. Scholen en leraren moeten kunnen rekenen op kwaliteitsvolle professionaliseringsinitiatieven die bijdragen aan hun professionele groei en een duurzame impact hebben op de klaspraktijk. Professionalisering is een essentieel onderdeel van het leraarschap.

In het overleg met de sociale partners over de loopbaan van de leraar stel ik de doelstelling voorop om professionalisering structureel te verankeren in de loopbaan van de leraar. Dit zal scholen ondersteunen bij de uitbouw van een sterk professionaliseringsbeleid. Ook bekijk ik hoe de toepassing van het kwaliteitskader en kwaliteitslabel voor effectieve professionalisering van Leerpunt in de praktijk kunnen worden ingezet. Die instrumenten helpen scholen om hun professionaliseringsbeleid doelgerichter vorm te geven en kwaliteitsvolle professionaliseringsinitiatieven te kiezen. Voor professionaliseringsorganisaties vormen het kader en het kwaliteitslabel de garantie dat zij op onderbouwde wijze professionaliseringsinitiatieven uitwerken die een grotere kans bieden op duurzame impact in scholen.

SD 4: Investeren in sterk onderwijs

Zie overkoepelende strategische doelstelling 4: Investeren in sterk onderwijs.

OD 27: Investeren in digitalisering

De voorbije jaren zette het Vlaamse onderwijs belangrijke stappen met bijkomende investeringen in digitale infrastructuur. Tegelijk werden waarborgen ingebouwd om de kosten voor ouders beheersbaar te houden, onder meer via referentieprijzen en een verplichte uitleendienst wanneer secundaire leerlingen thuis digitale leermiddelen nodig hebben. Via het Schoolloket wordt bovendien opgevolgd hoe scholen de afspraken rond digitale infrastructuur opnemen in hun bijdrageregeling. Daarnaast investeer ik in sterke digitale competenties en een doordacht digitaliseringsbeleid op school. Daarbij blijft digitalisering een middel om het leren te versterken en niet een doel op zich. Ik heb aandacht voor effectieve digitale didactiek, gegevensbescherming, digitale veiligheid en een evenwichtige inzet van digitale technologie.

Via het Digiplan ondersteun ik scholen bij de uitbouw van een strategisch ICT-beleid, met aandacht voor doelmatige ICT-investeringen, digitale inclusie, betaalbaarheid en duurzaamheid. In 2027 veranker ik het Digiplan duurzaam in de schoolwerking. Ik stroomlijn de digitale ondersteuning via onder meer Pictos, GRIPA, Digisnap en LeerID. Projecten zoals ADIBIB, Veilig Online en gratis voorleessoftware blijven daarbij een belangrijke ondersteuning voor scholen.

Cybersecurity verschuift van kaderontwikkeling naar brede implementatie. Ik ondersteun scholen bij informatieveiligheid, omgaan met privacyregels en incidentbeheer, met aandacht voor zowel technische beveiliging als veilig digitaal gedrag. Tegelijk blijf ik investeren in een veilige omgang met leerlingengegevens en in een verantwoord gebruik van digitale toepassingen.

Ook artificiële intelligentie krijgt een steeds belangrijkere plaats in het onderwijs. Voor artificiële intelligentie zetten we de stap van onderzoek naar praktijk. Via professionalisering, lerende netwerken en ondersteunende materialen help ik scholen bij verantwoord AI-gebruik, AI-geletterdheid en de implementatie van relevante regelgeving. Daarnaast versterk ik de digitale competenties van leerlingen en onderwijsprofessionals via gerichte professionalisering, in lijn met de minimumdoelen digitale competenties en het Vlaams Actieplan Digitale Vaardigheden.

Ik volg de subsidie voor het AI-project van de vijf Vlaamse universiteiten op, met aandacht voor de samenhang met bestaande initiatieven.

Mediawijsheid, digitale weerbaarheid en digitaal welbevinden blijven een integraal onderdeel van kwaliteitsvol digitaal onderwijs, met bijzondere aandacht voor kwetsbare doelgroepen en het buitengewoon onderwijs. KlasCement blijft het centrale platform voor kwaliteitsvolle en open leermiddelen. Tegelijk versterk ik de ontwikkeling en het delen van leermiddelen, ook met behulp van artificiële intelligentie.

Ik monitor het digitaliseringsbeleid zodat investeringen, ondersteuning en resultaten systematisch kunnen worden opgevolgd en bijgestuurd.

Vlaanderen engageert zich binnen EDIC voor Europese samenwerking rond digitale infrastructuur, data en AI-toepassingen.

SD 7: Blijven inzetten op zorg, inclusie en maatwerk

Ik streef naar een meer inclusief en kwalitatiever onderwijssysteem, waarin elke leerling maximale kansen krijgt (OD 28). Ik optimaliseer het kader voor flexibele leerwegen en onderwijstrajecten die jongeren ondersteunen bij het behalen van een kwalificatie (OD 29).

Omdat het welbevinden van lerenden een reële zorg blijft, zet ik in op een veilig en ordelijk schoolklimaat, preventie en aanpak van (verschillende vormen van) problematisch gedrag, schooluitval en vroegtijdig schoolverlaten (OD 30).

OD 28: Stappen zetten naar meer inclusief onderwijs

Ik zet verdere stappen naar een onderwijssysteem waarin iedere leerling kwaliteitsvol onderwijs krijgt en maximaal kan leren en ontwikkelen. We versterken daarvoor zowel het gewoon als het buitengewoon onderwijs en zorgen ervoor dat scholen tijdig een beroep kunnen doen op de ondersteuning en expertise die hun leerlingen nodig hebben. Daarbij blijven kwaliteitsvol onderwijs voor alle leerlingen, de haalbaarheid voor leraren en de versterking van schoolteams centraal staan. Op basis van de visienota 'Stappenplan richting een inclusiever onderwijs', de consultatienota, de Staten-Generaal en de verschillende adviezen wordt deze beleidsrichting verder geconcretiseerd in de strategienota.

We versterken beide onderwijsomgevingen en organiseren ondersteuning en expertise vanuit wat leerlingen nodig hebben om kwaliteitsvol onderwijs te krijgen. Ik bouw daarbij voort op de ervaringen van scholen, leersteuncentra, clb's en andere betrokken partners.

Een belangrijke rol is weggelegd voor de pioniersscholen. In deze scholen wordt geëxperimenteerd met de oprichting van multidisciplinaire teams. Scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs, leersteuncentra en centra voor leerlingenbegeleiding werken daarin samen. Ik volg de pioniersscholen op die vanaf 1 september 2026 van start gaan en lanceer een oproep voor een tweede lichting pioniersscholen. De pioniersscholen doen in de praktijk ervaring op met nauwere samenwerking tussen gewoon en buitengewoon onderwijs, de multidisciplinaire organisatie van expertise rond scholen en een flexibelere inzet van ondersteuning en expertise. We onderzoeken daarbij wat kwaliteitsvol en werkbaar is voor leerlingen, leraren en scholen en welke kansen en drempels zich in de praktijk voordoen. Die ervaringen gebruiken we om de verdere hervorming gericht voor te bereiden en bij te sturen.

Ik blijf daarnaast inzetten op onderwijs voor leerlingen in bijzondere omstandigheden. De GI-school, de school die onderwijs voorziet voor jongeren die opgenomen zijn in de gemeenschapsinstellingen, startte vanaf 1 september 2026 met haar werking. Ik volg de opstart van deze school nauwgezet op.

Ik zet de uitwerking van de 'Hervorming van het leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs' verder, met het oog op de invoering vanaf schooljaar 2028-2029. Ik geef vorm aan de omslag van een recht op leerlingenvervoer naar een recht op mobiliteitsondersteuning. Daarbij staat de leerling centraal, met veilig, haalbaar en ontwikkelingsbevorderend vervoer als uitgangspunt en rekening houdend met zijn mogelijkheden, ondersteuningsnoden en gezinscontext. Ik bouw voort op de inzichten en goede praktijken uit de pilootprojecten en pas die waar mogelijk al breder toe.

OD 29: Maatwerk om kwaliteitsvol onderwijs voor alle lerenden te garanderen

Elke lerende heeft recht op een onderwijsloopbaan die aansluit bij zijn of haar talenten, mogelijkheden en ondersteuningsnoden. Daarom zet ik in op flexibelere leerwegen en maatwerktrajecten die leerlingen ondersteunen om een kwalificatie te behalen en hun onderwijskansen maximaal te benutten. Daarbij besteed ik bijzondere aandacht aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, aan leerlingen met een verhoogd risico op vroegtijdige schooluitval en aan cognitief sterk functionerende leerlingen.

Om leerlingen meer kansen te geven om succesvol een kwalificatie te behalen, optimaliseer ik het kader van flexibele leerwegen en onderwijstrajecten. Daarnaast zorg ik voor meer toegankelijke communicatie naar scholen over de mogelijkheden van deze trajecten. Daarbij zet ik expliciet in op doelgroepen van leerlingen die vandaag behoren tot de risicogroep voor vroegtijdige schooluitval.

In 2027 evalueer ik het ondersteuningsbeleid voor cognitief sterk functionerende leerlingen dat op 1 september 2023 van start ging. Deze evaluatie gebeurt met het oog op eventuele bijsturing na het aflopen van de huidige beheersovereenkomst met het interuniversitair expertisecentrum.

Daarnaast bespreek ik verdere maatregelen voor de doelgroep van cognitief uitzonderlijk sterk functionerende leerlingen. Hierbij onderzoek ik welke bijkomende initiatieven nodig zijn om deze leerlingen voldoende uitdaging te bieden en hun talenten maximaal tot ontwikkeling te laten komen.

OD 30: Aandacht hebben voor het welbevinden van lerenden

Ik zet in op scholen als veilige en stimulerende leeromgevingen waar leerlingen zich kunnen ontwikkelen tot veerkrachtige en weerbare jongeren. Ik ondersteun daartoe o.a. het Netwerk Kies Kleur tegen Pesten rond het werken aan een veilige leeromgeving en een antipestbeleid binnen de school. In de nieuwe beheersovereenkomst met de Scholierenkoepel die ingaat op 1 januari 2027 zal ik ook aandacht hebben voor het welbevinden van leerlingen, peersupport en het tegengaan van pesten.

Ook een ordelijk schoolklimaat is belangrijk in het kader van welbevinden. Ik geef daarom verder uitvoering aan het actieplan 'Goed Gedragen', dat inzet op positief en leerondersteunend gedrag, de preventie en aanpak van problematisch en grensoverschrijdend gedrag en het versterken van de schoolbinding om schooluitval en vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen. Ik bouw een taskforce uit die scholen intensief ondersteunt wanneer de onderwijsinspectie ernstige tekorten vaststelt in de leerlingenbegeleiding op het vlak van klasmanagement of gedragsproblematieken en een verbeterplan wordt opgelegd. Daarnaast werk ik de professionaliseringstrajecten uit voor gedragsexperten en voor schooldirecteurs over het correct uitoefenen van hun nieuwe controlebevoegdheid.

Ik werk samen met mijn collega bevoegd voor Sport aan een nieuwe beheersovereenkomst voor de uitvoering van de schoolsport. Op die manier blijven scholen ondersteund in het ontwikkelen van een sterke sport- en beweegcultuur die leerlingen stimuleert om actief en gezond te leven.

Daarnaast zorg ik ervoor dat de clb de nood aan verhoogde waakzaamheid kunnen melden aan AGODI en de onderwijsinspectie wanneer zij ernstige twijfels hebben over het functioneren van de leerplichtige of diens ouders in het kader van huisonderwijs. Zo versterk ik de bescherming van het leerrecht en het welzijn van kinderen en jongeren.

Ten slotte wordt ook in het hoger onderwijs verder ingezet op inclusie en studentenwelzijn. Vanaf het academiejaar 2026-2027 ondersteunt het Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs (SIHO) vanuit de Vlaamse Universiteiten en Hogescholenraad de hogeronderwijsinstellingen bij hun inclusiewerking voor studenten. Op basis van de resultaten van de evaluatie van het decreet 'Grensoverschrijdend gedrag in het hoger onderwijs' neem ik initiatief om grensoverschrijdend gedrag in het hoger onderwijs verder terug te dringen.

FGH - STUDIETOELAGEN

SD 2: De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit

Zie overkoepelende strategische doelstelling 2: De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit.

OD 31: Brede toegang tot hoger onderwijs waarborgen via studietoelagen

Studietoelagen blijven een belangrijk instrument om de financiële drempels voor deelname aan het hoger onderwijs weg te nemen. Daarom blijf ik inzetten op een snelle en correcte behandeling van studietoelageaanvragen, zodat studenten tijdig duidelijkheid krijgen over hun rechten en ondersteuning. Door verdere automatisering en een efficiëntere behandeling van dossiers werden de voorbije jaren belangrijke stappen gezet om de doorlooptijden van aanvragen te verkorten.

Via een hervorming van de studietoelagen zorg ik ervoor dat het budget van de studietoelagen ook in de toekomst onder controle blijft, door studietoelagen voor te behouden aan jongeren die nog geen 30 jaar zijn en voltijds studeren.

Ik heb uitzonderingscategorieën voorzien voor studenten in situaties waarbij voltijds studeren niet mogelijk is en voor studenten die door bijzondere omstandigheden of overmacht geen hoger onderwijs konden starten en afronden voor ze 30 jaar werden. Ik zal die uitzonderingen monitoren. Zo blijven studietoelagen toegankelijk voor studenten die extra ondersteuning nodig hebben, terwijl het systeem financieel duurzaam en doelgericht blijft.

FGI - ONDERWIJSINSPECTIE

SD 2: De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit
Zie overkoepelende strategische doelstelling 2: De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit.

OD 20: De externe kwaliteitscontrole door de onderwijsinspectie doelgericht versterken
De onderwijsinspectie speelt een belangrijke rol in het bewaken en versterken van de onderwijskwaliteit. Daarom focust de onderwijsinspectie op haar kernopdracht: het doorlichten van onderwijsinstellingen en het beoordelen van de kwaliteit van het

onderwijs op de klasvloer. Daarbij staan het realiseren van de minimumdoelen en een doelgerichte aanpak met het oog op het bereiken van leerwinst centraal.

De onderwijsinspectie focust maximaal op haar kerntaak van doorlichtingen en kwaliteitscontrole. Daarnaast werkt de onderwijsinspectie steeds meer datagedreven en gedifferentieerd. Relevante indicatoren zoals Vlaamse toetsresultaten, afwezigheden, attesteringen, doorstroomgegevens, personeelsgegevens en andere beschikbare kwaliteitsinformatie ondersteunen de inspectie bij het bepalen van haar toezicht. De inspectie onderzoekt hoe bepaalde controles op basis van voorgaande indicatoren via deskanalyse kunnen gebeuren.

Naar aanleiding van de gefaseerde invoering van de nieuwe minimumdoelen in het gewoon en buitengewoon basisonderwijs zal de onderwijsinspectie in het schooljaar 2026-2027 de nadruk leggen op ééndaagse tussentijdse bezoeken. Tijdens deze bezoeken gaan inspecteurs in dialoog met scholen over het traject dat zij uitwerken om het kennisrijk curriculum en de nieuwe minimumdoelen te implementeren. De bezoeken leiden niet tot een oordeel over de erkenning van de school of tot een uitspraak over gelijke onderwijskansen, maar hebben een stimulerend en ondersteunend karakter.

Daarnaast versterkt de onderwijsinspectie haar toezichtstaak via onaangekondigde tussentijdse bezoeken en een aantal onaangekondigde doorlichtingen op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH).

Overkoepelende doelstellingen

Overkoepelende strategische doelstelling 1: Inzetten op de verbindende en emanciperende rol van Nederlands

Ik versterk de positie van het Nederlands in het onderwijs. Een sterke kennis van het Nederlands is noodzakelijk om tot leren te komen, onderwijskansen te benutten en volwaardig deel te nemen aan de samenleving. Daarom zet ik in op een sterke taalvaardigheid Nederlands bij leerlingen (OD 1), op het Nederlands als onderwijstaal in het hoger onderwijs (OD 10), op de verwerving van Nederlands via het volwassenenonderwijs (OD 16) en op de verantwoordelijkheid van ouders om in het Nederlands te communiceren met de school en zo de schoolloopbaan van hun kinderen te ondersteunen (OD 21).

Overkoepelende strategische doelstelling 2: De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit

Ik investeer in een kennisrijk, ambitieus en coherent curriculum met heldere en ambitieuze minimumdoelen dat leerlingen voorbereidt op verdere studie en maatschappelijke participatie (OD 2). In het hoger onderwijs zet ik in op een sterkere opvolging van studievoortgang en een performante studie-oriëntering (OD 11). In het deeltijds kunstonderwijs werk ik aan een toegankelijk en kwaliteitsvol aanbod (OD 15). Via het volwassenenonderwijs zet ik in op levenslang leren via diplomagerichte opleidingen en functionele geletterdheid (OD 17).

Om de onderwijskwaliteit te waarborgen, garandeer ik de externe kwaliteitscontrole door de onderwijsinspectie (OD 20) en stimuleer ik kwaliteitszorg en -ontwikkeling in onderwijsinstellingen (OD 22). Ik ondersteun scholen maximaal door ervoor te zorgen dat scholen minder tijd verliezen aan administratie en meer kunnen steunen op samenwerking,

kennis en data om zich op kwaliteitsvol onderwijs te kunnen concentreren (OD 25). Ik versterk het praktijkgericht onderwijs (OD 23). Ik betrek ouders meer bij de schoolloopbaan van hun kinderen (OD 24). Via studietoelagen zorg ik ervoor dat hoger onderwijs ook toegankelijk is voor studenten die financiële ondersteuning nodig hebben (OD 31).

Overkoepelende strategische doelstelling 3: Sterk onderwijspersoneel garanderen

Goed onderwijs begint bij sterke leraren. Via een hervorming van de lerarenopleiding zet ik in op een sterkere instroom in het beroep (OD 12). Ik veranker effectieve professionalisering structureel in de loopbaan van de leraar, zodat leraren zich doorheen hun volledige loopbaan kunnen blijven ontwikkelen (OD 26). Ik maak werk van een aantrekkelijkere en meer duurzame loopbaan voor leraren, met aandacht voor werkzekerheid, ondersteuning en vermindering van planlast (OD 3). Ik versterk schoolleiderschap door middel van opleiding en een betere ondersteuning, en neem maatregelen die scholen en schoolbesturen meer hefbomen geven voor een goed personeels- en professionaliseringsbeleid (OD 4).

Overkoepelende strategische doelstelling 4: Investeren in sterk onderwijs

Investeren in onderwijs is investeren in Vlaanderen. Ik zet gericht middelen in om alle kinderen en jongeren het Nederlands te helpen verwerven (OD5) en geef ook in het volwassenenonderwijs prioriteit aan Nederlands (OD18). Ik investeer in leraren, omdat zij de belangrijkste hefboom zijn voor onderwijskwaliteit (OD 6). Ook investeer ik in technisch, kunst- en beroepssecundair onderwijs opdat praktijkgerichte opleidingen toegankelijker worden (OD 7). Ik blijf inzetten op kwaliteitsvolle studie-oriëntering, voorzie taalondersteuning voor startende studenten en werk aan een toekomstgericht en duurzaam financieringsbeleid voor het hoger onderwijs (OD 13). Ik investeer in een moderne, veilige en duurzame infrastructuur (OD 19) en een doordacht digitaliseringsbeleid dat scholen ondersteunt, digitale competenties versterkt, en technologie gericht inzet ten dienste van leren (OD 27).

Prestatie indicatoren

FDD - KLEUTER- EN LEERPLICHTONDERWIJS

N.v.t.

FEE - HOGER ONDERWIJS

Benaming	Studierendement
Definitie	Het percentage studiepunten waarvoor een generatiestudent gemiddeld slaagt in 1 academiejaar, opgesplitst naar professioneel of academisch gerichte bachelor, graduaatsopleidingen en initiële masteropleidingen.
Type indicator	Kwantitatieve

Laatst gekende waarde	Professioneel en academisch gerichte bachelor: 65% in het academiejaar 2024-2025. Graduaatsopleidingen: 59% in het academiejaar 2024-2025. Initiële masteropleidingen: 92% in het academiejaar 2024-2025.
Meeteenheid van de laatst gekende waarde	Percentage van opgenomen studiepunten
Tijdstip van laatst gekende waarde	Academiejaar 2024-2025
Streefwaarde/ -norm/ -richting	De streefnorm is het bereiken van een hoger studierendement.
Beleidsmatige relevantie	Deze indicator kan gekoppeld worden aan de volgende operationele doelstelling: OD 11: Studievoortgang bewaken, onder meer door performante studieoriëntering
Budgettaire relevantie	Deze indicator is gekoppeld aan het volgende begrotingsartikel: FD0-1FEE2EA-IS
Gaat het om een Vlaamse Openbare Statistiek (VOS)?	Ja
Soort indicator	Effect
Berekening	*
Bron	*
Meetfrequentie	*
Kwaliteitsbeoordeling	*
Reeds gebruikt in andere documenten	*
Link naar website Statistiek Vlaanderen	https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/onderwijs-en-vorming/studierendement-in-het-hoger-onderwijs
Koppeling SDG/LSA	SDG 4 Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen
Koppeling SDG/LSA Andere	

FFC - DEELTIJDS KUNSTONDERWIJS

N.v.t.

FFF - VOLWASSENENONDERWIJS

In opdracht van de Vlaamse Regering werd een uitgaventoetsing uitgevoerd met als onderwerp 'Arbeidsmarktgerichte en ondernemerschapsgerichte opleidingen voor volwassenen'. Het eindrapport werd zeer recent gepubliceerd. Er wordt bekeken of, mede op basis van deze oefening, een prestatie-indicator kan worden geformuleerd.

FGB – ONDERWIJSINFRASTRUCTUUR

Benaming	Goedgekeurde reguliere subsidiebedragen door AGION
Definitie	AGION geeft een infrastructuursubsidie die decretaal bepaald is op 70% voor het kleuter- en basisonderwijs en op 60% voor het secundair onderwijs, de cvo's, clb's, leersteuncentra en internaten van de gesubsidieerde scholen van het VGO en het OGO.
Type indicator	Kwantitatieve
Laatst gekende waarde	330.713 K euro (100%)
Meeteenheid van de laatst gekende waarde	Euro VAK
Tijdstip van laatst gekende waarde	31/12/2025
Streefwaarde/ -norm/ -richting	De indicator die de prestatie van AGION meet is het uitvoeringspercentage van dat infrastructuurbudget. AGION streeft naar 100% benutting van dit beleidskrediet. De 100% benutting moet gerealiseerd zijn op 31/12 van het lopende begrotingsjaar, en dit gegeven is bekend na jaarafsluiting. Er dient opgemerkt dat er een afhankelijkheid is van de voorbereiding en volledigheid van de dossiers ingediend door schoolbesturen, gezien zij de bouwheer zijn. AGION is met andere woorden geen bouwheer. Het geplande beleid dat ertoe bijdraagt dat de streefwaarde gehaald wordt, is het stimuleren dat de schoolbesturen de dossieraanvragen correct, volledig en onderbouwd indienen. Vervolgens wordt er door AGION over gewaakt dat de dossierbehandeling ervoor zorgt dat het budget tijdig en volledig wordt aangewend.
Beleidsmatige relevantie	Deze prestatie-indicator kan gelinkt worden aan volgende operationele doelstelling: OD 19: Investeren in onderwijsinfrastructuur.
Budgettaire relevantie	Deze indicator is gekoppeld aan volgend begrotingsartikel in de uitgavenbegroting van AGION: FF0-AFGE5BA-WT.
Gaat het om een Vlaamse Openbare Statistiek (VOS)?	Nee
Soort indicator	Output
Berekening	De indicator wordt berekend als het totaal van de vastleggingen ten opzichte van het totaal beschikbare budget na afsluiting van het begrotingsjaar. Dit gebeurt uiterlijk op 31 maart van het jaar X+1 als percentage. Er wordt gestreefd naar 100%.
Bron	De databron is het jaarverslag (document) van AGION, de jaarrekening zoals gecontroleerd door de revisor (verantwoordelijke actor) en goedgekeurd door de Raad van Bestuur van AGION.
Meetfrequentie	De meetfrequentie is één keer per jaar, ten laatste op 31 maart van het jaar X+1.

Kwaliteitsbeoordeling	De indicator kan in de tijd vergeleken worden binnen AGION, en met andere infrastructuurbudgetten binnen en buiten de Vlaamse Overheid.
Reeds gebruikt in andere documenten	Deze indicator wordt niet gebruikt in andere beleidsdocumenten.
Link naar website Statistiek Vlaanderen	*
Koppeling SDG/LSA	SDG 4 Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen
Koppeling SDG/LSA Andere	

Benaming	Aantal renteloze leningen
Definitie	Het stelsel van de Energieleningen vindt zijn oorsprong in de noodzaak om bijkomende investeringen te doen in hernieuwbare energie en energie-efficiëntie. Sinds 2017 biedt AGION deze leningen aan (toen zonneleningen genoemd omdat het beperkt werd tot zonnepanelen), maar met de huidige definitie gaat het over allerlei investeringen die bijdragen aan het realiseren van de klimaatneutraliteit van het schoolgebouwenpark tegen 2050. De gekozen indicator wordt het aantal goedgekeurde Energieleningen in het lopende begrotingsjaar.
Type indicator	Kwantitatieve
Laatst gekende waarde	353
Meeteenheid van de laatst gekende waarde	Aantal goedgekeurde energieleningen
Tijdstip van laatst gekende waarde	31/12/2025
Streefwaarde/ -norm/ -richting	De streefwaarde van de indicator is minstens 90% van het aantal goedgekeurde energieleningen ten opzichte van het voorgaande begrotingsjaar.
Beleidsmatige relevantie	Deze prestatie-indicator kan gelinkt worden aan volgende operationele doelstelling: OD 19: Investeren in onderwijsinfrastructuur.
Budgettaire relevantie	Deze indicator is gekoppeld aan volgend begrotingsartikel in de uitgavenbegroting van AGION: FF0-AFGE5BA-PA.
Gaat het om een Vlaamse Openbare Statistiek (VOS)?	Nee
Soort indicator	Output

Berekening	De indicator wordt (quasi-)maandelijks gerapporteerd aan de Raad van Bestuur van AGION. De berekeningswijze is dan het totaal van goedgekeurde energieleningen van jaar X ten opzichte van jaar X-1. Dit gebeurt uiterlijk op 31 maart van het haar X+1. Er wordt gestreefd naar een resultaat van minstens 90% van het aantal goedgekeurde energieleningen ten opzichte van het voorgaande begrotingsjaar.
Bron	De databron is het jaarverslag (document) van AGION, zoals goedgekeurd door de Raad van Bestuur van AGION.
Meetfrequentie	De meetfrequentie is één keer per jaar, ten laatste op 31 maart van het jaar X+1.
Kwaliteitsbeoordeling	De indicator kan in de tijd vergeleken worden binnen AGION.
Reeds gebruikt in andere documenten	Deze indicator wordt niet gebruikt in andere beleidsdocumenten.
Link naar website Statistiek Vlaanderen	*
Koppeling SDG/LSA	SDG 4 Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen
Koppeling SDG/LSA Andere	

Benaming	Besteding DBFM
Definitie	Het DBFM-programma Scholen van Morgen (DBFM-SvM) kende in de periode 30/06-2014-17/02/2023 ruim 200 effectieve terbeschikkingstellingen. Dit betekende een realisatie van 1,5 miljard euro aan bouwvolume, met een verplichting tot betaling van beschikbaarheidsvergoedingen (BBV) gedurende 30 jaar per DBFM-project. De indicator voor "Besteding DBFM" wordt de realisatie van het tijdig betalen van de BBV-subsidies, met een score op 100% die aangeeft hoeveel betalingen op tijd gebeurden, wat op zich aangeeft dat het DBFM-schoolgebouw correct en volledig beschikbaar is/was het lopende kwartaal.
Type indicator	Kwantitatieve
Laatst gekende waarde	100%
Meeteenheid van de laatst gekende waarde	Percentage tijdig betaalde BBV-subsidies
Tijdstip van laatst gekende waarde	31/12/2025
Streefwaarde/ -norm/ -richting	De streefwaarde van de indicator is 100%, namelijk dat elk kwartaal elke BBV-subsidiebetaling tijdig gebeurd is. De streefwaarde moet worden bereikt op 31 maart van het jaar X+1. Het geplande beleid draagt ertoe bij dat de streefwaarde wordt bereikt door het opvolgen van de kwartaalbetalingen van de BBV-subsidie, die enkel mogen gebeuren als het DBFM-contract gehonoreerd werd.

Beleidsmatige relevantie	Deze prestatie-indicator kan gelinkt worden aan volgende operationele doelstelling: OD 19: Investeren in onderwijsinfrastructuur.
Budgettaire relevantie	Deze indicator is gekoppeld aan volgend begrotingsartikel in de uitgavenbegroting van AGION: FF0-AFGE2BA-WT.
Gaat het om een Vlaamse Openbare Statistiek (VOS)?	Nee
Soort indicator	Output
Berekening	De indicator wordt berekend op basis van een steekproefsgewijze controle van een representatief staal aan dossiers, waarvan een verslag wordt opgemaakt. De contractueel opgelegde betalingstermijnen en de vigerende regelgeving worden 100% gerespecteerd. Dit gebeurt uiterlijk op 31 maart van het jaar X+1. Er wordt gestreefd naar een resultaat van 100%.
Bron	De databron is het uitvoeringsrapport van het ondernemingsplan van AGION over het afgelopen jaar.
Meetfrequentie	De meetfrequentie is jaarlijks, ten laatste op 31 maart van het jaar X+1.
Kwaliteitsbeoordeling	De indicator kan in de tijd vergeleken worden binnen AGION, en op termijn met andere DBFM-programma's schoolinfrastructuur.
Reeds gebruikt in andere documenten	Deze indicator wordt niet gebruikt in andere beleidsdocumenten.
Link naar website Statistiek Vlaanderen	*
Koppeling SDG/LSA	SDG 4 Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen
Koppeling SDG/LSA Andere	

FGG - ONDERSTEUNING ONDERWIJSINSTELLINGEN EN ONDERWIJSVELD

N.v.t.

FGH – STUDIETOELAGEN

Benaming	Gemiddeld bedrag aan toegekende studietoelagen per type instelling

Definitie	Het gemiddelde toegekende studietoelagebedrag voor studenten in het hoger onderwijs per academiejaar en per type instelling (universiteit/hogeschool). Omdat studenten tegelijkertijd ingeschreven kunnen zijn voor een opleiding aan een universiteit en een hogeschool kijken we naar de eerste inschrijving van een student. Studenten kunnen daarnaast ook een studietoelage krijgen indien ze studeren aan een buitenlandse instelling. In dat geval is het type instelling niet gekend.
Type indicator	Kwantitatieve
Laatst gekende waarde	Voor academiejaar 2024-2025 was het gemiddelde bedrag van een toegekende studietoelage €2.219. Voor studenten aan de universiteit lag dat gemiddelde op €2.370, voor studenten aan de hogeschool lag dat op €2.143 en voor studenten waarvan de instelling niet gekend is, lag dat op €2.764.
Meeteenheid van de laatst gekende waarde	Toegekende studietoelage in euro
Tijdstip van laatst gekende waarde	Academiejaar 2024-2025
Streefwaarde/ -norm/ -richting	Er is geen norm of streefwaarde voor deze indicator voorzien.
Beleidsmatige relevantie	Deze prestatie-indicator is gekoppeld aan volgende operationele doelstelling: OD 31: Een brede toegang tot hoger onderwijs waarborgen via studietoelagen.
Budgettaire relevantie	Deze indicator is gekoppeld aan volgend begrotingsartikel: FD0-1FGE2HA-WT.
Gaat het om een Vlaamse Openbare Statistiek (VOS)?	Ja
Soort indicator	Effect
Berekening	*
Bron	*
Meetfrequentie	*
Kwaliteitsbeoordeling	*
Reeds gebruikt in andere documenten	*
Link naar website Statistiek Vlaanderen	https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/onderwijs-en-vorming/studietoelagen
Koppeling SDG/LSA	SDG 4 Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen
Koppeling SDG/LSA Andere	

FGI - ONDERWIJSINSPECTIE

N.v.t.

Budgettair kader Vlaamse Gemeenschap

FB0-1FAE2ZV-IS - VLOR

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel voorziet in de werkingsdotatie voor de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR), het strategische adviesorgaan voor het onderwijsbeleid in Vlaanderen. De dotatie wordt aangewend voor personeels- en werkingskosten zoals werking raden, publicatie en studiedagen, kantoor en verzekering, communicatie, documentatie en ICT, huur gebouwen en investeringen.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**2.644**	**2.644**
Index	34	34
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	-448	-448
Totaal BO 2027	**2.230**	**2.230**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-448	-448	Algemene besparing Strategische Adviesraden

Inhoudelijke toelichting
We verwijzen voor dit artikel naar de bespreking van de begroting van VLOR.

FB0-1FAE2ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de personeelskosten van de statutaire en contractuele personeelsleden van het Departement Onderwijs en Vorming. Naast de salarissen worden ook alle personeelsgebonden uitgaven aangerekend, waaronder vakantiegeld, eindejaarstoelage, maaltijdcheques, hospitalisatieverzekering en kosten voor woon-werkverkeer.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**18.216**	**18.216**
Index	364	364
Compensaties	417	417
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**18.997**	**18.997**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FGE2GY-IS	30	30	Eenmalig BO 2026: Kredieten coördinatie capaciteitsmiddelen
FC0-1FGE2GE-WT	387	387	Personeelsmiddelen voor de tijdelijke personeelsversterking voor de hervorming van het leerlingenvervoer

Inhoudelijke toelichting

Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente personeelsuitgaven en de indextoepassing, ook een aantal evoluties in de kredieten.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Kredieten coördinatie capaciteitsmiddelen (eenmalig)

Bij BO 2026 werd een budgetneutrale compensatie doorgevoerd van de middelen voor de coördinatie van de capaciteits- en luchtkwaliteitsmiddelen. Deze overheveling omvatte een recurrent deel op jaarbasis, bestaande uit een personeels- en een werkingskost. Daarnaast werd een eenmalig krediet voorzien voor de personeelskosten van september-december 2025, aangezien deze kosten al in 2025 waren gemaakt en de overheveling pas vanaf 2026 plaatsvond. Dit krediet diende uitsluitend om de kosten uit 2025 correct te regelen en vloeit nu terug naar het departement. De eenmalige middelen van **30K euro** (VAK/VEK) keren bij deze begrotingsronde terug naar dit begrotingsartikel.

Personeelsmiddelen voor de tijdelijke personeelsversterking voor de hervorming van het leerlingenvervoer

In uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering over de hervorming van het leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs neemt het Departement Onderwijs en Vorming bijkomende opdrachten op. Deze omvatten onder meer de voorbereiding en begeleiding van de overdracht van taken, personeel, budgetten, contracten, dossiers en ondersteunende processen van het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken naar het beleidsdomein Onderwijs en Vorming.
Om deze tijdelijke opdrachten uit te voeren, wordt het Departement versterkt met bijkomende personeelscapaciteit. De nodige middelen worden in de begroting 2027 overgeheveld van AGODI naar het Departement Onderwijs en Vorming. Het gaat om **387K euro** (VAK/VEK) aan loonkredieten voor de financiering van deze tijdelijke personeelsversterking.

FB0-1FAE2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud

Dit begrotingsartikel voorziet in de apparaatskredieten van het Departement Onderwijs en Vorming. Deze kredieten kunnen in drie grote categorieën worden ondergebracht.

- Een eerste categorie omvat de departementale digitale toepassingen die de interne werking en dienstverlening ondersteunen. Hieronder vallen onder meer hosting, softwarelicenties, applicatieonderhoud en eindgebruikersondersteuning.
- Een tweede categorie betreft de beleidsdomeinbrede digitale toepassingen en platformen voor Onderwijs en Vorming. Deze uitgaven hebben betrekking op systeemintegratie, generieke IT-diensten, operationele IT-ondersteuning,

informatieveiligheid en compliance, evenals de verdere ontwikkeling van kennis- en informatieplatformen, zoals Mijn Onderwijs.

- Een derde categorie heeft betrekking op de algemene werking van het departement. Het gaat onder meer om uitgaven voor vorming, dienstreizen, onkostenvergoedingen, catering, werkmateriaal en eindgebruikersinfrastructuur, zoals laptops, smartphones en recurrente softwarelicenties.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**3.531**	**3.601**
Index	0	0
Compensaties	46	46
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**3.577**	**3.647**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FGE2GY-IS	2	2	Eenmalig BO 2026: Kredieten coördinatie capaciteitsmiddelen
FC0-1FGE2GE-WT	44	44	Personeelsmiddelen voor de tijdelijke personeelsversterking voor de hervorming van het leerlingenvervoer

Inhoudelijke toelichting

Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente werkingsuitgaven ook een aantal evoluties in de kredieten.

Kredieten coördinatie capaciteitsmiddelen (eenmalig)

Bij BO 2026 werd een budgetneutrale compensatie doorgevoerd van de middelen voor de coördinatie van de capaciteits- en luchtkwaliteitsmiddelen. Deze overheveling omvatte een recurrent deel op jaarbasis, bestaande uit een personeels- en een werkingskost. Daarnaast werd een eenmalig krediet voorzien voor de werkingskosten van september-december 2025, aangezien deze kosten al in 2025 waren gemaakt en de overheveling pas vanaf 2026 plaatsvond. Dit krediet diende uitsluitend om de kosten uit 2025 correct te regelen en vloeit nu terug naar het departement. De eenmalige middelen van **2K euro** (VAK/VEK) keren bij deze begrotingsronde opnieuw terug naar dit begrotingsartikel.

Werkingsmiddelen voor de tijdelijke personeelsversterking voor de hervorming van het leerlingenvervoer

In uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering over de hervorming van het leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs neemt het Departement Onderwijs en Vorming bijkomende opdrachten op. Deze omvatten onder meer de voorbereiding en begeleiding van de overdracht van taken, personeel, budgetten, contracten, dossiers en ondersteunende processen van het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken naar het beleidsdomein Onderwijs en Vorming.

Om deze tijdelijke opdrachten uit te voeren, wordt het Departement versterkt met bijkomende personeelscapaciteit.

De nodige middelen worden overgeheveld van AGODI naar het Departement Onderwijs en Vorming. Het gaat om **44K euro** (VAK/ VEK) aan werkingskredieten die nodig zijn ter ondersteuning van deze tijdelijke personeelsversterking.

FB0-1FAE4ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bevat de uitgaven van het Fonds personeelsleden met verlof voor opdracht, opgericht bij artikel 33 van het decreet van 6 juli 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2001. Dit fonds ontvangt de terugvorderingen van lonen van personeelsleden van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, waarvan de loonkosten ten laste zijn van andere overheden of vakorganisaties, evenals de bijbehorende vergoedingen en kosten.

Deze ontvangsten worden aangewend voor de financiering van de wedden en weddentoelagen van vervangende personeelsleden. De ontvangsten en uitgaven zijn sterk afhankelijk van de gebeurde terugvorderingen en de daartegenover staande vervangingen. Deze kunnen sterk fluctueren.

Dit artikel vormt de uitgavenzijde van het fonds en is gekoppeld aan het ontvangstenartikel FB0-9FAETZZ-OW.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**1.650**	**1.650**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**1.650**	**1.650**

Inhoudelijke toelichting
Er zijn geen kredietevoluties binnen dit begrotingsartikel. De kredieten blijven beperkt tot de recurrente uitgaven die min of meer het gemiddelde zijn van de voorbije jaren.

FB0-1FBE2AB-PR - PROVISIONEEL KREDIET IN HET KADER VAN DIGISPRONG

Korte inhoud
Deze provisie (beter gekend als de Digisprong-provisie) voorziet de middelen voor onderhouds-, vervangings- en moderniseringsnoden van ICT-materiaal in het onderwijs en draagt zo bij aan kwalitatief digitaal onderwijs. In de loop van het begrotingsjaar worden hierop diverse budgetneutrale compensaties en kredietverschuivingen aangerekend.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**168.477**	**168.477**
Index	0	0

	VAK	VEK
Compensaties	15.667	25.667
Andere bijstellingen	10.005	5
Nieuw beleid	-182.176	-182.176
Totaal BO 2027	**11.973**	**11.973**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	
FD0-1FGE2GL-WT	110	110	Eenmalig BA 2026: Digitale examens - IT-kosten - Ontwikkeling
FD0-1FAE2ZZ-WT	9	9	Digitale examens (6VTE) (rugzakje)
FD0-1FAE2ZZ-LO	92	92	Digitale examens (6VTE)
MD0-1MHH2QA-WT	2.500	2.500	Compensatie i.k.v.verdere concretisering van het uitbreidingsbeleid en de besparingen van 2026
FC0-1FGE5BX-IS	0	10.000	
TC0-1TCA5DY-IS	12.000	12.000	
MB0-1MHH2OD-IS	7.500	7.500	
SJ0-1SHD2FB-WT	6.000	6.000	
MB0-1MFH2LD-WT	2.000	2.000	
FC0-1FBE2AA-PR	-720	-720	Milderen besparing onderwijs (onderhoud Digiplan)
FC0-1FBE2AA-PR	-11.824	-11.824	Besparing eigen overheid (BO 2026)
FC0-1FBE2AA-PR	-6.000	-6.000	Besparing uitgaventoetsing
SL0-1SAE2ZZ-WT	4.000	4.000	Eenmalig BA 2026: IT justitie

Andere bijstellingen

VAK	VEK	
40.000	40.000	Maatregel digitalisering vrijgave
6.000	6.000	Verschuiven besparing uitgaventoetsing
-40.000	-40.000	Maatregel digitalisering (blokkering)
5	5	Digitale examens 6 VTE): correctie forfaitaire indexkost
11.824	11.824	Verschuiven besparing eigen overheid (BO 2026)
10.000	0	Bijstelling o.b.v. blokkering budget 2026
-200.000	-200.000	Vermindering uitbreidingsbeleid

Inhoudelijke toelichting

De **inhoudelijke toelichting** van de diverse budgetneutrale compensaties en kredietverschuivingen is opgenomen bij de **betrokken begrotingsartikels**.

Onderstaand worden de kredietevoluties toegelicht die niet aan een specifiek begrotingsartikel kunnen worden gekoppeld of betrekking hebben op begrotingsartikelen buiten het beleidsdomein Onderwijs en Vorming.

Toelichting
Bij BA 2026 werden er zeven voltijds equivalenten (VTE) voorzien om digitale examens mogelijk te maken. De Vlaamse Regering besliste op 22 mei 2026 om zes VTE toe te staan in plaats van de voorgestelde zeven. Hierdoor is de forfaitaire indexkost lager en komt **5K euro** (VAK/VEK) terug naar deze provisie.

Bij de begrotingsaanpassing 2026 werd een eenmalige compensatie van **4.000K euro** (VAK/VEK) toegekend aan het agentschap Justitie en Handhaving voor het opvangen van IT-kosten. Deze middelen vloeien nu terug naar deze provisie.
De besparing in het kader van de uitgaventoetsing (10 mio/minister) 2026 wordt in mindering gebracht ten belope van 6.000K euro (VAK/VEK).
De tijdelijke middelen voor digitalisering in het onderwijs werden enkel voorzien in 2025 en 2026 (oorspronkelijk 2 x **200.000K euro**). Zoals voorzien bij de regeringsvorming, zijn deze middelen niet meer beschikbaar vanaf 2027.
Bij BO26 was er een besparing op eigen overheid 'Efficiënte overheid' voor een bedrag van 80.000K euro. Hiervan was **11.824K euro** (VAK/VEK) voorzien voor het hoger onderwijs.
Om de besparing in het secundair onderwijs te milderen, wordt een beperkt bedrag van **720K euro** (VAK/VEK) gefinancierd.
Compensaties: (**12.000K euro** (VAK/VEK) + **7.500K euro** (VAK/VEK) + **2.500K euro** (VAK/VEK) + **6.000K euro** (VAK/VEK) + **2.000K euro** (VAK/VEK) + **10.000K euro** (VEK)). Bijstelling: **10.000K euro** (VAK) Het betreft de verdere concretisering van het uitbreidingsbeleid en de besparingen van 2026, waarbij er de mogelijkheid was om te schuiven tussen de invulling ervan. Er werd beslist om de volledige invulling van de 85 miljoen euro die onderwijs deed in 2026 niet door te trekken naar 2027 waardoor er éénmalig 40 miljoen euro verschoven is in 2027.

FB0-1FGE2GE-WT - LEERLING-, STUDENT- EN INSTELLINGGEBONDEN ONDERSTEUNING

Korte inhoud

Dit begrotingsartikel omvat de middelen voor leerling, student- en instellinggebonden ondersteuning. Deze worden aangewend voor:

- het realiseren van effectieve en efficiënte leerlingenbegeleiding;
- het beschermen van het welzijn, welbevinden en de veiligheid van de leerlingen;
- de ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften;
- het ondersteunen van projecten die werken rond kostenbeheersing secundair onderwijs (onder meer leermiddelen voor leerlingen, ondersteuning van scholen en het delen van goede praktijken);
- de werking van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen;
- het versterken van de ouderparticipatie;
- het uitvoeren van de pilootprojecten leerlingenvervoer;
- het ondersteunen van initiatieven die de taalvaardigheid Nederlands bevorderen en voor acties in het kader van het leesoffensief.

De inzet van middelen gebeurt via subsidies en werkingsuitgaven, onder meer in de vorm van overheidsopdrachten.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**14.455**	**14.032**
Index	197	197
Compensaties	5.000	5.000

	VAK	VEK
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**19.652**	**19.229**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FDE2DG-WT	5.000	5.000	Voorbereiding en projectmatige uitrol van de hervorming van het leerlingenvervoer

Inhoudelijke toelichting
Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente werkingsuitgaven en de indextoepassing, ook een evolutie in de kredieten.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Voorbereiding en projectmatige uitrol van de hervorming van het leerlingenvervoer
In uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering wordt in 2027 **5.000K euro** (VAK/ VEK) van de geraamde onderbenutting op de middelen voor busbegeleiding overgeheveld van AGODI naar het Departement Onderwijs en Vorming.
De middelen worden ingezet voor de voorbereiding en projectmatige uitrol van de hervorming van het leerlingenvervoer, in het bijzonder voor de opstart en ondersteuning van regionale antennes en lokale mobiliteitsprojecten, en voor de centrale projectwerking, waaronder de projectcoördinatie, het projectteam, de uitbouw van IT-toepassingen, participatie en communicatie.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan volgende doelstellingen
- Strategische doelstelling 1, 'Inzetten op in de verbindende en emanciperende rol van Nederlands', via operationele doelstelling 21, 'Ouders responsabiliseren om Nederlands te gebruiken';
- Strategische doelstelling 2 'Investeren in sterk onderwijs', via operationele doelstelling 24 'De betrokkenheid bij de schoolloopbaan verhogen';
- Strategische doelstelling 7 'blijven inzetten op zorg, inclusie en maatwerk', via operationele doelstelling 28 'Stappen zetten naar meer inclusief onderwijs' en 30 'Aandacht hebben voor het welbevinden van lerenden'

FB0-1FGE2GF-WT - NASCHOLING, PROFESSIONALISERING EN ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de middelen voor nascholing, professionalisering en arbeidsomstandigheden. Deze middelen worden aangewend voor:
- het stimuleren van de competentie-ontwikkeling;
- het verhogen van de kwaliteit van de lerarenopleiding;
- het verbeteren van de arbeidsomstandigheden.

Concreet worden middelen toegekend aan het Tewerkstellingsfonds voor het Vrij Onderwijs

Vlaanderen in het kader van de uitvoering van CAO-afspraken. Daarnaast financiert dit begrotingsartikel initiatieven voor de vorming van busbegeleiders, de professionalisering van leerkrachten, onder meer via e-cursussen en seminaries, en de ondersteuning en versterking van de lerarenopleiding, onder meer via lerarenstage.be.
De inzet van middelen gebeurt via subsidies en werkingsuitgaven, onder meer in de vorm van overheidsopdrachten.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**19.353**	**19.264**
Index	614	614
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**19.967**	**19.878**

Inhoudelijke toelichting
Met uitzondering van de indextoepassing, zijn er geen kredietevoluties binnen dit begrotingsartikel.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan volgende doelstellingen

- Strategische doelstelling 2 'Investeren in sterk onderwijs', via operationele doelstelling 24 'Het onderwijsveld maximaal ondersteunen';
- Strategische doelstelling 3 'Sterk onderwijspersoneel garanderen', via operationele doelstelling 26 'Effectieve professionalisering structureel verankeren in de loopbaan van de leraar.'

FB0-1FGE2GG-WT - ONDERZOEK EN INNOVATIE

Korte inhoud
Bij een vorige begrotingsronde zijn de middelen op dit begrotingsartikel, in het kader van een aangepaste begrotingsstructuur en een betere afstemming op de BBT, herschikt. Dit begrotingsartikel dient sindsdien uitsluitend voor de aanrekening van vereffeningen.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**0**	**365**
Index	0	0
Compensaties	0	-365
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**0**	**0**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FB0-1FGE2GN-WT	0	-365	Opvangen VEK-behoefte

Inhoudelijke toelichting
Alle vereffeningen van de bestaande vastleggingen zijn inmiddels afgerond. Daardoor komt **365K euro VEK** op dit begrotingsartikel vrij. Deze middelen versterken het begrotingsartikel dat kredieten bevat voor de kwaliteit van het onderwijs, en dragen zo bij aan de dekking van de daar aanwezige VEK-behoefte.

FB0-1FGE2GH-WT - INTERNATIONALISERING

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de middelen voor internationalisering. Deze middelen worden aangewend voor:

- de toekenning van subsidies in het kader van de internationalisering van het Vlaams hoger onderwijs en het stimuleren van de studentenmobiliteit;
- uitgaven in het kader van de internationale samenwerking;
- subsidies aan de vzw Epos en de jaarlijkse audit van de vzw Epos.

De inzet van middelen gebeurt via subsidies en werkingsuitgaven, onder meer in de vorm van overheidsopdrachten.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**2.543**	**2.715**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**2.543**	**2.715**

Inhoudelijke toelichting
Er zijn geen kredietevoluties binnen dit begrotingsartikel.

FB0-1FGE2GI-WT - ONDERWIJS-ARBEIDSMARKT EN LEVENSLANG LEREN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de middelen voor onderwijs-arbeidsmarkt en levenslang leren. Deze middelen worden aangewend voor:

- een betere aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt onder meer via de ondersteuning van studie- en beroepskeuze, de versterking van beroepsopleidingen en projecten op het snijvlak van onderwijs en arbeidsmarkt. Hierin kadert de subsidie aan de VOKA Talentcenters;
- de versterking van het levenslang en levensbreed leren onder meer via de onderwijscoördinatie voor gedetineerden, de uitrol van een geïntegreerd beleid rond

de erkenning van competenties (EVC) en de versterking van het deeltijds kunstonderwijs (DKO);
- de uitvoering van de STEM-agenda 2030. Hierin kadert de subsidie iSTEm en STEM voor het basisonderwijs;
- de werking van de regionale technologische centra (RTC's).

De middelen worden hoofdzakelijk ingezet via subsidies. Daarnaast worden in beperktere mate werkingsuitgaven aangerekend, onder meer via overheidsopdrachten.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**4.883**	**5.155**
Index	47	47
Compensaties	2.062	2.062
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**6.992**	**7.264**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
SL0-1SAE2ZZ-WT	-96	-96	Overdracht onderwijsactiviteiten gevangenissen naar Agentschap Justitie & Handhaving
FC0-1FBE2AA-PR	1.981	1.981	Subsidie VOKA talentcenters
SL0-1SAE2ZZ-LO	-1.283	-1.283	Overdracht onderwijsactiviteiten gevangenissen naar Agentschap Justitie & Handhaving
FC0-1FBE2AA-PR	1.460	1.460	Subsidie iSTEM en STEM voor BaO

Inhoudelijke toelichting
Dit begrotingsartikel omvat naast de indextoepassing en de recurrente uitgaven onder de vorm van subsidies en overheidsopdrachten een aantal kredietevoluties.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Subsidies VOKA en iSTEM basisonderwijs
De middelen voor de subsidies aan de VOKA Talentcenters (**1.981K euro** – VAK/VEK) en iSTEM en STEM voor het basisonderwijs (**1.460K euro** – VAK/VEK).

Onderwijsactiviteiten naar Justitie en Handhaving
In het kader van de overdracht van de onderwijsactiviteiten in gevangenissen wordt **1.283K euro** (VAK/VEK) en **96K euro** (VAK/VEK) overgeheveld naar het Agentschap Justitie en Handhaving.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan de strategische doelstelling 2, 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 23, 'Versterken van het technisch en beroepsgericht onderwijs' en 25 'Het onderwijsveld maximaal ondersteunen'.

FB0-1FGE2GK-WT - INFORMATIE, COMMUNICATIE EN SENSIBILISERING

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de middelen voor informatie, communicatie en sensibilisering. Deze middelen worden aangewend voor:

- algemene onderwijscommunicatie en de implementatie van onderwijsvernieuwingen en valorisatie van uitgevoerd onderzoek door middel van de organisatie van evenementen, seminaries, studiedagen, webinars, …;
- de jaarlijkse organisatie van een aantal grote evenementen zoals de studie- en informatiebeurzen (SID-ins) en de Ronde van Vlaanderen in de verschillende provincies;
- het onderhouden van en het up-to-date houden van de informatie op de website vlaanderen.be/onderwijs-en-vorming. Om deze informatie beter bekend te maken bij het grote publiek worden de sociale mediakanalen van Onderwijs Vlaanderen ingeschakeld;
- de werking van het mediaplatform Klasse. Klasse maakt dossiers, video's en campagnes die leraren en directeurs informeren en versterken. Ook de werking van de Lerarenkaart zit binnen Klasse.

De inzet van middelen gebeurt in hoofdzaak via werkingskosten onder de vorm van overheidsopdrachten.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**1.635**	**1.635**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**1.635**	**1.635**

Inhoudelijke toelichting
Er zijn geen kredietevoluties binnen dit begrotingsartikel.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan de strategische doelstelling 2, 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 22, 'Kwaliteitszorg en -ontwikkeling stimuleren'.

FB0-1FGE2GL-LO - SPECIFIEKE ONDERSTEUNING

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bundelt de personeelskredieten voor personeelsleden die worden ingezet binnen diverse onderwijsprojecten, waaronder vzw EPOS, Klasse en Leren en Werken.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**5.212**	**5.212**

	VAK	VEK
Index	104	104
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**5.316**	**5.316**

Inhoudelijke toelichting
Met uitzondering van de indextoepassing zijn er geen kredietevoluties binnen dit begrotingsartikel. De kredieten blijven beperkt tot de recurrente loonkosten.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, bij aan volgende doelstellingen
- Strategische doelstelling 2, 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 25, 'Het onderwijsveld maximaal ondersteunen';
- Strategische doelstelling 7 'Blijven inzetten op zorg, inclusie en maatwerk', via operationele doelstelling 28 'Stappen zetten naar meer inclusief onderwijs' en 30 'Aandacht hebben voor het welbevinden van lerenden'.

FB0-1FGE2GL-WT - SPECIFIEKE ONDERSTEUNING

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de middelen die scholen ondersteunen bij het versterken van het onderwijsbeleid. Deze middelen worden aangewend om de Dataloeptoepassingen verder uit te breiden, het datawarehouse/dataplatform uit te breiden én te vernieuwen en innovatieve datatechnologieën te verkennen en op te zetten.

Daarnaast bevat dit artikel werkingsmiddelen voor de voorbereiding en uitvoering van beleidsprojecten door de onderwijsadministratie, alsook voor de behandeling van juridische dossiers en adviesverlening.

De inzet van middelen gebeurt via werkingsuitgaven, onder meer in de vorm van overheidsopdrachten en samenwerkingskaders.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**2.918**	**3.094**
Index	0	0
Compensaties	-342	-342
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**2.576**	**2.752**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FB0-1FGE2GO-WT	-342	-342	Clusteren middelen digitaliseringsprojecten voor het onderwijsveld

Inhoudelijke toelichting

Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente uitgaven onder de vorm van overheidsopdrachten en samenwerkingskaders ook een evolutie in de kredieten.

Clusteren middelen digitaliseringsprojecten

De middelen voor digitaliseringsinitiatieven ten behoeve van het onderwijsveld worden samengebracht op één begrotingsartikel. Dit verhoogt de transparantie en ondersteunt een coherente en efficiënte opvolging van de beschikbare kredieten. Daarom verschuift er **342K euro** (VAK/VEK) naar het begrotingsartikel FB0-1FGE2GO-WT.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel dragen bij aan de strategische doelstelling 2, 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 25, 'Het onderwijsveld maximaal ondersteunen'.

FB0-1FGE2GM-LO - HORIZONTALE EN ANDERE BELEIDSTHEMA'S

Korte inhoud

Dit begrotingsartikel omvat de middelen voor de loonkosten van personeelsleden die worden ingezet op Europese projecten waarvoor het Departement Onderwijs en Vorming als eindbegunstigde optreedt. De ESR-neutrale verwerking van deze personeelsuitgaven wordt geboekt op het ontvangstenartikel FB0-9FGEAGM-OW.

Daarnaast bevat dit begrotingsartikel de personeelsuitgaven die verband houden met risicomanagement binnen het departement.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**191**	**191**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	-51	-51
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**140**	**140**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-51	-51	Bijstelling loonkosten Europese projecten

Inhoudelijke toelichting

De personeelskredieten voor de ,met Europese middelen gefinancierde projecten, EURYDICE 2025-2027 en LLL_Union_FL dalen met **51K euro** (VAK/VEK). Voor EURYDICE 2025-2027

bedraagt de financieringsbehoefte nog 40K euro. Omdat dit tweejarige project afloopt op 31 maart 2027, ligt die lager dan in 2026. Voor LLL_Union_FL bedraagt de behoefte 100K euro. Het project ging begin 2026 van start en loopt af eind 2027.

FB0-1FGE2GM-WT - HORIZONTALE EN ANDERE BELEIDSTHEMA'S

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de werkingsmiddelen voor het gedeelte van de Europese projecten waarbij het Departement Onderwijs en Vorming als eindbegunstigde optreedt. De ESR-neutrale verwerking van deze werkingskosten wordt geboekt op het ontvangstenartikel FB0-9FGEAGM-OW.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**113**	**219**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	-87	-193
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**26**	**26**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-87	-193	Bijstelling werkingskosten Europese projecten

Inhoudelijke toelichting
De werkingskredieten voor, de met Europese middelen gefinancierde, projecten EURYDICE 2025-2027 en ECML dalen met **87K euro** VAK en **193K euro** VEK. Voor EURYDICE 2025-2027 bedraagt de financieringsbehoefte nog 19K euro (VAK/VEK) voor organisatiekosten, reiskosten en indirecte kosten. Omdat dit tweejarige project afloopt op 31 maart 2027, ligt die lager dan in 2026. Voor ECML bedraagt de behoefte 7K euro (VAK/VEK) voor de jaarlijkse organisatie van een evenement. Voor dit project worden geen personeelskosten op de Europese middelen aangerekend. De sterkere daling aan VEK-zijde houdt verband met de vereffeningskalender van de Europese projecten, die niet volledig samenvalt met het jaar waarin de vastleggingen gebeuren.

FB0-1FGE2GN-IS - KWALITEIT VAN HET ONDERWIJS

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de middelen die, via interne stromen, worden toegekend om de kwaliteit van het onderwijs te versterken.
Deze middelen worden aangewend voor:

- de toelage aan de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) ter financiering van de starttoetsen;
- de toelage aan Vlaamse Interuniversitaire raad (VLIR) ter financiering van de starttoetsen;
- de toelage aan Literatuur Vlaanderen ter financiering van het realiseren van de operationele doelstellingen in het kader van Ieder Kind Taalheld.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**3.051**	**3.051**
Index	0	0
Compensaties	711	711
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**3.762**	**3.762**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FBE2AA-PR	-2.234	-2.234	Eenmalig BA 2026: Literatuur Vlaanderen
FC0-1FBE2AA-PR	2.945	2.945	Literatuur Vlaanderen: beheersovereenkomst 2026-2029

Inhoudelijke toelichting

Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente toelage voor VLHORA (150K euro) en VLIR 667K euro) ook een evolutie in de kredieten.

Op 19 december 2025 keurde de Vlaamse Regering de beheersovereenkomst 2026-2029 met Literatuur Vlaanderen goed. In het kader van actie 10, 'Gemeenschapsbetrokkenheid stimuleren', van het plan Ieder Kind Taalheld voorziet deze overeenkomst in een totale financiering van 11,2 miljoen euro voor de periode 2026-2029. Voor 2027 bedraagt de voorziene financiering 2.945K euro (VAK/VEK). Bij BA 2026 werd eenmalig **2.234K euro** (VAK/VEK) herschikt ter financiering van het werkingsjaar 2026. Deze eenmalige herverdeling wordt in deze begrotingsronde teruggezet. Tegelijk wordt een recurrente herverdeling van **2.945K euro** (VAK/VEK) vanuit hetzelfde begrotingsartikel voorzien om de financiering van het werkingsjaar 2027 te verzekeren.

FB0-1FGE2GN-WT - KWALITEIT VAN HET ONDERWIJS

Korte inhoud

Dit begrotingsartikel omvat de middelen om de kwaliteit van het onderwijs te versterken
Deze middelen worden aangewend voor:

- toetsen en proeven, met inbegrip van de verdere uitbouw en exploitatie van de Vlaamse Toetsen en de uitvoering van de beheersovereenkomst met de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR) inzake het exploratie-instrument Columbus;
- beleids- en praktijkgericht onderzoek en innovatie, onder meer voor de opzet van een geactualiseerd onderzoeksprogramma via een gemoderniseerd onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek (OBPWO), voor beleidsevaluaties en uitgaventoetsingen, voor deelname aan internationaal vergelijkend onderwijsonderzoek (PIRLS, PIAAC, PISA, TALIS, ICILS, TIMSS …) en internationale reviews, evenals voor de jaarlijkse lidmaatschapsbijdrage aan IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement) en OESO-CERI (Centre for Educational Research and Innovation);

- de ondersteuning van de werking van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) in het kader van de kwaliteitsbewaking in het hoger onderwijs;
- het beheer en de continuering van het platform Cultuurkuur;
- allerhande uitgaven in het kader van kwaliteitsbevordering, waaronder subsidies in het kader van het plan Ieder Kind Taalheld;
- het steunpunt voor de ontwikkeling van gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde net- en koepeloverschrijdende toetsen in Vlaanderen;
- de Stichting Leerpunt, in het bijzonder voor de ontwikkeling en verspreiding van wetenschappelijk onderbouwde kennis en voor de versterking van evidence-informed werken in het onderwijs;
- subsidies voor de uitrol van de minimumdoelen (plan Ieder Kind Taalheld), zoals voor de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk.

De inzet van middelen gebeurt in hoofdzaak via subsidies en werkingsuitgaven, onder meer in de vorm van overheidsopdrachten.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**17.144**	**16.297**
Index	352	352
Compensaties	256	621
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**17.752**	**17.270**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
TB0-1TLA2OA-WT	-35	-35	Overhevelen budget Olympiades naar WEWIS in het kader van centralisatie
FD0-1FBE2AA-PR	-409	-409	Eenmalig BA 2026: Bijkomende middelen NVAO
FC0-1FBE2AA-PR	700	700	Jeugd - Subsidie Vlaamse Dienst Speelpleinwerk
FB0-1FGE2GG-WT	0	365	Opvangen VEK-behoefte

Inhoudelijke toelichting

Dit begrotingsartikel omvat naast de indextoepassing en de recurrente uitgaven onder de vorm van subsidies en overheidsopdrachten een aantal kredietevoluties.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Bijkomende middelen NVAO (BA 2026)

Bij BA 2026 werd vanuit de AGODI-provisie 909K euro (VAK/VEK) bijkomend toegekend aan NVAO. Deze middelen waren nodig om de financiering voor 2026 sluitend te maken en hadden betrekking op de verlenging van de basiswerking en de accreditatie van de graduaatsopleiding basisverpleegkunde. Van dit bedrag werd 500K euro (VAK/VEK) structureel toegevoegd aan de subsidie voor de basiswerking en 409K euro (VAK/VEK) eenmalig voorzien voor de

accreditatie van de graduaatsopleiding basisverpleegkunde. De eenmalige subsidie van **409K euro** (VAK/VEK) wordt teruggezet naar de provisie.

Subsidie Vlaamse Dienst Speelpleinwerk
De middelen uit het plan Ieder Kind Taalheld voor de subsidie aan de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk, ten belope van **700K euro** (VAK/VEK), worden gecompenseerd vanuit de provisie. De Vlaamse Dienst Speelpleinwerk coördineert binnen het jeugdwerk initiatieven ter versterking van het Nederlands in de vrije tijd. Hiervoor werkt de vzw onder meer samen met de Nederlandse Taalunie aan een deelraamwerk, opleidingstrajecten voor mentoren en de ontwikkeling van talige speelmaterialen. Daarnaast brengt zij de positie van het Nederlands in de vrije tijd in kaart. Hierbij ondersteunen het departement Onderwijs en Vorming en het Departement Cultuur, Jeugd en Media het jeugdwerk via de projectoproep

Overheveling budget Olympiades naar WEWIS in het kader van centralisatie
De middelen voor de internationale olympiades, ten belope van **35K euro** (VAK/VEK) voor reis- en verzekeringskosten, worden overgeheveld van het Departement Onderwijs en Vorming naar Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie (WEWIS). Deze overheveling kadert in een verdere inhoudelijke en administratieve rationalisatie. Aangezien WEWIS al instaat voor de financiering van de Vlaamse Olympiades binnen zijn opdracht voor wetenschapscommunicatie, zorgt de centralisatie van ook de internationale zendingen voor een meer coherente en efficiënte opvolging en een vereenvoudigde administratieve afhandeling.

Opvangen VEK-behoefte
Op begrotingsartikel FB0-1FGE2GG-WT werden uitsluitend nog bestaande vastleggingen vereffend. Alle vereffeningen van de bestaande vastleggingen zijn inmiddels afgerond. Daardoor komt **365K euro** VEK vrij. Deze middelen worden overgezet naar dit begrotingsartikel en ingezet om een deel van de VEK-behoefte op dit begrotingsartikel op te vangen.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel dragen bij aan volgende doelstellingen

- Strategische doelstelling 2, 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 22, 'Kwaliteitszorg en -ontwikkeling stimuleren' en 25' Het onderwijsveld maximaal ondersteunen';
- Strategische doelstelling 3 'Sterk onderwijspersoneel garanderen', via operationele doelstelling 26 'Effectieve professionalisering structureel verankeren in de loopbaan van de leraar';
- Strategische doelstelling 7 'Blijven inzetten op zorg, inclusie en maatwerk', via operationele doelstelling 29 'Maatwerk om kwaliteitsvol onderwijs voor alle lerenden te garanderen'.

FB0-1FGE2GO-WT - DIGITALISERING

<u>Korte inhoud</u>
Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor digitalisering. Deze middelen worden aangewend voor:

- de werking van WAI-NOT en KlasCement (leermiddelennetwerk);
- de werking van het Kenniscentrum Digisprong;
- de ondersteuning van schoolleiders, leerkrachten en ICT-coördinatoren bij het gebruik van educatieve technologie om competenties, onderwijsleerprocessen en de onderwijsorganisatie te verbeteren. Hierin kadert de subsidie Eureka;

- het versterken van mediawijsheid en digitale geletterdheid bij leraren en in schoolteams in het leerplicht- en volwassenenonderwijs door de organisatie van studiedagen rond 'veilig online', 'aanpak en preventie van cyberpesten', het voorzien van nieuwe opleidingen voor de vorming van mediacoaches na een bevraging in 2023-2024, het organiseren van een Codefestival …;
- het inzetten op het verwezenlijken van de basisvoorwaarden uit de visietekst verantwoorde AI in onderwijs uit 2023. Dit onder andere door het informeren van het brede onderwijsveld, bewustwording te creëren over de mogelijkheden, risico's en het verantwoord gebruik van AI in een educatieve context, via verschillende initiatieven;
- de langdurige ondersteuning van scholen in cyberveiligheid door het uitvoeren van het cybersecurity actieplan. Het actieplan komt voort uit de visienota Digisprong, waarin wordt vastgesteld dat de kennis en expertise over cybersecurity in het onderwijs onvoldoende is. Het actieplan focust op bewustzijn, gegevensbescherming en infrastructuur door middel van een normenkader security-eisen voor educatieve technologie, authenticatie- en databeleid, meldingen van incidenten en een cyberresponsteam, netwerkmonitoring, schaalvergroting en veranderingsmanagement;
- de digitaliseringsprojecten ten behoeve van het onderwijsveld (LeerID, Columbus/ILO, lerarenstage.be, KlasCement, ...).

De inzet van middelen gebeurt via subsidies en werkingsuitgaven, onder meer in de vorm van overheidsopdrachten.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**3.021**	**3.211**
Index	36	36
Compensaties	1.500	1.487
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**4.557**	**4.734**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FB0-1FGE2GL-WT	342	342	Clusteren middelen digitaliseringsprojecten voor het onderwijsveld
FC0-1FBE2AA-PR	1.158	1.145	Subsidie Eureka

Inhoudelijke toelichting

Dit begrotingsartikel omvat naast de indextoepassing en de recurrente uitgaven onder de vorm van subsidies en overheidsopdrachten een aantal kredietevoluties.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Clusteren middelen digitaliseringsprojecten

De middelen voor digitaliseringsinitiatieven ten behoeve van het onderwijsveld worden samengebracht op één begrotingsartikel. Dit verhoogt de transparantie en ondersteunt een

coherente en efficiënte opvolging van de beschikbare kredieten. Daarom verschuift er **342K euro** (VAK/VEK) naar begrotignsartikel FB0-1FGE2GL-WT.

Subsidie Eureka
De middelen uit het plan Ieder Kind Taalheld voor de subsidie aan Eureka, ten belope van **1.158K euro** VAK en **1.145K euro** VEK, worden gecompenseerd vanuit de provisie. Met deze subsidie ondersteunt de Vlaamse overheid de vzw Die-s-lekti-kus bij het aanbieden van compenserende hulpmiddelen, zoals ADIBib en voorleessoftware, voor leerlingen met lees- en leerstoornissen. Op die manier draagt de subsidie bij aan een meer inclusieve leeromgeving en aan een betere leerondersteuning voor deze doelgroep.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel dragen bij aan de strategische doelstelling 4, 'Investeren in sterk onderwijs, via operationele doelstelling 27, 'Investeren in digitalisering'.

FB0-1FGE2GT-IS - MOEV

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel voorziet in een toelage, via interne stroom, aan de Vlaamse schoolsportorganisatie MOEV. MOEV heeft als doelstelling leerlingen uit het basis- en secundair onderwijs te stimuleren om levenslang deel te nemen aan sport- en bewegingsactiviteiten, zowel in georganiseerd verband binnen een sportvereniging, als in los georganiseerd of ongeorganiseerd verband.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**4.259**	**4.259**
Index	130	130
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**4.389**	**4.389**

Inhoudelijke toelichting
We verwijzen voor dit artikel naar de bespreking van de begroting van MOEV.

FB0-1FGE4GM-IS - HORIZONTALE EN ANDERE BELEIDSTHEMA'S

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bevat de uitgaven van het Fonds Departement Onderwijs en Vorming, opgericht bij artikel 41 van het decreet van 20 december 2013 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2014.

Op het fonds worden de ontvangsten aangerekend die voortvloeien uit het tijdschrift Klasse (publiciteit, abonnementen …), communicatie-initiatieven, projectsubsidies verkregen door Vlaamse, Europese en/of (inter)nationale (co)financiering.

De uitgaven op dit specifieke begrotingsartikel zijn eerder uitzonderlijk en hebben betrekking op eventuele uitgaven die als interne stroom binnen de Vlaamse overheid kunnen worden aangerekend.

Dit artikel vormt samen met FB0-1FGE4GM-LO en FB0-1FGE4GM-WT de uitgavenzijde van het fonds, en is gekoppeld aan de ontvangstenartikelen FB0-9FGETGM-OI en FB0-9FGETGM-OW.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**0**	**0**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**0**	**0**

Inhoudelijke toelichting
Er zijn geen kredietevoluties binnen dit begrotingsartikel.

FB0-1FGE4GM-LO - HORIZONTALE EN ANDERE BELEIDSTHEMA'S

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bevat de uitgaven van het Fonds Departement Onderwijs en Vorming, opgericht bij artikel 41 van het decreet van 20 december 2013 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2014.

Op het fonds worden de ontvangsten aangerekend die voortvloeien uit het tijdschrift Klasse (publiciteit, abonnementen …), communicatie-initiatieven, projectsubsidies verkregen door Vlaamse, Europese en/of (inter)nationale (co)financiering.

De uitgaven op dit specifieke begrotingsartikel hebben betrekking op personeelskosten. Meer bepaald personeelskosten van personeelsleden die tewerkgesteld zijn in het kader van Europese projecten. Ook personeelsuitgaven in verband met risicomanagement worden op dit begrotingsartikel voorzien

Dit artikel vormt samen met FB0-1FGE4GM-IS en FB0-1FGE4GM-WT de uitgavenzijde van het fonds, en is gekoppeld aan de ontvangstenartikelen FB0-9FGETGM-OI en FB0-9FGETGM-OW.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**50**	**50**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**50**	**50**

Inhoudelijke toelichting
Er zijn geen kredietevoluties binnen dit begrotingsartikel. De kredieten blijven beperkt tot de recurrente personeelskosten.

FB0-1FGE4GM-WT - HORIZONTALE EN ANDERE BELEIDSTHEMA'S

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bevat de uitgaven van het Fonds Departement Onderwijs en Vorming, opgericht bij artikel 41 van het decreet van 20 december 2013 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2014.

Op het fonds worden de ontvangsten aangerekend die voortvloeien uit het tijdschrift Klasse (publiciteit, abonnementen …), communicatie-initiatieven, projectsubsidies verkregen door Vlaamse, Europese en/of (inter)nationale (co)financiering.

De uitgaven op dit specifieke begrotingsartikel hebben betrekking op werkingskosten. Meer bepaald de werking van Klasse, Klascement, allerhande uitgaven met betrekking tot communicatie en diverse andere projecten/uitgaven zoals zendingen in het kader van Europese samenwerking en ICT materiaal en andere werkingskosten voor personeelsleden die tewerkgesteld zijn in het kader van Europese projecten. Ook werkingskosten in verband met risicomanagement van het departement worden op dit begrotingsartikel voorzien.

Dit artikel vormt samen met FB0-1FGE4GM-IS en FB0-1FGE4GM-LO de uitgavenzijde van het fonds, en is gekoppeld aan de ontvangstenartikelen FB0-9FGETGM-OI en FB0-9FGETGM-OW.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**552**	**552**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	350	350
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**902**	**902**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
350	350	Verhoging uitgaven informatieveiligheid en controleopdrachten

Inhoudelijke toelichting
De geraamde uitgaven op het fonds nemen in 2027 toe met **350K euro (VAK/VEK)**. Deze stijging houdt hoofdzakelijk verband met extra investeringen in informatieveiligheid in het kader van NIS2, de verdere uitbouw van het beleid hierover en de versterkte controle op bijkomende subsidiestromen.

FB0-9FAEAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud
Op dit begrotingsartikel worden allerlei eenmalige of uitzonderlijke ontvangsten geboekt die niet onder een specifiek ontvangstenartikel vallen en die betrekking hebben op de algemene werking van het departement.

Kredietevolutie

	Ontvangst
Basis BA 2026	**0**
Andere bijstellingen	0
Nieuw beleid	0
Totaal BO 2027	**0**

Inhoudelijke toelichting
Er worden geen ontvangsten verwacht op dit begrotingsartikel.

FB0-9FAETZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bevat de ontvangsten van het Fonds personeelsleden met verlof voor opdracht, opgericht bij artikel 33 van het decreet van 6 juli 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2001. Dit fonds ontvangt de terugvorderingen van lonen van personeelsleden van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming waarvan de loonkosten ten laste zijn van andere overheden of vakorganisaties, evenals de bijhorende vergoedingen en kosten.

Deze ontvangsten worden aangewend voor de financiering van de wedden en weddentoelagen van vervangende personeelsleden. De ontvangsten en uitgaven zijn sterk afhankelijk van de terugvorderingen en de daar tegenover staande vervangingen, deze kunnen sterk fluctueren.

Dit artikel vormt de ontvangstzijde van het fonds en is gekoppeld aan het uitgavenartikel FB0-1FAE4ZZ-LO.

Kredietevolutie

	Ontvangst
Basis BA 2026	**1.650**
Andere bijstellingen	0
Nieuw beleid	0
Totaal BO 2027	**1.650**

Inhoudelijke toelichting
Er zijn geen kredietevoluties binnen dit begrotingsartikel.

FB0-9FGEAGM-OW - HORIZONTALE EN ANDERE BELEIDSTHEMA'S

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bevat de ontvangsten die voortvloeien uit de terugvordering van diverse werkings- en projectsubsidies. Deze ontvangsten zijn afkomstig uit uiteenlopende subsidiestromen en afhankelijk van diverse factoren. De effectief gerealiseerde ontvangsten kunnen van jaar tot jaar sterk verschillen.

Daarnaast wordt op dit begrotingsartikel de ESR-neutraliteit geboekt van de Europese projecten waarvoor het Departement Onderwijs en Vorming als eindbegunstigde optreedt.

De overeenkomstige uitgaven in verband met deze Europese projecten worden aangerekend op de begrotingsartikelen FB0-1FGE2GM-WT en FB0-1FGE2GM-LO.

Kredietevolutie

	Ontvangst
Basis BA 2026	**925**
Andere bijstellingen	-138
Nieuw beleid	0
Totaal BO 2027	**787**

Inhoudelijke toelichting
De personeels- en werkingskosten voor de Europese projecten EURYDICE 2025-2027, LLL_Union_FL en ECML worden binnen dit begrotingsartikel ESR-neutraal verwerkt. Op basis van de actuele projectplanning en ramingen worden de geraamde ontvangsten voor 2027 met **138K euro** (VAK/VEK) verlaagd.

FB0-9FGETGM-OI - HORIZONTALE EN ANDERE BELEIDSTHEMA'S

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bevat de ontvangsten van het Fonds Departement Onderwijs en Vorming, opgericht bij artikel 41 van het decreet van 20 december 2013 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2014.

Op het fonds worden de ontvangsten aangerekend die voortvloeien uit het tijdschrift Klasse (publiciteit, abonnementen …), communicatie-initiatieven, projectsubsidies verkregen door Vlaamse, Europese en/of (inter)nationale (co)financiering.

De inkomsten op dit specifieke begrotingsartikel zijn eerder uitzonderlijk en hebben betrekking op eventuele inkomsten die als interne stroom binnen de Vlaamse overheid kunnen worden aangerekend.

Dit artikel vormt samen met FB0-9FGETGM-OW de ontvangstzijde van het fonds en is gekoppeld aan de uitgavenartikelen FB0-1FGE4GM-IS, FB0-1FGE4GM-LO en FB0-1FGE4GM-WT.

Kredietevolutie

	Ontvangst
Basis BA 2026	**0**
Andere bijstellingen	0
Nieuw beleid	0
Totaal BO 2027	**0**

Inhoudelijke toelichting
Er worden geen ontvangsten op dit begrotingsartikel verwacht.

FB0-9FGETGM-OW - HORIZONTALE EN ANDERE BELEIDSTHEMA'S

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bevat de ontvangsten van het Fonds Departement Onderwijs en Vorming, opgericht bij artikel 41 van het decreet van 20 december 2013 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2014.

Op het fonds worden de ontvangsten aangerekend die voortvloeien uit het tijdschrift Klasse (publiciteit, abonnementen …), communicatie-initiatieven, projectsubsidies verkregen door Vlaamse, Europese en/of (inter)nationale (co)financiering.

De inkomsten op dit specifieke artikel worden gerealiseerd door de advertenties in de diverse producten van Klasse en diverse communicatie-initiatieven en -acties bij Klasse en KlasCement, uit de terugvorderingen voor buitenlandse zendingen die de Europese Commissie (deels) draagt en uit de werkingsmiddelen en loonkosten die voor bepaalde Europese projecten teruggevorderd

Dit artikel vormt samen met FB0-9FGETGM-OI de ontvangstzijde van het fonds en is gekoppeld aan de uitgavenartikelen FB0-1FGE4GM-IS, FB0-1FGE4GM-LO en FB0-1FGE4GM-WT.

Kredietevolutie

	Ontvangst
Basis BA 2026	**582**
Andere bijstellingen	0
Nieuw beleid	0
Totaal BO 2027	**582**

Inhoudelijke toelichting
Er zijn geen kredietevoluties voor dit begrotingsartikel.

FC0-1FAE2ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de personeelskosten van de statutaire en contractuele personeelsleden van het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI). Naast de salarissen worden ook alle personeelsgebonden uitgaven aangerekend, waaronder vakantiegeld,

eindejaarstoelage, maaltijdcheques, hospitalisatieverzekering en kosten voor woon-werkverkeer.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**27.368**	**27.368**
Index	547	547
Compensaties	-330	-330
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**27.585**	**27.585**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
SG0-1SKC2TD-LO	3	3	Terugdraai personeelsversterking voor de hervorming leerlingenvervoer bij AGODI - pensioenpijler (3VTE)
FC0-1FGE2GY-IS	-256	-256	Compensatie
FC0-1FGE2GE-WT	-77	-77	Terugdraai personeelsversterking voor de hervorming leerlingenvervoer bij AGODI (3VTE)

Inhoudelijke toelichting

Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente personeelsuitgaven ook een aantal kredietevoluties.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Coördinatie pilootprojecten leerlingenvervoer (BA 2026)

Bij BA 2026 werden middelen overgeheveld voor een uitbreiding van de personeelsformatie van AGODI met drie voltijdse eenheden, op termijn oplopend tot vijf, voor de ondersteuning van de hervorming van het leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs.
Met de beslissing van de Vlaamse Regering van 10 juli 2026 werd de coördinatie van de hervorming toevertrouwd aan het Departement Onderwijs en Vorming. De voorziene personeelsuitbreiding werd daarom niet binnen AGODI gerealiseerd. De middelen worden in functie van de hervorming heroriënteerd naar het Departement Onderwijs en Vorming.
Bijgevolg worden de bij BA 2026 overgehevelde middelen van **77K euro** (VAK/VEK) terug gecompenseerd.

Coördinatie pilootprojecten leerlingenvervoer: pensioenpijler

Aangezien de voorziene uitbreiding van de personeelsformatie niet werd gerealiseerd, keert **3K euro** (VAK/VEK), die bij BA 2026 werd overgeheveld voor de bijdrage aan de pensioenpijler, terug naar dit begrotingsartikel.

Compensatie

De kredieten dalen met **256K euro** (VAK/VEK) als gevolg van wijzigingen van een budgettaire overdracht naar AGION.

FC0-1FAE2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel voorziet in de apparaatskredieten van AGODI.

Deze middelen financieren de algemene werking van het agentschap, waaronder representatie-, catering- en restaurantkosten, reis- en verblijfskosten, telecom, kantoormateriaal, meubilair, vakliteratuur, lidmaatschappen en verzendingskosten. Daarnaast worden op dit begrotingsartikel de uitgaven aangerekend voor vorming en welzijn op het werk, zoals medische onderzoeken en aangepast werkmateriaal.

Tot slot bevat dit begrotingsartikel de IT-kredieten van AGODI. Deze middelen worden ingezet voor de ontwikkeling, het onderhoud en de exploitatie van de digitale toepassingen van het agentschap, waaronder het salarissysteem, het mainframe, diverse ondersteunende applicaties en het ICT-materiaal voor de medewerkers.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**11.278**	**11.410**
Index	0	0
Compensaties	-848	-848
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**10.430**	**10.562**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FGE2GE-WT	-27	-27	Uitbreiding personeelsformatie on hold
FC0-1FBE2AA-PR	-820	-820	Eenmalig BA 2026: Optimalisatieproject IT
SH0-1SKA2QA-WT	-1	-1	Centralisatie levering papier voor PRAAS-printers

Inhoudelijke toelichting
Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente werkingsuitgaven ook een aantal kredietevoluties.

Optimalisatieproject IT (BA 2026)
Bij BA 2026 werd eenmalig **820K euro** (VAK/VEK) voorzien voor een optimalisatietraject voor IT. Deze eenmalige middelen worden bij BO 2027 teruggezet naar de provisie.

Coördinatie pilootprojecten leerlingenvervoer (BA 2026)

Bij BA 2026 werden middelen overgeheveld voor een uitbreiding van de personeelsformatie van AGODI met drie voltijdse eenheden, op termijn oplopend tot vijf,
ter ondersteuning van de hervorming van het leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs. Met de beslissing van de Vlaamse Regering van 10 juli 2026 werd de coördinatie

van de hervorming toevertrouwd aan het Departement Onderwijs en Vorming. De voorziene personeelsuitbreiding werd daarom niet binnen AGODI gerealiseerd. De middelen worden in functie van de hervorming heroriënteerd naar het Departement Onderwijs en Vorming. Bijgevolg wordt **27K euro** (VAK/VEK) terug gecompenseerd.

Centralisatie levering papier voor PRAAS-printers
Voor de levering van papier voor de PRAAS-printers wordt bijkomend **1K euro** (VAK/VEK) recurrent overgeheveld naar Het Facilitair Bedrijf.

FC0-1FBE2AA-PR - PROVISIONEEL KREDIET VOOR UITGAVEN (VOOR PERSONEEL, INSTELLINGEN EN LEERLINGEN) OM DE ONDERWIJSKWALITEIT TE VERHOGEN

Korte inhoud
Deze provisie (beter gekend als de AGODI-provisie) voorziet de middelen om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Zolang de concrete toewijzing van deze middelen aan de verschillende begrotingsartikels en basisallocaties niet is bepaald, blijven ze op deze provisie staan. In de loop van het begrotingsjaar worden hierop diverse budgetneutrale compensaties en kredietverschuivingen aangerekend.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**118.263**	**119.202**
Index	2.365	2.365
Compensaties	-59.342	-64.329
Andere bijstellingen	24	24
Nieuw beleid	23.802	23.802
Totaal BO 2027	**85.112**	**81.064**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FB0-1FGE2GI-WT	-1.460	-1.460	Subsidie iSTEM en STEM voor BaO
FC0-1FDE2DF-WT	1.888	1.888	Eenmalig BA 2026: Aanvangsbegeleiding - buitengewoon secundair onderwijs
FC0-1FDE2DA-WT	-90	-90	Lerarenbonus BO - opstap
FC0-1FDE2DA-WT	-700	-700	Moederschapsbescherming
SL0-1SAE2ZZ-WT	129	129	Overdracht onderwijzend personeel GI naar GO!
FC0-1FAE2ZZ-WT	820	820	Eenmalig BA 2026: Optimalisatieproject IT
FC0-1FDE2DF-WT	-499	-499	Optrekken materiaalintensief studieaanbod
FC0-1FDE2DH-WT	-200	-200	Transitiebudget internaten
SL0-1SAE2ZZ-LO	1.582	1.582	Overdracht onderwijzend personeel GI naar GO!
FC0-1FGE2GI-WT	8.356	8.356	Eenmalig BA 2026: Leren en werken - Syntra
FB0-1FBE2AB-PR	720	720	Verschuiving Digiplan
FC0-1FDE2DD-WT	-4.242	-4.242	Zij-instroom SO: opstap verlenging

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FDE2DD-WT	5.068	5.068	Lerarenbonus SO - opstap
SL0-1SDE2JH-WT	-2.500	-2.500	Bijdrage Agentschap Justitie & Handhaving
FB0-1FGE2GN-IS	2.234	2.234	Eenmalig BA 2026: Literatuur Vlaanderen
FC0-1FDE2DA-WT	-949	-949	Zij-instroom BO : opstap verlenging
FB0-1FBE2AB-PR	6.000	6.000	Verschuiven besparing uitgaventoetsing
FC0-1FDE2DE-WT	12.256	12.256	Eenmalig BA 2026: Aanvangsbegeleiding - gewoon secundair onderwijs
FB0-1FBE2AB-PR	11.824	11.824	Verschuiven besparing eigen overheid (BO 2026)
FC0-1FDE2DH-WT	400	400	Eenmalig BO 2026: Transitiebudget internaten
FC0-1FGE2GI-WT	-9.389	-9.389	Compensatie subsidie Syntra
FC0-1FGE2GC-WT	-53	-53	Zij-instroom CLB : opstap verlenging
FC0-1FDE2DD-WT	-8.379	-8.379	Drie uur extra Nederlands
FC0-1FDE2DE-WT	-22.472	-22.472	Dure praktijkgerichte structuuronderdelen of opleidingen
FD0-1FEE2EA-IS	-3.265	-3.265	Restbesparing niet-EER studenten hoger onderwijs
FC0-1FDE2DC-WT	1.036	1.036	Eenmalig BA 2026: Aanvangsbegeleiding - buitengewoon basisonderwijs
FC0-1FDE2DD-WT	761	761	Bijkomende besparing SO ikv gemeenschapsinstellingen
FC0-1FGE2GL-WT	-332	-332	Nieuwe overeenkomst medische controle
FC0-1FGE5BX-IS	1.267	0	Verschuiven vrijgekomen middelen
FD0-1FEE2EA-IS	-6.667	-6.667	Investeringssteun nieuwe opleidingen univ + versterking graduaten
FC0-1FDE2DE-WT	-4.501	-4.501	Optrekken materiaalintensief studieaanbod
FC0-1FDE2DB-WT	7.287	7.287	Eenmalig BA 2026: Aanvangsbegeleiding - gewoon basisonderwijs
FC0-1FDE2DA-WT	-12.338	-12.338	Drie uur extra Nederlands
FB0-1FGE2GN-WT	-700	-700	Subsidie Vlaamse Dienst Speelpleinwerk
FC0-1FGE5BY-IS	3.733	0	Verschuiven vrijgekomen middelen
FD0-1FAE2ZZ-WT	200	200	Naric middelen waren eenmalig in 2026
FB0-1FGE2GO-WT	-1.158	-1.145	Subsidie Eureka
FC0-1FDE2DB-WT	-39.136	-39.136	Extra werkingsmiddelen voor voorinstructie en remediëring
FD0-1FAE2ZZ-LO	400	400	Eenmalig BA 2026: NARIC - Dienstverlening
FB0-1FGE2GI-WT	-1.981	-1.981	Subsidie VOKA talentcenters

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FB0-1FGE2GN-IS	-2.945	-2.945	Literatuur Vlaanderen: beheersovereenkomst 2026-2029
FC0-1FDE2DF-WT	-1.347	-1.347	Dure praktijkgerichte structuuronderdelen of opleidingen

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-26.000	-26.000	Maatregel kwaliteit onderwijs
10.900	10.900	Opstap zij-instromers
5.644	5.644	Eenmalig BA 2026: Alternatieve besparing VWO
-5.000	-5.000	Verschuiven besparing uitgaventoetsing (zie provisie Digisprong)
-18.334	-18.334	Verlaging schoolfactuur / opwaardering BSO, TSO, KSO
36.667	36.667	Opstap verlagen schoolfactuur / opwaardering BSO, TSO, KSO
-9.181	-9.181	Milderen besparing secundair onderwijs (middelen tso, bso, kso)
52.000	52.000	Opstap kwaliteit onderwijs
20.000	20.000	Opstap versterking Nederlands lager
-1.000	-1.000	Verschuiven besparing minister (zie provisie Digisprong)
-720	-720	Milderen besparing secundair onderwijs (Digiplan)
-5.450	-5.450	Maatregel zij-instromers
-11.824	-11.824	Verschuiven besparing eigen overheid (BO 2026)
24	24	Naric middelen eenmalig in 2026: de forfaitaire indexkost
-10.000	-10.000	Inductie
10.000	10.000	Opstap inductiejaar
-20.000	-20.000	Versterking Nederlands lager
-3.900	-3.900	Opstap besparing SO op luik zij-instromers

Inhoudelijke toelichting

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

De **inhoudelijke toelichting** van de diverse budgetneutrale compensaties en kredietverschuivingen is opgenomen bij de **betrokken begrotingsartikels**.

FC0-1FDE2DA-WT - LONEN BASISONDERWIJS

Korte inhoud

Dit begrotingsartikel omvat de personeelskredieten voor het personeel van het gewoon en buitengewoon basisonderwijs. De middelen worden aangewend voor de bezoldiging van de personeelsleden die in deze onderwijsniveaus zijn tewerkgesteld, overeenkomstig de geldende decretale en reglementaire bepalingen.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**4.581.792**	**4.581.792**
Index	91.636	91.636
Compensaties	14.520	14.520
Andere bijstellingen	-30.509	-30.509
Nieuw beleid	9.400	9.400
Totaal BO 2027	**4.666.839**	**4.666.839**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FBE2AA-PR	949	949	Zij-instroom BO: opstap verlenging
FC0-1FBE2AA-PR	700	700	Moederschapsbescherming
FC0-1FGE2GE-WT	443	443	Afschaffing toelage anderstalige nieuwkomers
FC0-1FBE2AA-PR	90	90	Lerarenbonus BO - opstap
FC0-1FBE2AA-PR	12.338	12.338	Taalheldklassen

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-36.337	-36.337	Volume-effecten
-90	-90	Volume-effecten (technische correctie eigen aan ramingsmodel lonen)
9.400	9.400	Terugdraai hervorming levensbeschouwelijke vakken
1.398	1.398	Opstap zij-instroom (constant beleid)
4.520	4.520	Prijs-effecten

Inhoudelijke toelichting
De toename van de kredieten wordt verklaard door de volgende elementen.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Prijs-effect: evolutie loonkost
De gemiddelde loonkost, exclusief index, stijgt met 0,126%. Voor 2027 resulteert dit in een bijkomende behoefte van **4.520K euro** (VAK/VEK).

Volume-effect: evolutie omkadering
De omkadering, uitgedrukt in voltijdse eenheden, voor het schooljaar 2025-2026 is gekend tot en met maart 2026. Op basis van de geactualiseerde leerlingenprognoses, die rekening houden met de gekende leerlingenaantallen op 1 februari 2026 en de bevolkingsprognose van Statbel, het Belgische Statistiekbureau, op basis van de bevolking op 1 januari 2025, zet de daling van het leerlingenaantal zich verder door in het schooljaar 2027-2028 (-0,792%). Dit leidt tot een afname van de financieringsbehoefte met **36.427K euro** (VAK/VEK).

Moederschapsbescherming
De aanpassing van de regelgeving over moederschapsbescherming, bereikt in 2027 haar volle budgettaire impact. De jaarlijkse kost stijgt daardoor van 350K euro naar 1.050K euro. Hiervoor wordt **700K euro** (VAK/VEK) bijkomend voorzien vanuit provisie.

Zij-instroom
De geraamde bijkomende instroom van personeelsleden via zij-instroom leidt in 2027 tot een meerkost van 2.347K euro (VAK/VEK). Hiervan heeft **1.398K euro** (VAK/VEK) betrekking op het oorspronkelijk beleid waarbij de bijkomende anciënniteit beperkt was tot acht jaar en de meerkost van **949K euro** (VAK/VEK) voor de verlenging tot vijftien jaar extra anciënniteit.

Lerarenbonus
De totale raming voor de lerarenbonus in 2027 bedraagt 3.698K euro. Van dit bedrag werd 2.658K euro al voorzien in de vorige legislatuur en bij begroting 2026 nog eens 950K euro toegevoegd vanuit de beleidskredieten. De resterende **90K euro** (VAK/VEK) wordt vanuit de provisie verdeeld.

Afschaffing toelage anderstalige nieuwkomers
De aparte toelage voor anderstalige nieuwkomers in het onthaalonderwijs verdwijnt. In uitvoering van het voorontwerp van decreet dat uitvoering geeft aan de conceptnota 'Ieder Kind Taalheld' wordt hierdoor **443K euro** (VAK/VEK), die voordien werd ingezet voor de afzonderlijke toelage, gecompenseerd naar deze loonkredieten.

Taaldheldklassen
Vanuit de provisie wordt er **12.338K euro** (VAK/VEK) herschikt naar de lonen in uitvoering van het decreet 'Taalhelden', dat uitvoering geeft aan de conceptnota 'Ieder Kind Taalheld'. De middelen financieren onder meer de inzet van personeel voor de organisatie van taaldheldklassen. Deze klassen zijn bedoeld voor leerlingen die onvoldoende Nederlands beheersen om het gewone lesprogramma te volgen. Voor leerlingen die geen anderstalige nieuwkomer zijn, moet de klassenraad daarnaast aantonen dat de leerling andere remediërende maatregelen onvoldoende hielpen. In een taaldheldklas krijgen leerlingen intensieve ondersteuning Nederlands, zodat ze zo snel mogelijk kunnen deelnemen aan het reguliere onderwijs
De bijstellingen in uitvoering van het decreet Taalhelden, zijn opgenomen in het regeerakkkoord.

Hervorming levensbeschouwelijke vakken
Omdat de geplande hervorming van de levensbeschouwelijke vakken niet doorgaat, wordt de hiervoor in 2026 voorziene compensatie voor deze besparing van **9.400K euro** (VAK/VEK), teruggezet.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan volgende doelstellingen

- Strategische doelstelling 1, 'Inzetten op in de verbindende en emanciperende rol van Nederlands', via operationele doelstelling 1, 'Een sterke taalvaardigheid Nederlands bij alle leerlingen realiseren';
- Strategische doelstelling 3 'Sterk onderwijspersoneel garanderen', via operationele doelstelling 3 'Leraren waarderen';
- Strategische doelstelling 4 'Investeren in sterk onderwijs', via operationele doelstelling 5 'Investeren in Nederlands' en operationele doelstelling 6 'Investeren in leraren'.
- Strategische doelstelling 5 'Het aanbod en de financiering van het leerplichtonderwijs optimaliseren', via operationele doelstelling 8 'Autonomie en transparantie in de besteding van middelen in balans brengen' en operationele doelstelling 9 'Een rationeel studieaanbod en scholenlandschap realiseren'.

FC0-1FDE2DB-WT - WERKING GEWOON BASISONDERWIJS

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de werkingsmiddelen voor de schoolbesturen van het gewoon basisonderwijs. Deze middelen ondersteunen de werking van de scholen en kunnen worden ingezet voor uitrusting, groot onderhoud, het werken aan rationeel energiegebruik en investeringen in schoolinfrastructuur. Hieronder valt ook de kosteloze terbeschikkingstelling van leerboeken en schoolbenodigdheden aan leerplichtige leerlingen. Daarnaast kunnen de schoolbesturen deze middelen aanwenden voor de aanwerving van personeelsleden.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**719.307**	**719.307**
Index	9.514	9.514
Compensaties	18.746	18.746
Andere bijstellingen	-1.982	-1.982
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**745.585**	**745.585**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FBE2AA-PR	-7.287	-7.287	Eenmalig BA 2026: Aanvangsbegeleiding
FC0-1FBE2AA-PR	39.136	39.136	Extra werkingsmiddelen voor voorinstructie en remediëring Taalhelden
FC0-1FGE2GF-WT	-13.103	-13.103	Compensatie budget taaloffensief Nederlands BAO

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-1.982	-1.982	Parameters model: leerlingenevolutie

Inhoudelijke toelichting
De toename van de kredieten wordt verklaard door de volgende elementen.

Leerlingenevolutie
De leerlingenevolutie heeft een effect op de bedragen die worden toegekend als werkingsmiddelen aan de schoolbesturen.Op basis van de geactualiseerde leerlingenevolutie wordt het krediet overeenkomstig de decretale bepalingen neerwaarts bijgesteld met **1.982K euro** (VAK/VEK).

Specifieke index
De werkingsmiddelen voor het gewoon basisonderwijs worden geïndexeerd met **9.514K euro** (VAK/VEK), berekend volgens artikel 79 van het Decreet Basisonderwijs. De index wordt volledig (100%) toegekend. Deze uitzondering op de niet-indexering van het niet-loongedeelte is opgenomen in het programmadecreet bij BO 2025.

Taaloffensief Nederlands basisonderwijs
In uitvoering van het decreet 'Taalhelden', dat uitvoering geeft aan de conceptnota 'Ieder Kind Taalheld', worden middelen uit de werkingsbudgetten van het gewoon basis- en secundair onderwijs overgeheveld naar de nascholingsmiddelen. Concreet ontvangen scholen voor gewoon voltijds onderwijs en centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs met meer dan 50% regelmatige leerlingen met een niet-Nederlandse thuistaal momenteel een bijkomend werkingsbudget. Vanaf het schooljaar 2026-2027 worden deze middelen geïntegreerd in de nascholingsmiddelen voor alle instellingen van het basis- en secundair onderwijs. Daarom wordt er **13.103K euro** (VAK/VEK) gecompenseerd naar de nascholingsmiddelen. Hierdoor kunnen de middelen voortaan worden ingezet voor professionaliseringsinitiatieven die bijdragen aan de versterking van de Nederlandse taalvaardigheid in het onderwijs.

Voor de voorinstructie en remediëring worden bijkomende werkingsmiddelen ten belope van **39.136K euro** (VAK/VEK) herschikt.
De taalachterstand bij jonge kinderen dient voorkomen of snel verholpen te worden door gerichte remediëring in de taalverwerving.
Daarom wordt er voorinstructie ingevoerd vanaf de kleuterklas tot en met het eerste leerjaar. Het werkingsbudget voorinstructie wordt uitsluitend aangewend om de leerlingen individueel of in kleine groepen te remediëren.
De remediëring focust op de Nederlandse taalkennis nodig voor het behalen van de minimumdoelen. De voorinstructie vindt plaats tijdens de schooltijd. De school bepaalt welke leerlingen deze remediëring krijgen. Daarnaast ontvangen scholen een werkingsbudget voor de remediëring van leerlingen van het tweede tot en met het zesde leerjaar van het gewoon lager onderwijs. Deze middelen worden uitsluitend aangewend om remediëring te voorzien voor leerlingen die niet in aanmerking komen voor deelname aan de taalheldklassen, maar wel nood hebben aan bijkomende remediëring van een taalachterstand. De remediëring focust op de Nederlandse taalverwerving nodig voor het behalen van de minimumdoelen.
Deze bijstelling is opgenomen in het regeerakkoord.

Aanvangsbegeleiding (BA 2026)
Bij BA 2026 werden eenmalig middelen voorzien voor de ondersteuning van startende leerkrachten. Scholen konden deze middelen inzetten voor nascholing, mentorschap, bijkomende personeelsinzet of een tijdelijke vrijstelling van lesopdrachten. Om scholen voldoende tijd te geven zich voor te bereiden op het nieuwe systeem, ontvingen zij de middelen in het eerste jaar als werkingsmiddelen. Vanaf 1 september 2026 ontvangen scholen dit als omkadering (lonen). Daarom vloeit de eenmalige financiering van **7.287K euro** (VAK/VEK) terug naar de provisie.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel,dragen bij aan volgende doelstellingen

- Strategische doelstelling 1, 'Inzetten op in de verbindende en emanciperende rol van Nederlands', via operationele doelstelling 1, 'Een sterke taalvaardigheid Nederlands bij alle leerlingen realiseren';
- Strategische doelstelling 2, 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 2, 'Samen gaan voor een kennisrijk en ambitieus curriculum in het leerplichtonderwijs;
- Strategische doelstelling 3 'Sterk onderwijspersoneel garanderen', via operationele doelstelling 4 'Leiderschap in scholen versterken';
- Strategische doelstelling 4 'Investeren in sterk onderwijs', via operationele doelstelling 5 'Investeren in Nederlands' en operationele doelstelling 6 'Investeren in leraren'.

- Strategische doelstelling 5 'Het aanbod en de financiering van het leerplichtonderwijs optimaliseren', via operationele doelstelling 8 'Autonomie en transparantie in de besteding van middelen in balans brengen' en operationele doelstelling 9 'Een rationeel studieaanbod en scholenlandschap realiseren'.

FC0-1FDE2DC-WT - WERKING BUITENGEWOON BASISONDERWIJS

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de werkingsmiddelen voor de schoolbesturen van het buitengewoon basisonderwijs. Deze middelen ondersteunen de werking van de scholen en kunnen worden ingezet voor uitrusting, groot onderhoud en investeringen in schoolinfrastructuur. Hieronder valt ook de kosteloze terbeschikkingstelling van leerboeken en schoolbenodigdheden aan leerplichtige leerlingen. Daarnaast kunnen de schoolbesturen deze middelen aanwenden voor de aanwerving van personeelsleden.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**50.326**	**50.326**
Index	672	672
Compensaties	-1.036	-1.036
Andere bijstellingen	-128	-128
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**49.834**	**49.834**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FBE2AA-PR	-1.036	-1.036	Eenmalig BA 2026: Aanvangsbegeleiding

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-128	-128	Parameters model: leerlingenevolutie

Inhoudelijke toelichting
De toename van de kredieten wordt verklaard door de volgende elementen.

Leerlingenevolutie
De leerlingenevolutie heeft een effect op de bedragen die worden toegekend als werkingsmiddelen aan de schoolbesturen Op basis van de geactualiseerde leerlingenevolutie, overeenkomstig artikel 76 en volgende van het decreet basisonderwijs, worden de middelen neerwaarts bijgesteld met **128K euro** (VAK/VEK).

Specifieke indextoepassing
De werkingsmiddelen voor het buitengewoon basisonderwijs worden geïndexeerd met **672K euro** (VAK/VEK), berekend volgens artikel 79 van het Decreet Basisonderwijs. De index wordt volledig (100%) toegekend. Deze uitzondering op de niet-indexering van het niet-loongedeelte is opgenomen in het programmadecreet bij BO 2025.

Aanvangsbegeleiding (BA 2026)
Bij BA 2026 werden eenmalig middelen voorzien voor de ondersteuning van startende leerkrachten. Scholen konden deze middelen inzetten voor nascholing, mentorschap, bijkomende personeelsinzet of een tijdelijke vrijstelling van lesopdrachten. Om scholen voldoende tijd te geven zich voor te bereiden op het nieuwe systeem, ontvingen zij de middelen in het eerste jaar als werkingsmiddelen. Vanaf 1 september 2026 ontvangen scholen dit als omkadering (lonen). Daarom vloeit de eenmalige financiering van **1.036K euro** (VAK/VEK) terug naar de provisie.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan volgende doelstellingen

- Strategische doelstelling 2, 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 2, 'Samen gaan voor een kennisrijk en ambitieus curriculum in het leerplichtonderwijs;
- Strategische doelstelling 3 'Sterk onderwijspersoneel garanderen', via operationele doelstelling 4 'Leiderschap in scholen versterken';
- Strategische doelstelling 4 'Investeren in sterk onderwijs', via operationele doelstelling 5 'Investeren in Nederlands' en operationele doelstelling 6 'Investeren in leraren'.
- Strategische doelstelling 5 'Het aanbod en de financiering van het leerplichtonderwijs optimaliseren', via operationele doelstelling 8 'Autonomie en transparantie in de besteding van middelen in balans brengen' en operationele doelstelling 9 'Een rationeel studieaanbod en scholenlandschap realiseren'.

FC0-1FDE2DD-WT - LONEN SECUNDAIR ONDERWIJS

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de personeelskredieten voor het personeel van het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs. De middelen worden aangewend voor de bezoldiging van de personeelsleden die in deze onderwijsniveaus zijn tewerkgesteld, overeenkomstig de geldende decretale en reglementaire bepalingen.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**5.466.324**	**5.466.324**
Index	109.326	109.326
Compensaties	3.034	3.034
Andere bijstellingen	39.150	39.150
Nieuw beleid	-65.139	-65.139
Totaal BO 2027	**5.552.695**	**5.552.695**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FBE2AA-PR	-761	-761	Besparing SO voor gemeenschapsinstellingen
FC0-1FBE2AA-PR	8.379	8.379	Drie uur extra Nederlands
FC0-1FBE2AA-PR	4.242	4.242	Zij-instroom SO: opstap verlenging

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FD0-1FEE2EA-IS	-3.758	-3.758	7e jaars SO: overheveling in kader van de afspraken rond graduaten
FC0-1FBE2AA-PR	-5.068	-5.068	Lerarenbonus SO - opstap

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-42.802	-42.802	Besparing SO: opstap 2027
17.461	17.461	Terugdraai hervorming levensbeschouwelijke vakken
-39.798	-39.798	7e jaars SO: besparing ingevolge modernisering SO
5.068	5.068	Volume-effecten (technische correctie eigen aan ramingsmodel lonen)
4.801	4.801	Opstap zij-instroom (constant beleid)
24.393	24.393	Aanwending fondsen
8.658	8.658	Prijseffecten (vergrijzing)
-3.770	-3.770	Volume-effecten (evolutie leerlingen)

Inhoudelijke toelichting
De toename van de kredieten wordt verklaard door de volgende elementen.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Prijs-effect: evolutie loonkost
De gemiddelde loonkost, exclusief index, stijgt met 0,184 %. Voor 2027 resulteert dit in een bijkomende behoefte van **8.658K euro** (VAK/VEK).

Volume-effect: evolutie omkadering
De omkadering, uitgedrukt in voltijdse eenheden, voor het schooljaar 2025-2026 is gekend tot en met maart 2026. Op basis van de geactualiseerde leerlingenprognoses, die rekening houden met de gekende leerlingenaantallen op 1 februari 2026 en de bevolkingsprognose van Statbel, het Belgische Statistiekbureau, bereikt de leerlingenevolutie in het secundair onderwijs een kantelpunt. Vanaf schooljaar 2026-2027 zet de daling van het aantal leerlingen in het gewoon secundair onderwijs zich in. Deze daling wordt in 2027 echter grotendeels gecompenseerd door de sterke groei van het buitengewoon onderwijs. Dit leidt in zijn totaliteit echter nog steeds tot een toename van de financieringsbehoefte met **1.298K euro** (VAK/VEK).

Aanwending fondsen
De ontvangsten en uitgaven van de fondsmiddelen worden pas bij een begrotingsaanpassing geactualiseerd. De uitgaven blijven daarom bij BO 2027 ongewijzigd. Bij BA 2026 werden echter eenmalig ook de reserves van het fonds aangewend om het saldo rond 100 miljoen euro te houden. Deze eenmalige aanwending valt in 2027 weg, wat resulteert in een bijkomende behoefte van **24.393K euro** (VAK/VEK). Bij BA 2027 zal dit bedrag opnieuw worden geëvalueerd op basis van het dan gekende saldo van 2026.

Zij-instroom
De geraamde bijkomende instroom van personeelsleden leidt in 2027 tot een meerkost van 9.043K euro. Hiervan heeft **4.801K euro** (VAK/VEK) betrekking op het bestaande beleid van acht jaar bijkomende anciënniteit en **4.242K euro** (VAK/VEK) op de verlenging van de

maatregel waarbij tot vijftien jaar extra anciënniteit kan worden toegekend.

Lerarenbonus
De totale raming voor de lerarenbonus in 2027 bedraagt 20.026K euro (VAK/VEK). Bij begroting 2026 werd **5.068K euro** (VAK/VEK) meer gecompenseerd dan nodig. Daarom wordt dit bedrag terug toegevoegd aan de provisie.

Overheveling voor financiering graduaatsopleidingen
In uitvoering van de afspraken over de investeringen in het hoger onderwijs werd een deel van de opbrengst van de daling van het aantal leerlingen in het zevende jaar secundair onderwijs, ten gevolge van de modernisering, aangewend voor de financiering van de graduaatsopleidingen. In 2027 gaat dit over een bedrag van **3.758K euro** (VAK/VEK).

Drie uur extra Nederlands
In uitvoering van het decreet 'Taalhelden', dat uitvoering geeft aan de conceptnota 'Ieder Kind Taalheld', wordt **8.379K euro** (VAK/VEK) toegevoegd aan de loonkredieten. Deze middelen maken het mogelijk dat leerlingen, op beslissing van de klassenraad van het basisonderwijs, in de eerste graad van het secundair onderwijs verplicht tot drie uur extra Nederlands moeten volgen. Die uren komen bovenop de gewone lessentabel.
Deze bijstelling is opgenomen in het regeerakkoord.

Besparing secundair onderwijs voor gemeenschapsinstellingen
De gemeenschapsinstellingen zijn sinds september 2026 overgedragen van het Agentschap Justitie en Handhaving naar onderwijs. De besparing in het secundair onderwijs werd verhoogd om de financiering van deze overdracht te dragen. De meerkost hiervan bedraagt **761K euro** (VAK/VEK) in 2027.

Besparing secundair onderwijs
De besparing in het secundair onderwijs vloeit voort uit een combinatie van maatregelen. Het betreft onder meer de vermindering van de middelen voor vervolgschoolcoaches OKAN, de inkanteling van de centra deeltijds onderwijs, de besparing op de degressieve financiering (**42.802K euro** VAK/VEK) (inclusief het effect op de globale puntenenveloppe), de aanwending van onbenutte kredieten voor zij-instroom en leraar-specialist, en de opbrengst van de daling van de zevende jaren secundair onderwijs naar aanleiding van de modernisering **(39.798K euro** VAK/VEK).

Hervorming levensbeschouwelijke vakken
Omdat de geplande hervorming van de levensbeschouwelijke vakken niet doorgaat, wordt de hiervoor in 2026 voorziene compensatie voor deze besparing van **17.461K euro** (VAK/VEK), teruggezet.

De artikelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan volgende doelstellingen

- Strategische doelstelling 1, 'Inzetten op in de verbindende en emanciperende rol van Nederlands', via operationele doelstelling 1, 'Een sterke taalvaardigheid Nederlands bij alle leerlingen realiseren';
- Strategische doelstelling 3 'Sterk onderwijspersoneel garanderen', via operationele doelstelling 3 'Leraren waarderen';
- Strategische doelstelling 4 'Investeren in sterk onderwijs', via operationele doelstelling 5 'Investeren in Nederlands' en operationele doelstelling 6 'Investeren in leraren'.
- Strategische doelstelling 5 'Het aanbod en de financiering van het leerplichtonderwijs optimaliseren', via operationele doelstelling 8 'Autonomie en transparantie in de

besteding van middelen in balans brengen' en operationele doelstelling 9 'Een rationeel studieaanbod en scholenlandschap realiseren'.

FC0-1FDE2DE-WT - WERKING GEWOON SECUNDAIR ONDERWIJS

Korte inhoud

Dit begrotingsartikel omvat de werkingsmiddelen voor de schoolbesturen van het secundair onderwijs. Deze middelen ondersteunen de werking van de scholen en kunnen worden ingezet voor uitrusting, groot onderhoud en investeringen in schoolinfrastructuur. De schoolbesturen kunnen deze middelen ook aanwenden voor de aanwerving van personeelsleden.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**556.471**	**556.471**
Index	4.373	4.373
Compensaties	6.861	6.861
Andere bijstellingen	-2.294	-2.294
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**565.411**	**565.411**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FGE2GI-WT	91	91	Compensatie aanvullende werkingsmiddelen verdwijnen aantal niet-duale leerlingen in CDO's
FC0-1FBE2AA-PR	-12.256	-12.256	Eenmalig BA 2026: Aanvangsbegeleiding
FC0-1FBE2AA-PR	4.501	4.501	Optrekken materiaalintensief studieaanbod
FC0-1FBE2AA-PR	22.472	22.472	Dure praktijkgerichte structuuronderdelen of opleidingen
FC0-1FGE2GF-WT	-7.947	-7.947	Compensatie budget taaloffensief Gewoon SO

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-2.294	-2.294	Parameter model: leerlingenevolutie

Inhoudelijke toelichting

De toename van de kredieten wordt verklaard door de volgende elementen.

Leerlingenevolutie

De leerlingenevolutie heeft een effect op de bedragen die worden toegekend als werkingsmiddelen aan de schoolbesturen Op basis van de geactualiseerde leerlingenevolutie wordt het krediet overeenkomstig de decretale bepalingen neerwaarts bijgesteld met **2.294K euro** (VAK/VEK).

Specifieke indextoepassing
De indexering van de toelage voor de capaciteitsproblematiek in het gewoon secundair onderwijs bedraagt **33K euro** (VAK/VEK), berekend overeenkomstig artikel 48/3 van de Codex Secundair Onderwijs. Daarnaast bedraagt de specifieke indexberekening volgens artikel 242 van de Codex Secundair Onderwijs **4.262K eur**o (VAK/VEK) en de indexering van de toelage voor materiaalintensieve structuuronderdelen volgens artikel 47/1 van de Codex Secundair Onderwijs **78K euro** (VAK/VEK). Deze indexeringen werden berekend op basis van een loonaandeel van 60%.

Aanvangsbegeleiding (BA 2026)
Bij BA 2026 werden eenmalig middelen voorzien voor de ondersteuning van startende leerkrachten. Scholen konden deze middelen inzetten voor nascholing, mentorschap, bijkomende personeelsinzet of een tijdelijke vrijstelling van lesopdrachten. Om scholen voldoende tijd te geven zich voor te bereiden op het nieuwe systeem, ontvingen zij de middelen in het eerste jaar als werkingsmiddelen. Vanaf 1 september 2026 ontvangen scholen worden dit als omkadering (lonen). Daarom vloeit de eenmalige financiering van **12.256 euro** (VAK/VEK) terug naar de provisie.

Taaloffensief Nederlands gewoon secundair onderwijs
In uitvoering van het decreet 'Taalhelden', dat uitvoering geeft aan de conceptnota 'Ieder Kind Taalheld', worden middelen uit de werkingsbudgetten van het gewoon basis- en secundair onderwijs overgeheveld naar de nascholingsmiddelen. Concreet ontvangen scholen voor gewoon voltijds onderwijs en centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs met meer dan 50% regelmatige leerlingen met een niet-Nederlandse thuistaal momenteel een bijkomend werkingsbudget. Vanaf het schooljaar 2026-2027 worden deze middelen geïntegreerd in de nascholingsmiddelen voor alle instellingen van het basis- en secundair onderwijs. Daarom wordt er **7.947K euro** (VAK/VEK) gecompenseerd naar de nascholingsmiddelen. Hierdoor kunnen de middelen voortaan worden ingezet voor professionaliseringsinitiatieven die bijdragen aan de versterking van de Nederlandse taalvaardigheid in het onderwijs.
Deze bijstelling is opgenomen in het regeerakkoord.

Aanvullende werkingsmiddelen CDO's
Door het verdwijnen van de niet-duale leerlingen in de centra voor deeltijds onderwijs (CDO's) vervallen ook de aanvullende werkingsmiddelen. Het resterende budget van **91K euro** (VAK/VEK) wordt daarom verschoven naar deze werkingsmiddelen van het gewoon secundair onderwijs.

Dure praktijkgerichte structuuronderdelen of opleidingen
In het kader van de herwaardering van het tso, bso en kso en een verlaging van de schoolfactuur in de duurste richtingen, ontvangen onderwijsinstellingen van het leerplichtonderwijs vanaf het schooljaar 2026-2027 extra werkingsmiddelen. Hiervoor wordt er **22.472K euro** (VAK/VEK) herschikt.
Deze bijstelling is opgenomen in het regeerakkoord.

Optrekken materiaalintensief studieaanbod
In het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 wordt expliciet aandacht besteed aan het versterken van arbeidsmarktgerichte opleidingen en technische richtingen. Het regeerakkoord bouwt verder op de al ingevoerde ondersteuning voor materiaalintensieve studieaanbiedingen, gelet op de hogere kosten voor machines, uitrusting, materialen en praktijkinfrastructuur. Hiervoor wordt **4.501K euro** (VAK/VEK) herschikt.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan volgende doelstellingen

- Strategische doelstelling 1, 'Inzetten op in de verbindende en emanciperende rol van Nederlands', via operationele doelstelling 1, 'Een sterke taalvaardigheid Nederlands bij alle leerlingen realiseren';
- Strategische doelstelling 2, 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 2, 'Samen gaan voor een kennisrijk en ambitieus curriculum in het leerplichtonderwijs;
- Strategische doelstelling 3 'Sterk onderwijspersoneel garanderen', via operationele doelstelling 3 'Leraren waarderen ' en operationele doelstelling 4 'Leiderschap in scholen versterken';
- Strategische doelstelling 4 'Investeren in sterk onderwijs', via operationele doelstelling 5 'Investeren in Nederlands', operationele doelstelling 6 'Investeren in leraren' en operationele doelstelling 7 'Investeren in technisch, kunst- en beroepssecundair Onderwijs'
- Strategische doelstelling 5 'Het aanbod en de financiering van het leerplichtonderwijs optimaliseren', via operationele doelstelling 8 'Autonomie en transparantie in de besteding van middelen in balans brengen' en operationele doelstelling 9 'Een rationeel studieaanbod en scholenlandschap realiseren'.

FC0-1FDE2DF-WT - WERKING BUITENGEWOON SECUNDAIR ONDERWIJS

Korte inhoud

Dit begrotingsartikel omvat de werkingsmiddelen voor de schoolbesturen van het buitengewoon secundair onderwijs. Deze middelen ondersteunen de werking van de scholen en kunnen worden ingezet voor uitrusting, groot onderhoud en investeringen in schoolinfrastructuur. De schoolbesturen kunnen deze middelen ook aanwenden voor de aanwerving van personeelsleden.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**37.224**	**37.224**
Index	293	293
Compensaties	-42	-42
Andere bijstellingen	369	369
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**37.844**	**37.844**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FBE2AA-PR	-1.888	-1.888	Eenmalig BA 2026: Aanvangsbegeleiding
FC0-1FBE2AA-PR	499	499	Optrekken materiaalintensief studieaanbod
FC0-1FBE2AA-PR	1.347	1.347	Dure praktijkgerichte structuuronderdelen of opleidingen

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
369	369	Parameter model: leerlingenevolutie

Inhoudelijke toelichting
De toename van de kredieten wordt verklaard door de volgende elementen.

Leerlingenevolutie
De leerlingenevolutie heeft een effect op de bedragen die worden toegekend als werkingsmiddelen aan de schoolbesturen Op basis van de geactualiseerde leerlingenevolutie worden de middelen overeenkomstig de decretale bepalingen verhoogd met **369K euro** (VAK/VEK).

Specifieke indextoepassing
De indexering volgens artikel 324 van de Codex Secundair Onderwijs bedraagt **286K euro** (VAK/VEK). Daarnaast bedraagt de indexering van de toelage voor materiaalintensieve structuuronderdelen overeenkomstig artikel 47/1 van de Codex Secundair Onderwijs **7K euro** (VAK/VEK). Deze indexeringen werden berekend op basis van een loonaandeel van 60%.

Aanvangsbegeleiding (BA 2026)
Bij BA 2026 werden eenmalig middelen voorzien voor de ondersteuning van startende leerkrachten. Scholen konden deze middelen inzetten voor nascholing, mentorschap, bijkomende personeelsinzet of een tijdelijke vrijstelling van lesopdrachten. Om scholen voldoende tijd te geven zich voor te bereiden op het nieuwe systeem, ontvingen zij de middelen in het eerste jaar als werkingsmiddelen. Vanaf 1 september 2026 ontvangen scholen worden dit als omkadering (lonen). Daarom vloeit de eenmalige financiering van **1.888K euro** (VAK/VEK) terug naar provisie.

Dure praktijkgerichte structuuronderdelen of opleidingen
In het kader van de herwaardering van het tso, bso en kso en een verlaging van de schoolfactuur in de duurste richtingen, ontvangen onderwijsinstellingen van het leerplichtonderwijs vanaf het schooljaar 2026-2027 extra werkingsmiddelen. Hiervoor wordt er **1.347K euro** (VAK/VEK) herschikt.
Deze bijstelling is opgenomen in het regeerakkoord.

Optrekken materiaalintensief studieaanbod
In het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 wordt expliciet aandacht besteed aan het versterken van arbeidsmarktgerichte opleidingen en technische richtingen. Het regeerakkoord bouwt verder op de al ingevoerde ondersteuning voor materiaalintensieve studieaanbiedingen, gelet op de hogere kosten voor machines, uitrusting, materialen en praktijkinfrastructuur. Hiervoor wordt **499K euro** (VAK/VEK) herschikt.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan volgende doelstellingen

- Strategische doelstelling 2, 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 2, 'Samen gaan voor een kennisrijk en ambitieus curriculum in het leerplichtonderwijs;
- Strategische doelstelling 3 'Sterk onderwijspersoneel garanderen', via operationele doelstelling 4 'Leiderschap in scholen versterken';
- Strategische doelstelling 4 'Investeren in sterk onderwijs', via operationele doelstelling 5 'Investeren in Nederlands', operationele doelstelling 6 'Investeren in leraren' en operationele doelstelling 7 'Investeren in technisch, kunst- en beroepssecundair Onderwijs'

- Strategische doelstelling 5 'Het aanbod en de financiering van het leerplichtonderwijs optimaliseren', via operationele doelstelling 8 'Autonomie en transparantie in de besteding van middelen in balans brengen' en operationele doelstelling 9 'Een rationeel studieaanbod en scholenlandschap realiseren'.

FC0-1FDE2DG-WT - SPECIFIEKE LOONBETALINGEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat specifieke loonbetalingen. Deze middelen worden aangewend voor:
- de loonkost van de gesubsidieerde contractuelen en de contractuelen
- de salarissen voor tijdelijke werkonbekwaamheid van het contractueel personeel van het GO!;
- vervoerskosten onderwijspersoneel: terugbetaling woon-werkverkeer openbaar vervoer en fietsvergoeding;
- loonkost van de busbegeleiders.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**113.138**	**113.138**
Index	1.428	1.428
Compensaties	-5.000	-5.000
Andere bijstellingen	536	536
Nieuw beleid	-3.003	-3.003
Totaal BO 2027	**107.099**	**107.099**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FB0-1FGE2GE-WT	-5.000	-5.000	Voorbereiding en projectmatige uitrol van de hervorming van het leerlingenvervoer

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
111	111	Volume-effect
39	39	Prijseffect
-3.003	-3.003	Besparing kinderdagverblijven en voor- en naschoolse bewaking in Brussel
386	386	Bijstelling voor vervoerskosten (fietsvergoeding en kost openbaar vervoer).

Inhoudelijke toelichting
De afname van de kredieten wordt verklaard door de volgende elementen.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Prijs-effect: evolutie loonkost
De gemiddelde loonkost, exclusief index, stijgt met 0,282%. Voor 2027 resulteert dit in een bijkomende behoefte van **39K euro** (VAK/VEK).

Volume-effect: evolutie omkadering
De omkadering, uitgedrukt in voltijdse eenheden, voor het schooljaar 2025-2026 is gekend tot en met maart 2026. Op basis van deze actualisatie is er een beperkte toename van **111K euro** (twee voltijdse eenheden).

Bijstelling vervoerskosten
Op basis van de definitieve gegevens voor 2025 worden de ramingen van de fietsers en de gebruikers van het openbaar vervoer geactualiseerd voor 2027. Rekening houdend met de evolutie van het aantal pendelaars en fietsers in de afgelopen twee jaar en de aangekondigde tariefstijgingen van NMBS en De Lijn voor 2026, stijgt de kredietbehoefte met **386K euro** (VAK/VEK).

Voorbereiding en projectmatige uitrol van de hervorming van het leerlingenvervoer
In uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering wordt in 2027 **5.000K euro** VAK en VEK van de geraamde onderbenutting op de middelen voor busbegeleiding overgeheveld van AGODI naar het Departement Onderwijs en Vorming. De middelen worden ingezet voor de voorbereiding en projectmatige uitrol van de hervorming van het leerlingenvervoer, in het bijzonder voor de opstart en ondersteuning van regionale antennes en lokale mobiliteitsprojecten, en voor de centrale projectwerking, waaronder de projectcoördinatie, het projectteam, de uitbouw van IT-toepassingen, participatie en communicatie.

Stopzetting financiering kinderdagverblijven en opvang Brussel (besparing)
Bij BO 2026 werd beslist om de financiering van de kinderdagverblijven en de voor- en naschoolse opvang in Brussel stop te zetten vanaf september 2026. Hierdoor wordt in 2027 nog een bijkomende besparing gerealiseerd van **3.003K euro** (VAK/VEK) (=8 maanden in 2027).

FC0-1FDE2DH-WT - WERKING ONDERWIJSINTERNATEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de werkingsmiddelen voor de internaatbesturen. Deze middelen ondersteunen de werking van de internaten en kunnen worden ingezet voor uitrusting, groot onderhoud en investeringen in infrastructuur. Daarnaast kunnen de internaatbesturen deze middelen aanwenden voor de aanwerving van personeelsleden. Op dit begrotingsartikel worden eveneens de middelen aangerekend voor de bijkomende verblijfsdagen en voor de tegemoetkoming in de inschrijvingsgelden voor ouders met een ambulant beroep.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**15.479**	**15.479**
Index	40	40
Compensaties	-200	-200
Andere bijstellingen	-238	-238
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**15.081**	**15.081**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FBE2AA-PR	-400	-400	Eenmalig BO 2027: Transitiebudget onderwijsinternaten
FC0-1FBE2AA-PR	200	200	Transitiebudget internaten

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
13	13	Evolutie aantal bijkomende verblijfsdagen
-251	-251	Internenevolutie

Inhoudelijke toelichting
De toename van de kredieten wordt verklaard door de volgende elementen.

Specifieke indextoepassing
De indexering volgens artikel 36 van het decreet van 16 juni 2023 (decreet betreffende de internaten) bedraagt **40K euro** (VAK/VEK).

Internenevolutie
De internenevolutie heeft een effect op de bedragen die worden toegekend als werkingsmiddelen aan de schoolbesturen. Op basis van de geactualiseerde evolutie van het aantal internen daalt de kredietbehoefte met **251K euro** (VAK/VEK).

Transitiebudget internaten

Bij de inwerkingtreding van het decreet over de internaten van 16 juni 2023 werd een tijdelijk transitiebudget voorzien voor internaten die zich moesten aanpassen aan de nieuwe financieringsregeling. In 2026 bedroegen deze bijkomende middelen nog **400K euro** (VAK/VEK). Deze eenmalige middelen worden bij BO 2027 teruggezet naar de provisie. Voor 2027 wordt vervolgens opnieuw een eenmalige compensatie van **200K euro** (VAK/VEK) toegekend in het kader van het afbouwscenario.

Evolutie aantal bijkomende verblijfsdagen
Het aantal bijkomende verblijfsdagen stijgt met 1.749 verblijfsdagen. Rekening houdend met het bedrag van 7,37344 euro per verblijfsdag, zoals bepaald in artikel 37 van het decreet over de internaten, leidt dit tot een bijkomende kredietbehoefte van **13K euro** (VAK/VEK).

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan de strategische doelstelling 5, 'Het aanbod en de financiering van het leerplichtonderwijs optimaliseren'', via operationele doelstelling 9, 'Een rationeel studieaanbod en scholenlandschap realiseren'.

FC0-1FDE2DI-WT - LONEN LEERSTEUNCENTRA

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de personeelskredieten voor de besturen van de leersteuncentra. Leersteuncentra bieden gespecialiseerde ondersteuning aan scholen, leerkrachten en leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften in het gewoon onderwijs. Zij ondersteunen scholen wanneer de basiszorg ontoereikend is, versterken de ontwikkelingskansen en participatie van leerlingen en dragen bij aan hun leerwinst. Daarnaast begeleiden zij

leerkrachten en schoolteams via coaching, advies en expertiseontwikkeling. Op die manier ondersteunen de leersteuncentra scholen bij het realiseren van inclusief en kwaliteitsvol onderwijs.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**265.239**	**265.239**
Index	5.305	5.305
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	4.053	4.053
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**274.597**	**274.597**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
2.812	2.812	Volume wijziging (evolutie omkadering)
1.241	1.241	Prijs-effect

Inhoudelijke toelichting
De toename van de kredieten wordt verklaard door de volgende elementen.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Prijs-effect: evolutie loonkost
De gemiddelde loonkost, exclusief index, stijgt met 0,515%. Voor 2027 resulteert dit in een bijkomende behoefte van **1.241K euro** (VAK/VEK)

Volume-effect: evolutie omkadering
De omkadering, uitgedrukt in voltijdse eenheden, voor het schooljaar 2025-2026 is gekend tot en met maart 2026. Op basis van deze actualisatie is er een toename van **2.812K euro** (VAK/VEK).

FC0-1FDE2DJ-WT - WERKING LEERSTEUNCENTRA

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de werkingsmiddelen voor de besturen van de leersteuncentra. Leersteuncentra bieden gespecialiseerde ondersteuning aan scholen, leerkrachten en leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften in het gewoon onderwijs. Zij ondersteunen scholen wanneer de basiszorg ontoereikend is, versterken de ontwikkelingskansen, participatie en leerwinst van leerlingen en begeleiden leerkrachten en schoolteams via coaching, advies en expertiseontwikkeling. Dankzij hun multidisciplinaire expertise dragen de leersteuncentra bij aan de realisatie van inclusief onderwijs en ondersteunen zij scholen bij het uitbouwen van een kwaliteitsvolle en duurzame leerlingenbegeleiding.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**21.461**	**21.461**

	VAK	VEK
Index	176	176
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	423	423
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**22.060**	**22.060**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
423	423	Geraamde evolutie door leerlingenaantallen en omkadering

Inhoudelijke toelichting
De toename van de kredieten wordt verklaard door de volgende elementen.

Specifieke indextoepassing
De indexering volgens artikel 51 van het decreet over leersteun van 5 mei 2023 bedraagt **176K euro** (VAK/VEK). Deze indexeringen werd berekend op basis van een loonaandeel van 60%.

Evolutie leerlingenaantallen en omkadering
Overeenkomstig artikel 51 van het decreet over leersteun van 5 mei 2023 worden de middelen geactualiseerd op basis van de geraamde evolutie van de leerlingenaantallen en de daarmee samenhangende omkadering. Dit resulteert in een bijkomende kredietbehoefte van **423K euro** (VAK/VEK).

FC0-1FDE4DG-WT - SPECIFIEKE LOONBETALINGEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bevat de uitgaven van het Middelenfonds, opgericht bij decreet van 18 december 2015 (het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2016, specifiek artikel 55, zoals gewijzigd door het decreet van 23 december 2016 en 29 maart 2019). Op dit fonds worden de terugvorderingen van salarissen, de ontvangsten uit de loonkost van gedetacheerden en de ontvangsten met betrekking tot personeel op het werkingsbudget (PWB) aangerekend. Deze ontvangsten worden opnieuw aangewend binnen de loonmodellen, waardoor de financieringsbehoefte van deze loonmodellen afneemt.

Dit artikel vormt de uitgavenzijde van het fonds en is gekoppeld aan het ontvangstenartikel FC0-9FDETDG-OW.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**176.676**	**176.676**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	-30.775	-30.775
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**145.901**	**145.901**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-30.775	-30.775	Beperken aanwending saldo

Inhoudelijke toelichting
Bij BA 2026 werden eenmalig bijkomende middelen uit het middelenfonds aangewend om het saldo van het fonds te beperken tot ongeveer 100 miljoen euro. Deze eenmalige aanwending van **30.775K euro** (VAK/VEK) wordt opnieuw in mindering gebracht.

FC0-1FFE2CA-WT - LONEN DEELTIJDS KUNSTONDERWIJS

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de personeelskredieten voor het personeel van het deeltijds kunstonderwijs. De middelen worden aangewend voor de bezoldiging van de personeelsleden die tewerkgesteld zijn in de academies voor deeltijds kunstonderwijs, overeenkomstig de geldende decretale en reglementaire bepalingen.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**331.696**	**331.696**
Index	6.634	6.634
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	2.993	2.993
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**341.323**	**341.323**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
3.389	3.389	Volume-effect
405	405	Prijseffect
-801	-801	Uitgaven fonds inschrijvingsgeld DKO

Inhoudelijke toelichting
De toename van de kredieten wordt verklaard door de volgende elementen.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Prijs-effect: evolutie loonkost
De gemiddelde loonkost, exclusief index, stijgt met 0,144%. Voor 2027 resulteert dit in een bijkomende behoefte van **405K eur**o (VAK/VEK).

Volume-effect: evolutie omkadering
De omkadering voor het schooljaar 2025-2026 is gekend tot en met maart 2026. Op basis van de berekende omkadering voor het schooljaar 2026-2027 (+0,723 %) en de geraamde omkadering voor het schooljaar 2027-2028 (+0,723 %) is er een volume-effect van **3.389K euro**(VAK/VEK) in 2027.

Uitgaven fonds inschrijvingsgelden DKO
De geraamde inkomsten op het fonds inschrijvingsgelden 2026 bedragen 28,7 miljoen (VAK/VEK). Deze inkomsten worden in het loonmodel 2027 aangewend om een deel van de personeelskost te betalen. In vergelijking met de aangewende fondsmiddelen in het loonmodel 2026 (=inkomsten fonds inschrijvingsgelden 2025) is dit een stijging van **801K euro** (VAK/VEK). Hierdoor daalt de netto-behoefte in 2027.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan de strategische doelstelling 2, 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 15, 'Streven naar een toegankelijk en kwaliteitsvol deeltijds kunstonderwijs'.

FC0-1FFE2CB-WT - WERKING DEELTIJDS KUNSTONDERWIJS

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de werkingsmiddelen voor het GO! en de Koninklijke Beiaardschool Jef Denyn. Deze middelen ondersteunen de algemene werking van beide instellingen en kunnen onder meer worden ingezet voor uitrusting, onderhoud, investeringen en andere werkingsuitgaven die nodig zijn voor de uitvoering van hun opdrachten.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**1.920**	**1.920**
Index	16	16
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**1.936**	**1.936**

Inhoudelijke toelichting
Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente werkingskosten een specifieke indextoepassing.

Specifieke indexberekening
De indexering volgens artikel 84 van het decreet betreffende het deeltijds kunstonderwijs en artikel 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2018 betreffende de Koninklijke Beiaardschool bedraagt **16K euro** (VAK/VEK). Deze indexering werd berekend op basis van een loonaandeel van 60%.

De middelen toegekend aan dit begrotingsartikel dragen bij aan de strategische doelstelling 2, 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 15, 'Streven naar een toegankelijk en kwaliteitsvol deeltijds kunstonderwijs'.

FC0-1FFE4CA-WT - LONEN DEELTIJDS KUNSTONDERWIJS

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bevat de uitgaven van het Fonds Inschrijvingsgelden Deeltijds Kunstonderwijs (DKO), opgericht bij artikel 94 van het Decreet betreffende het deeltijds kunstonderwijs van 9 maart 2018, zoals gewijzigd door het decreet van 26/6/2020. Op dit

fonds worden de inschrijvingsgelden aangerekend die de instellingen van het deeltijds kunstonderwijs (DKO) aan AGODI doorstorten. Voor de academies van het officieel en gesubsidieerd vrij onderwijs worden vooraf de werkingsmiddelen afgehouden, terwijl de academies van het GO! hun werkingsmiddelen rechtstreeks via onderwijsbegroting ontvangen.

Overeenkomstig artikel 83 en volgende van het decreet betreffende het deeltijds kunstonderwijs van 9 maart 2018 worden de ontvangsten van het fonds in het daaropvolgende begrotingsjaar aangewend voor (een deel van) de financiering van werkingsmiddelen en een deel van de loonuitgaven in het deeltijds kunstonderwijs.
Dit artikel vormt de uitgavenzijde van het fonds en is gekoppeld aan het ontvangstenartikel FC0-9FFETCA-OW.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**31.445**	**31.445**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	851	851
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**32.296**	**32.296**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
851	851	Raming werkingsmiddelen en loonkosten

Inhoudelijke toelichting
De uitgaven op het fonds Inschrijvingsgelden worden in 2027 geraamd op 32.996K euro. Deze raming is gebaseerd op de inkomsten van 2026, aangezien de ontvangsten van een begrotingsjaar worden aangewend in het daaropvolgende jaar. Ten opzichte van 2026 nemen de geraamde uitgaven met **851K euro** (VAK/VEK) toe, voornamelijk als gevolg van hogere inkomsten uit inschrijvingsgelden.

FC0-1FGE2BX-IS - GO! - INFRASTRUCTUUR

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de middelen voor huursubsidies die worden toegekend in het kader van de capaciteitsproblematiek in het basisonderwijs. Via deze middelen kunnen scholen tijdelijk bijkomende infrastructuur inhuren en daarvoor een beschikbaarheidstoelage ontvangen, zodat zij sneller kunnen inspelen op acute capaciteitsnoden.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**14.840**	**233**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	-14.607	0
Nieuw beleid	0	0

	VAK	VEK
Totaal BO 2027	**233**	**233**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-14.607	0	Eenmalig BA 2026: Amendement - REPowerEU: Energetische renovatie investeringen - Zonnepanelen op GO! schoolgebouwen

Inhoudelijke toelichting
We verwijzen voor dit artikel naar de bespreking van de begroting van het gemeenschapsonderwijs (GO!).

De middelen toegekend aan dit begrotingsartikel dragen bij aan de strategische doelstelling 4, 'Investeren in sterk onderwijs', via operationele doelstelling 19, 'Investeren in onderwijsinfrastructuur.

FC0-1FGE2BX-WT - GO! - INFRASTRUCTUUR

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de middelen voor de infrastructuur voor het gemeenschapsonderwijs (GO!). De kredieten worden ingezet voor investeringen in schoolinfrastructuur, het in stand houden van het patrimonium via eigenaarsonderhoud en de uitvoering van aanpassingswerken die nodig zijn om gebouwen functioneel, veilig en conform de geldende regelgeving te houden. Daarnaast ondersteunen deze middelen investeringen die inspelen op veranderende pedagogische behoeften en op nieuwe vereisten voor onder meer veiligheid, milieu en toegankelijkheid. Een deel van het patrimonium van het GO! bestaat uit beschermde monumenten. Voor het onderhoud, de renovatie en de instandhouding van deze gebouwen worden eveneens middelen voorzien, rekening houdend met de specifieke vereisten van de monumentenzorg.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**7.155**	**7.155**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**7.155**	**7.155**

Inhoudelijke toelichting
Er zijn geen kredietevoluties binnen dit begrotingsartikel. De kredieten blijven beperkt tot de recurrente middelen voor investeringen, instandhouding en uitvoering van werken voor schoolinfrastructuur.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan de strategische doelstelling 4, 'Investeren in sterk onderwijs', via operationele doelstelling 19, 'Investeren in onderwijsinfrastructuur.

FC0-1FGE2BY-IS - AGION - INFRASTRUCTUUR

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de uitgaven voor de rentetoelagen die AGION (als rechtsopvolger van DIGO)toekent, de financiering van de inhaaloperatie voor onderwijsinfrastructuur via DBFM-projecten (Design, Build, Finance en Maintain – 'Scholen van Morgen) en de huursubsidies voor schoolgebouwen. Deze middelen ondersteunen de verdere uitbouw, vernieuwing en beschikbaarheid van kwalitatieve onderwijsinfrastructuur.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**138.276**	**138.276**
Index	0	0
Compensaties	4.288	4.288
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	5.166	5.166
Totaal BO 2027	**147.730**	**147.730**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FGE5BX-IS	227	227	DBFM-SvM-GO!
FC0-1FGE5BY-IS	162	162	DBFM-PSP-OGO
FC0-1FGE5BY-IS	2.348	2.348	DBFM-PSP-VGO
FC0-1FGE5BY-IS	650	650	DBFM-SvM-VGO
FC0-1FGE5BY-IS	-5.036	-5.036	Terugdraai éénmalige besparing VWO bij BA2026
FC0-1FGE5BX-IS	5.805	5.805	DBFM-PSP-GO!
FC0-1FGE5BY-IS	132	132	DBFM-SvM-OGO

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
5.166	5.166	Eenmalig BA 2026: Eénmalige besparing VWO

Inhoudelijke toelichting
We verwijzen voor dit artikel naar de bespreking van de begroting van AGION.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan de strategische doelstelling 4, 'Investeren in sterk onderwijs', via operationele doelstelling 19, 'Investeren in onderwijsinfrastructuur.

FC0-1FGE2GA-WT - LONEN PEDAGOGISCHE BEGELEIDING EN INSPECTIE LEVENSBESCHOUWELIJKE VAKKEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de personeelskredieten voor de pedagogische begeleidingsdiensten (PBD) en de inspectie van de levensbeschouwelijke vakken.

De pedagogische begeleidingsdiensten ondersteunen scholen, centra en internaten bij het realiseren van kwaliteitsvol onderwijs.

De inspectie van de levensbeschouwelijke vakken combineert inspectie- en begeleidingsopdrachten. De inspecteur-adviseurs zien toe op de naleving van de regelgeving, beoordelen de kwaliteit van het onderwijs en evalueren de bekwaamheid van leerkrachten. Tegelijk ondersteunen zij de professionalisering van leraren, de ontwikkeling van de vakken en de beleidsvorming rond het levensbeschouwelijk onderwijs.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**31.063**	**31.063**
Index	621	621
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	641	641
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**32.325**	**32.325**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
589	589	Volume-effect
52	52	Prijseffect

Inhoudelijke toelichting
De toename van de kredieten wordt verklaard door de volgende elementen.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Prijs-effect: evolutie loonkost
De gemiddelde loonkost, exclusief index, stijgt met 0,189%. Voor 2027 resulteert dit in een bijkomende behoefte van **52K euro** (VAK/VEK).

Volume-effect: evolutie omkadering
De actualisatie van de raming leidt tot een stijging van het volume met vijf voltijdse eenheden. Deze stijging omvat twee eenheden uit de geactualiseerde raming voor 2026. En op basis van de telling 1 februari 2026 neemt de omkadering toe met drie voltijdse adviseurs vanaf september 2026. Dit resulteert in een bijkomende kredietbehoefte van **589K euro** (VAK/VEK).

FC0-1FGE2GB-IS - WERKING PEDAGOGISCHE BEGELEIDING EN INSPECTIE LEVENSBESCHOUWELIJKE VAKKEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de werkingsmiddelen, via interne stromen, voor de pedagogische begeleidingsdiensten en de inspectie van de levensbeschouwelijke vakken.

De pedagogische begeleidingsdiensten ondersteunen scholen, centra en internaten bij het realiseren van kwaliteitsvol onderwijs.

De inspectie van de levensbeschouwelijke vakken combineert inspectie- en begeleidingsopdrachten. De inspecteur-adviseurs zien toe op de naleving van de regelgeving, beoordelen de kwaliteit van het onderwijs en evalueren de bekwaamheid van leerkrachten. Tegelijk ondersteunen zij de professionalisering van leraren, de ontwikkeling van de vakken en de beleidsvorming rond het levensbeschouwelijk onderwijs.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**2.832**	**2.832**
Index	24	24
Compensaties	-2	-2
Andere bijstellingen	8	8
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**2.862**	**2.862**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FGE2GB-WT	-2	-2	Eenmalig BA 2026: Herschikking GO!-VGO/OGO o.b.v. herberekening

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
8	8	Parameter model: stijging organieke betrekkingen

Inhoudelijke toelichting
We verwijzen voor dit artikel naar de bespreking van de begroting van het gemeenschapsonderwijs (GO!).

De middelen toegekend aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan volgende doelstellingen

- Strategische doelstelling 2, 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 25, 'Het onderwijsveld maximaal ondersteunen;
- Strategische doelstelling 7 'Blijven inzetten op zorg, inclusie en maatwerk', via operationele doelstelling 29 'Maatwerk om kwaliteitsvol onderwijs voor alle lerenden te garanderen'.

FC0-1FGE2GB-WT - WERKING PEDAGOGISCHE BEGELEIDING EN INSPECTIE LEVENSBESCHOUWELIJKE VAKKEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de werkingsmiddelen voor de pedagogische begeleidingsdiensten en de inspectie van de levensbeschouwelijke vakken. Deze dienen aangewend te worden voor hun eigen werking, maar ook voor de begeleiding van de onderwijsinstellingen, de CLB's en de leersteuncentra.

De pedagogische begeleidingsdiensten ondersteunen scholen, centra en internaten bij het realiseren van kwaliteitsvol onderwijs.

De inspectie van de levensbeschouwelijke vakken combineert inspectie- en begeleidingsopdrachten. De inspecteur-adviseurs zien toe op de naleving van de regelgeving, beoordelen de kwaliteit van het onderwijs en evalueren de bekwaamheid van leerkrachten. Tegelijk ondersteunen zij de professionalisering van leraren, de ontwikkeling van de vakken en de beleidsvorming rond het levensbeschouwelijk onderwijs.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**9.991**	**9.991**
Index	67	67
Compensaties	2	2
Andere bijstellingen	2	2
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**10.062**	**10.062**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FGE2GB-IS	2	2	Eenmalig BA 2026: Herschikking GO!-VGO/OGO o.b.v. herberekening

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-22	-22	Bijstelling door personeelsformatie van PBD FOPEM
24	24	Parameter model: stijging organieke betrekkingen

Inhoudelijke toelichting
De toename van de kredieten wordt verklaard door de volgende elementen.

Specifieke indextoepassing
De indexering volgens artikel 19/2 van het decreet betreffende de kwaliteit van het onderwijs bedraagt **67K euro** (VAK/VEK). Deze indexering werden berekend op basis van een loonaandeel van 80%.

Herschikking GO! - VGO/OGO (BA 2026)
Bij BA 2026 werd naar aanleiding van een herberekening van de werkingsmiddelen voor de pedagogische begeleidingsdiensten **2K euro** (VAK/VEK) verschoven van het GO! naar het vrij en officieel gesubsidieerd onderwijs. Deze eenmalige herschikking wordt bij BO 2027 teruggezet.

Effect evolutie organieke betrekkingen
Door de stijging van het aantal organieke betrekkingen op 1 februari 2026 neemt de personeelsformatie toe. Dit leidt tot een verhoging van het werkingsbudget met **24K euro** (VAK/VEK).

Bijstelling omkadering PBD FOPEM
De pedagogische begeleidingsdienst FOPEM genereert vanaf 2027 voor het eerst een eigen omkadering Hierdoor wordt, overeenkomstig artikel 19 van het decreet betreffende de kwaliteit van het onderwijs, een andere berekeningswijze toegepast voor de werkingsmiddelen. Dit resulteert in een daling van het werkingsbudget met **22K euro** (VAK/VEK).

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan volgende doelstellingen

- Strategische doelstelling 2, 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 25, 'Het onderwijsveld maximaal ondersteunen;
- Strategische doelstelling 7 'Blijven inzetten op zorg, inclusie en maatwerk', via operationele doelstelling 29 'Maatwerk om kwaliteitsvol onderwijs voor alle lerenden te garanderen'.

FC0-1FGE2GC-WT - LONEN CENTRA VOOR LEERLINGENBEGELEIDING

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de personeelskredieten voor de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB). De middelen worden aangewend voor de bezoldiging van de personeelsleden van de CLB's, overeenkomstig de geldende decretale en reglementaire bepalingen.

De centra voor leerlingenbegeleiding ondersteunen leerlingen, ouders en scholen in het basis- en secundair onderwijs op het vlak van leren en studeren, onderwijsloopbaan, psychisch en sociaal functioneren en preventieve gezondheidszorg. Naast hun vraaggestuurde begeleiding vervullen de CLB's ook een aantal decretale opdrachten, waaronder medische onderzoeken en vaccinaties. Dankzij hun multidisciplinaire expertise ondersteunen zij leerlingen, scholen en ouders bij het bevorderen van welzijn, ontwikkeling en gelijke onderwijskansen.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**213.321**	**213.321**
Index	4.266	4.266
Compensaties	53	53
Andere bijstellingen	1.019	1.019
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**218.659**	**218.659**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FBE2AA-PR	53	53	Zij-instroom CLB : opstap verlenging

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
69	69	Opstap zij-instroom
735	735	Prijseffect
215	215	Volume-effect

Inhoudelijke toelichting
De toename van de kredieten wordt verklaard door de volgende elementen.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Prijs-effect: evolutie loonkost
De gemiddelde loonkost, exclusief index, stijgt met 0,352%. Voor 2027 resulteert dit in een bijkomende behoefte van **735K euro** (VAK/VEK).

Volume-effect: evolutie omkadering
Bij de begrotingsopmaak zijn de voltijdse eenheden gekend tot en maart 2026. Op basis van de geactualiseerde raming stijgt het aantal voltijdse eenheden met drie eenheden. Dit leidt tot een toename van de financieringsbehoefte met **215K euro** (VAK/VEK).

Zij-instroom
De geraamde bijkomende instroom van personeelsleden via zij-instroom leidt tot een meerkost van 122K euro (VAK/VEK). Hiervan heeft **69K euro** (VAK/VEK) betrekking op het oorspronkelijk beleid waarbij de bijkomende anciënniteit beperkt was tot acht jaar en de meerkost van **53K euro** (VAK/VEK) voor de verlenging tot vijftien jaar extra anciënniteit.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel,dragen bij aan volgende doelstellingen

- Strategische doelstelling 2, 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 25, 'Het onderwijsveld maximaal ondersteunen;
- Strategische doelstelling 7 'Blijven inzetten op zorg, inclusie en maatwerk', via operationele doelstelling 30 'Aandacht hebben voor het welbevinden van lerenden'.

FC0-1FGE2GD-WT - WERKING CENTRA VOOR LEERLINGENBEGELEIDING

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de werkingsmiddelen voor de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB).
De werkingsmiddelen worden toegekend overeenkomstig het decreet van 27 april 2018 betreffende de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding. De middelen ondersteunen de algemene werking van de centra en kunnen onder meer worden ingezet voor huisvesting, onderhoud, nutsvoorzieningen, uitrusting, verplaatsingskosten van personeelsleden, documentatie, testmateriaal en andere kosten die verband houden met de leerlingenbegeleiding.

De CLB's ondersteunen leerlingen, ouders en scholen in het basis- en secundair onderwijs op het vlak van leren en studeren, onderwijsloopbaan, psychisch en sociaal functioneren en preventieve gezondheidszorg. Daarnaast voeren zij decretale opdrachten uit, waaronder medische onderzoeken en vaccinaties, en begeleiden zij leerlingen, ouders en scholen via een multidisciplinaire aanpak.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**25.583**	**25.583**
Index	210	210
Compensaties	0	0

	VAK	VEK
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**25.793**	**25.793**

Inhoudelijke toelichting
Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente werkingskosten een specifieke indextoepassing.

De indexering volgens artikel 29 van decreet betreffende de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding van - 27 april 2018 bedraagt **210K euro** (VAK/VEK). Deze indexering werd berekend op basis van een loonaandeel van 60%.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan volgende doelstellingen

- Strategische doelstelling 2, 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 24 'De betrokkenheid bij de schoolloopbaan verhogen ' en via operationele doelstelling 25, 'Het onderwijsveld maximaal ondersteunen;
- Strategische doelstelling 7 'Blijven inzetten op zorg, inclusie en maatwerk', via operationele doelstelling 30 'Aandacht hebben voor het welbevinden van lerenden'.

FC0-1FGE2GE-WT - LEERLING-, STUDENT- EN INSTELLINGGEBONDEN ONDERSTEUNING

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat werkingsmiddelen ter ondersteuning van leerlingen, studenten, onderwijsinstellingen en onderwijsgerelateerde initiatieven. De middelen worden onder meer ingezet voor

- de uitgaven met betrekking tot de uitbouw en begeleiding van de lokale overlegplatformen (LOP) meer bepaald de loonkost van de gedetacheerde en contractuele LOP-deskundigen, de werkingskosten van de LOP's, de vergoeding voor de LOP voorzitters ...;
- scholen die bijkomende capaciteit oprichten om zo te zorgen dat alle leerlingen een plaats hebben in een school;
- de huur van een oefenschip en de bijdrage voor het gebruik van simulatieapparatuur voor het zeevisserijonderwijs;
- leerlingen die wegens ziekte of ongeval niet op school aanwezig kunnen zijn en die recht hebben op onderwijs, namelijk de K-diensten;,
- doventolken en de speciale onderwijsleermiddelen;
- de toelage aan het Gemeenschapsonderwijs (GO!) met het oog op de verbetering van de arbeidsomstandigheden van het contractueel Meester-vak- en dienstpersoneel en onderhoudspersoneel in het GO!
- de bestaanszekerheidsvergoeding voor de busbegeleiders en parkingwachters als aanvulling op de werkloosheidsvergoeding van de busbegeleiders en parkingwachters in de zomervakantie;
- het leerlingenvervoer voor tussenkomst in de kosten van de verplaatsingen die leerlingen onder andere maken in het kader van de vrije schoolkeuze en de leerlingen die geen gebruik maken van het collectief vervoer;
- kunstkuurprojecten (samenwerking tussen DKO en basisonderwijs);
- ICT-coördinatie (werkingsmiddelen).

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**27.554**	**27.590**
Index	540	540
Compensaties	4.919	4.919
Andere bijstellingen	60	60
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**33.073**	**33.109**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FAE2ZZ-WT	27	27	Terugdraai personeelsversterking voor de hervorming leerlingenvervoer bij AGODI (3VTE)
FC0-1FAE2ZZ-LO	77	77	Terugdraai personeelsversterking voor de hervorming leerlingenvervoer bij AGODI (3VTE) - lonen
SG0-1SKC2TD-LO	-11	-11	Bijdrage Vlaams Pensioenfonds tijdelijke personeelsversterking voor de hervorming van het leerlingenvervoer
FB0-1FAE2ZZ-LO	-387	-387	Personeelsmiddelen voor de tijdelijke personeelsversterking voor de hervorming van het leerlingenvervoer
FC0-1FDE2DA-WT	-443	-443	Afschaffing toelage anderstalige nieuwkomers
FB0-1FAE2ZZ-WT	-44	-44	Werkingsmiddelen voor de tijdelijke personeelsversterking voor de hervorming van het leerlingenvervoer
MB0-1MEH2GY-IS	5.700	5.700	Eenmalig BA 2026: Compensatie Leerlingenvervoer

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
68	68	Aanpassing budget individueel vervoer
-8	-8	Daling budget ICT-coördinatie

Inhoudelijke toelichting

Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente werkingskosten een aantal kredietevoluties.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Uitbreiding personeelsformatie on hold

Bij BA 2026 werden middelen overgeheveld voor een uitbreiding van de personeelsformatie van AGODI met drie voltijdse eenheden, op termijn oplopend tot vijf,
ter ondersteuning van de hervorming van het leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs.

Met de beslissing van de Vlaamse Regering van 10 juli 2026 werd de coördinatie van de hervorming toevertrouwd aan het Departement Onderwijs en Vorming. De voorziene personeelsuitbreiding werd daarom niet binnen AGODI gerealiseerd. De middelen worden in functie van de hervorming heroriënteerd naar het Departement Onderwijs en Vorming.
Bijgevolg worden de eerder overgehevelde middelen, zijnde **27K euro** (VAK/VEK werkingsmiddelen) en **77K euro** (VAK/VEK loonkredieten), terug gecompenseerd naar dit begrotingsartikel.

Afschaffing toelage anderstalige nieuwkomers
De aparte toelage voor anderstalige nieuwkomers in het onthaalonderwijs wordt afgeschaft. In uitvoering van het voorontwerp van decreet dat uitvoering geeft aan de conceptnota 'Ieder Kind Taalheld' verschuift hierdoor **443K euro** (VAK/VEK), die voordien werd ingezet voor de afzonderlijke toelage, compenseerdnaar de loonkredieten.

Aanpassing budget individueel vervoer
De stijging van de tarieven van NMBS, MIVB en De Lijn leidt tot hogere kosten voor individueel leerlingenvervoer via eigen vervoer en openbaar vervoer. Hierdoor stijgt de kredietbehoefte met **68K euro** (VAK/VEK).

Daling budget ICT-coördinatie
Scholen ontvangen werkingsmiddelen voor de ondersteuning van ICT-coördinatie. Als gevolg van de evolutie van het aantal leerlingen daalt de financieringsbehoefte met **8K euro** (VAK/VEK).

Tijdelijke personeelsversterking voor de hervorming van het leerlingenvervoer
In uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering over de hervorming van het leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs neemt het Departement Onderwijs en Vorming bijkomende opdrachten op. Deze omvatten onder meer de voorbereiding en begeleiding van de overdracht van taken, personeel, budgetten, contracten, dossiers en ondersteunende processen van het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken naar het beleidsdomein Onderwijs en Vorming. Om deze tijdelijke opdrachten uit te voeren, wordt het Departement versterkt met bijkomende personeelscapaciteit.
De nodige middelen worden overgeheveld van AGODI naar het Departement Onderwijs en Vorming. Het gaat om **387K euro** (VAK/VEK) aan loonkredieten en **44K euro** (VAK/VEK) aan werkingskredieten voor de financiering van deze tijdelijke personeelsversterking. Daarnaast wordt **11K euro** (VAK/VEK) overgeheveld als bijdrage aan het Vlaams pensioenfonds.

Compensatie leerlingenvervoer
In het kader van de organisatie van het leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs werd in 2026 éénmalig **5.700K euro** (VAK/VEK) toegevoegd aan de werkingsmiddelen voor 'De Lijn'. Deze middelen worden nu teruggezet.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan de strategische doelstelling 7 'Blijven inzetten op zorg, inclusie en maatwerk', via operationele doelstelling 28 'Stappen zetten naar meer inclusief onderwijs'.

FC0-1FGE2GF-WT - NASCHOLING, PROFESSIONALISERING EN ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de nascholingsmiddelen die scholen jaarlijks ontvangen voor de professionalisering van hun personeel. Deze middelen kunnen worden ingezet voor opleidingen, studiedagen, coaching en andere vormingsinitiatieven voor leraren, directies en

schoolteams. Scholen besteden de middelen binnen hun eigen professionaliseringsbeleid, afgestemd op hun specifieke noden en prioriteiten.

De nascholingsmiddelen worden toegekend aan scholen en pedagogische begeleidingsdiensten overeenkomstig het decreet betreffende de kwaliteit van het onderwijs.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**19.283**	**19.283**
Index	0	0
Compensaties	21.050	21.050
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**40.333**	**40.333**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FDE2DB-WT	13.103	13.103	Taaloffensief Nederlands basisonderwijs
FC0-1FDE2DE-WT	7.947	7.947	Compensatie budget taaloffensief Gewoon SO

Inhoudelijke toelichting
Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente werkingskosten een aantal kredietevoluties.

Taaloffensief Nederlands basis- en secundair onderwijs
In uitvoering van het decreet Taalhelden, dat uitvoering geeft aan de conceptnota 'Ieder Kind Taalheld' (ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs en de codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016, wat betreft taalmaatregelen), worden middelen uit de werkingsbudgetten van het gewoon basis- en secundair onderwijs overgeheveld naar de nascholingsmiddelen. Concreet ontvangen scholen voor gewoon voltijds onderwijs en centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs met meer dan 50% regelmatige leerlingen met een niet-Nederlandse thuistaal momenteel een bijkomend werkingsbudget. Vanaf het schooljaar 2026-2027 worden deze middelen geïntegreerd in de nascholingsmiddelen voor alle instellingen van het basis- en secundair onderwijs. Het betreft **13.103K euro** (VAK/VEK) vanuit het basisonderwijs en **7.947K euro** (VAK/VEK) vanuit het secundair onderwijs. Hierdoor kunnen de middelen voortaan worden ingezet voor professionaliseringsinitiatieven die bijdragen aan de versterking van de Nederlandse taalvaardigheid in het onderwijs.
Deze bijstelling is opgenomen in het regeerakkoord.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan de strategische doelstelling 3 'Sterk onderwijspersoneel garanderen', via operationele doelstelling 26 'Effectieve professionalisering structureel verankeren in de loopbaan van de leraar'.

FC0-1FGE2GI-WT - ONDERWIJS-ARBEIDSMARKT EN LEVENSLANG LEREN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de middelen voor de versterking van de aansluiting tussen onderwijs, arbeidsmarkt en levenslang leren. De middelen worden ingezet voor initiatieven in het kader van duaal leren, waarbij leerlingen hun schoolopleiding combineren met leren op de werkvloer. Concreet financiert dit begrotingsartikel via subsidies aanvullende werkingsmiddelen voor de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en de omzetting van uren naar een krediet voor Syntra.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**16.199**	**16.199**
Index	551	551
Compensaties	942	942
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**17.692**	**17.692**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FBE2AA-PR	-8.356	-8.356	Eenmalig BA 2026: Leren en werken - Syntra
FC0-1FBE2AA-PR	9.389	9.389	Compensatie subsidie Syntra
FC0-1FDE2DE-WT	-91	-91	Aanvullende werkingsmiddelen verdwijnen niet-duale leerlingen in CDO's

Inhoudelijke toelichting
Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente werkingskosten een aantal kredietevoluties.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Leren en werken – Syntra
Bij BA 2026 werd **8.356K euro** (VAK/VEK) gecompenseerd om de stijging van het aantal leerlingen in de duale trajecten van Syntra op te vangen. Deze eenmalige compensatie wordt bij BO 2027 teruggezet naar de provisie.

Compensatie subsidie Syntra (BA 2026)
Op basis van het aantal leerlingen (teldatum 1 februari 2026: 1.980 leerlingen) in duale structuuronderdelen bij Syntra wordt een nieuwe compensatie van **9.389K eu**ro (VAK/VEK) voorzien vanuit de provisie.

Aanvullende werkingsmiddelen CDO's
Door het verdwijnen van de niet-duale leerlingen in de centra voor deeltijds onderwijs (CDO's) vervallen ook de aanvullende werkingsmiddelen Het resterende budget van **91K euro** (VAK/VEK) wordt daarom verschoven naar de werkingsmiddelen van het gewoon secundair onderwijs.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan de strategische doelstelling 2 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 23 'Versterken van het technisch en beroepsgericht onderwijs'.

FC0-1FGE2GL-WT - SPECIFIEKE ONDERSTEUNING

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat middelen voor specifieke ondersteuning binnen het onderwijs. De kredieten worden onder meer aangewend voor

Specifieke werkingskosten zoals

- Verplaatsingsvergoedingen voor personeelsleden na een arbeidsongeval en, bij hospitalisatie, voor hun partner.
- Verplaatsingsvergoedingen voor onderwijs aan huis, inclusief onderwijs aan huis in voorzieningen voor veilig verblijf en Vlaamse detentiecentra.
- Jaarlijkse kosten voor de dienstverlening van Digitaal Vlaanderen.
- Juridische ondersteuning en advocatenkosten in geschillen met scholen en/of personeelsleden.
- Vakbondspremies, inclusief controlekosten en toelagen aan vakorganisaties.
- Consultancykosten, onder meer voor Europese controles in het kader van Digisprong.
- Kosten voor de periodieke raadpleging van het Rijksregister in uitvoering van de financieringswet.

Financiële controle van het gemeenschapsonderwijs (GO!) en het gesubsidieerd onderwijs

- Financiering van het college van accountants dat instaat voor de financiële controle van het GO!, overeenkomstig het bijzonder decreet betreffende het Gemeenschapsonderwijs.
- Tegemoetkomingen aan schoolbesturen, Centra voor Volwassenenonderwijs en Centra voor Basiseducatie in het gesubsidieerd vrij onderwijs voor de kosten van commissarissen, overeenkomstig de geldende regelgeving.

Ziektecontrole van het onderwijspersoneel

- De ziektecontrole wordt uitgevoerd door een externe dienstverlener. Naast verplichte controles kunnen werkgevers bijkomende controles aanvragen.

Administratieve organen en beroepsinstanties

- Werkings- en vergoedingskosten van onder meer de Commissie Leerlingenrechten, de Commissie Zorgvuldig Bestuur en de Kamers en het College van Beroep, inclusief verplaatsingsvergoedingen voor voorzitters en leden.

Opleiding startbaners antisociaal gedrag en verkeersveiligheid

- Financiering van opleidingskosten voor maximaal 185 startbaners in het kader van de samenwerking met de federale overheid, met als doel jongeren werkervaring en aanvullende vorming te bieden.

Opleiding schoolsecretariaten

- Organisatie van opleidingen voor schoolsecretariaten over onderwijsregelgeving en personeelsadministratie, zowel via online leermateriaal als via opleidingen op locatie.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**4.867**	**5.131**
Index	0	0
Compensaties	332	332
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**5.199**	**5.463**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FBE2AA-PR	332	332	Nieuwe overeenkomst medische controle voor het onderwijspersoneel

Inhoudelijke toelichting
Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente werkingskosten een aantal kredietevoluties.

Nieuw overeenkomst medische controle onderwijspersoneel
De huidige overeenkomst voor de medische controle van het onderwijspersoneel loopt af op 31 december 2026. Met het oog op een nieuwe overheidsopdracht vanaf 2027 wordt **332K euro** (VAK/VEK) voorzien. Deze bijkomende kredietbehoefte is het gevolg van de indexering van de voorbije jaren, de toename van het aantal personeelsleden en het aantal verplichte controles. De middelen worden gecompenseerd vanuit de provise en moeten toelaten een kwalitatieve opdracht in de markt te zetten met voldoende aantrekkingskracht voor potentiële aanbieders.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan de strategische doelstelling 7 'Blijven inzetten op zorg, inclusie en maatwerk', via operationele doelstelling 29 'Maatwerk om kwaliteitsvol onderwijs voor alle lerenden te garanderen' en via operationele doelstelling 30 'Aandacht hebben voor het welbevinden van lerenden'.

FC0-1FGE2GU-IS - SOCIALE DIENST VOOR DE PERSONEELSLEDEN VAN HET GO!

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de toelage via interne stromen, aan de vzw Sociale Dienst voor Personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs. De vzw, heeft als opdracht het welzijn van de actieve en gepensioneerde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs te bevorderen. In dat kader verstrekt zij zowel inkomensgerelateerde als niet-inkomensgerelateerde tegemoetkomingen en ondersteunende maatregelen.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**749**	**749**
Index	8	8
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**757**	**757**

Inhoudelijke toelichting
Naast de indextoepassing, zijn er geen kredietevoluties binnen dit begrotingsartikel.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

FC0-1FGE2GX-IS - GO! - WERKING

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de interne stromen naar het Gemeenschapsonderwijs (GO!). Deze stromen bestaan uit verschillende dotaties, namelijk de dotatie voor het MVD-personeel, de middelen voor de vervanging van statutair personeel in welzijnsinstellingen, de dotatie voor contractuele personeelsleden, de dotatie voor de werking van de administratie van de Raad en de trekkingsrechten voor ICT.

- De middelen voor het MVD-personeel worden ingezet voor de opleiding en professionalisering van meester-, vak- en dienstpersoneel en busbegeleiders binnen het GO!, overeenkomstig de afspraken uit CAO VIII.
- De middelen voor de vervanging van statutair personeel in welzijnsinstellingen ondersteunen de vervanging van tijdelijk afwezige statutaire personeelsleden in internaten en instellingen die sinds 1 september 2023 erkend zijn binnen Welzijn.
- De middelen voor contractuele personeelsleden hebben betrekking op de regularisatie van gesubsidieerde contractuele personeelsleden en worden doorgestort naar de scholengroepen en de pedagogische begeleidingsdienst voor tewerkstellingsdoeleinden.
- De dotatie voor de werking van de administratie van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs wordt onder meer aangewend voor loon- en detacheringskosten, ICT-uitgaven en huisvestingskosten.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**29.499**	**29.499**
Index	467	467
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**29.966**	**29.966**

Inhoudelijke toelichting
We verwijzen voor dit artikel naar de bespreking van de begroting van het gemeenschapsonderwijs (GO!).

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan de strategische doelstelling 7 ‘Blijven inzetten op zorg, inclusie en maatwerk’, via operationele doelstelling 28 ‘Stappen zetten naar meer inclusief onderwijs’.

FC0-1FGE2GY-IS - AGION - WERKING

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de werkingsmiddelen van AGION. De middelen worden ingezet voor de ondersteuning van de algemene werking van het agentschap en voor diverse initiatieven die niet via subsidiestromen worden gefinancierd. De uitgaven hebben voornamelijk betrekking op personeelskosten, aangevuld met de werkings- en administratiekosten die nodig zijn voor de uitvoering van de opdrachten van AGION.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**8.477**	**8.477**
Index	119	119
Compensaties	974	974
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**9.570**	**9.570**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FAE2ZZ-LO	256	256	Compensatie
FB0-1FAE2ZZ-WT	-2	-2	Eenmalig BO 2026: Kredieten coördinatie capaciteitsmiddelen (eenmalig)
FC0-1FGE5BY-IS	750	750	Overstap nieuw boekhoudsysteem
FB0-1FAE2ZZ-LO	-30	-30	Eenmalig BO 2026: Kredieten coördinatie capaciteitsmiddelen (eenmalig)

Inhoudelijke toelichting
We verwijzen voor dit artikel naar de bespreking van de begroting van AGION.

FC0-1FGE5BX-IS - GO! - INFRASTRUCTUUR

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de middelen voor de infrastructuur van het Gemeenschapsonderwijs (GO!). Deze middelen zijn noodzakelijk voor het in stand houden en verder uitbouwen van het patrimonium van het GO! en worden ingezet voor het wegwerken van historische infrastructuurachterstanden, de realisatie van nieuwbouwprojecten ter opvang van capaciteitstekorten, de renovatie van bestaande infrastructuur, de vervanging van tijdelijke paviljoenen en de aanpak van capaciteitsnoden binnen het onderwijs.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**124.694**	**74.198**
Index	0	0
Compensaties	-7.299	-16.032
Andere bijstellingen	-25.340	20.229

	VAK	VEK
Nieuw beleid	14.423	3.020
Totaal BO 2027	**106.478**	**81.415**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FBE2AA-PR	-1.267	0	Verschuiven vrijgekomen middelen
FC0-1FGE2BY-IS	-5.805	-5.805	DBFM-PSP-GO!
FB0-1FBE2AB-PR	0	-10.000	Compensatie i.k.v.verdere concretisering van het uitbreidingsbeleid en de besparingen van 2026. Zie ook FB0-1FBE2AB-PR.
FC0-1FGE2BY-IS	-227	-227	DBFM-SvM-GO!

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
0	34.694	Aanpassing vereffeningskalender raming uitgaven 2027
12.670	1.267	Groeipad Schoolinfrastructuur 2026-2029
0	-14.465	Eenmalig BO 2026: Aanpassing vereffeningskalender
1.753	1.753	Terugdraaiing eenmalige maatregel BA 2026
-25.340	0	Eenmalig BA 2026: Hernieuwing budget energieleningen

Inhoudelijke toelichting

We verwijzen voor dit artikel naar de bespreking van de begroting van het gemeenschapdsonderwijs (GO!).

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel,dragen bij aan de strategische doelstelling 4 ‘Investeren in sterk onderwijs’, via operationele doelstelling 19 ‘Investeren in onderwijsinfrastructuur’.

FC0-1FGE5BX-WT - GO! - INFRASTRUCTUUR

Korte inhoud

Dit begrotingsartikel omvat de middelen voor eigenaarsonderhoud en aanpassingswerken aan onderwijsinfrastructuur. Deze middelen worden ingezet om het patrimonium in stand te houden, de gebouwen functioneel te houden in functie van veranderende pedagogische noden en ze in overeenstemming te brengen met geldende regelgeving over onder meer veiligheid, milieu en toegankelijkheid.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**12.934**	**13.105**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0

	VAK	VEK
Totaal BO 2027	**12.934**	**13.105**

Inhoudelijke toelichting
Er zijn geen kredietevoluties binnen dit begrotingsartikel.

De middelen toegekend aan dit begrotingsartikel dragen bij aan de strategische doelstelling 4 'Investeren in sterk onderwijs', via operationele doelstelling 19 'Investeren in onderwijsinfrastructuur'.

FC0-1FGE5BY-IS - AGION - INFRASTRUCTUUR

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de middelen waarmee AGION infrastructuursubsidies en energieleningen financiert voor het gesubsidieerd onderwijs. Met deze middelen kan AGION nieuwe infrastructuurprojecten subsidiëren binnen het stelsel van de reguliere financiering, waarbij scholen in aanmerking komen voor een subsidiepercentage van 60% of 70%.

Daarnaast worden kredieten voorzien voor energieleningen ter ondersteuning van investeringen in hernieuwbare energie en energie-efficiëntie binnen de onderwijsinfrastructuur.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**404.713**	**360.555**
Index	0	0
Compensaties	-2.739	994
Andere bijstellingen	-74.660	-95
Nieuw beleid	37.330	3.733
Totaal BO 2027	**364.644**	**365.187**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FGE2BY-IS	-2.348	-2.348	DBFM-PSP-VGO
FC0-1FBE2AA-PR	-3.733	0	Verschuiven vrijgekomen middelen
FC0-1FGE2BY-IS	-162	-162	DBFM-PSP-OGO
FC0-1FGE2BY-IS	-650	-650	DBFM-SvM-VGO
FC0-1FGE2BY-IS	5.036	5.036	Terugdraai éénmalige besparing VWO bij BA2026
FC0-1FGE2GY-IS	-750	-750	Overstap nieuw boekhoudsysteem
FC0-1FGE2BY-IS	-132	-132	DBFM-SvM-OGO

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
0	18.948	Betaalkalender raming uitgaven 2027
37.330	3.733	Groeipad Schoolinfrastructuur 2026-2029
0	-19.043	Terugdraaien aanzuiveren saldo (ESR-neutraal)
-74.660	0	Eenmalig BA 2026: Hernieuwing budget energieleningen

Inhoudelijke toelichting
We verwijzen voor dit artikel naar de bespreking van de begroting van AGION.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel, dragen bij aan de strategische doelstelling 4 'Investeren in sterk onderwijs', via operationele doelstelling 19 'Investeren in onderwijsinfrastructuur'.

FC0-9FDETDG-OW - SPECIFIEKE LOONBETALINGEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bevat de ontvangsten van het Middelenfonds, opgericht bij decreet van 18 december 2015 (het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2016, specifiek artikel 55, zoals gewijzigd door het decreet van 23 december 2016 en 29 maart 2019). Op dit fonds worden de terugvorderingen van salarissen, de ontvangsten uit de loonkost van gedetacheerden en de ontvangsten met betrekking tot personeel op het werkingsbudget (PWB) aangerekend. Deze ontvangsten worden opnieuw aangewend binnen de loonmodellen, waardoor de financieringsbehoefte van deze loonmodellen afneemt.

Dit artikel vormt de ontvangstzijde van het fonds en is gekoppeld aan het uitgavenartikel FC0-1FGE4GM-WT.

Kredietevolutie

	Ontvangst
Basis BA 2026	**146.950**
Andere bijstellingen	0
Nieuw beleid	0
Totaal BO 2027	**146.950**

Inhoudelijke toelichting
De kredieten blijven beperkt tot de recurrente ontvangsten. Er wordt met andere woorden een ontvangst verwacht, gelijkaardig aan die voor 2026.

FC0-9FFETCA-OW - LONEN DEELTIJDS KUNSTONDERWIJS

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bevat de ontvangsten van het Fonds Inschrijvingsgelden Deeltijds Kunstonderwijs (DKO), opgericht bij artikel 94 van het Decreet betreffende het deeltijds kunstonderwijs van 9 maart 2018, zoals gewijzigd door het decreet van 26/6/2020. Op dit fonds worden de inschrijvingsgelden aangerekend die de instellingen van het deeltijds kunstonderwijs (DKO) aan AGODI doorstorten. Voor de academies van het officieel en gesubsidieerd vrij onderwijs worden voorafgaandelijk de werkingsmiddelen afgehouden, terwijl de academies van het GO! hun werkingsmiddelen rechtstreeks vanuit de onderwijsbegroting ontvangen. De ontvangsten van het fonds worden in het daaropvolgende begrotingsjaar aangewend voor de financiering van een deel van de loonuitgaven in het deeltijds kunstonderwijs.

Dit artikel vormt de ontvangstzijde van het fonds en is gekoppeld aan het uitgavenartikel FC0-1FFE4CA-WT.

Kredietevolutie

	Ontvangst
Basis BA 2026	**32.246**
Andere bijstellingen	2.665
Nieuw beleid	0
Totaal BO 2027	**34.911**

Inhoudelijke toelichting
Op basis van de gemiddelde groei van het leerlingenaantal over de voorbije vijf jaar wordt voor schooljaar 2026-2027 een verdere stijging van het aantal leerlingen geraamd. In combinatie met de stijging van de tarieven inschrijvingsgeld leidt dit tot een bijkomende ontvangst van **2.665K euro**.

FC0-9FGEAGL-OW - SPECIFIEKE ONDERSTEUNING

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de ontvangsten die voortvloeien uit arbeidsongevallen. De hoogte van deze ontvangsten is afhankelijk van zowel het aantal arbeidsongevallen als de duur van de afwezigheden waarop de terugbetalingen betrekking hebben. De ontvangsten zijn afhankelijk van het aantal arbeidsongevallen waarbij een aansprakelijke derde betrokken is en van de duur van de afwezigheden waarop de terugvorderingen betrekking hebben.

Kredietevolutie

	Ontvangst
Basis BA 2026	**2.000**
Andere bijstellingen	-450
Nieuw beleid	0
Totaal BO 2027	**1.550**

Inhoudelijke toelichting
De ontvangsten op dit begrotingsartikel worden afgestemd op de werkelijk gerealiseerde ontvangsten in 2025. Ten opzichte van 2024 dalen deze ontvangsten met **450K euro**. Deze daling wordt doorgetrokken in de raming voor 2027.

FD0-1FAE2ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de personeelskosten van de statutaire en contractuele personeelsleden van het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS). Naast de salarissen worden ook alle personeelsgebonden uitgaven aangerekend, waaronder vakantiegeld, eindejaarstoelage, maaltijdcheques, hospitalisatieverzekering en kosten voor woon-werkverkeer.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**18.538**	**18.538**
Index	371	371
Compensaties	-702	-702
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**18.207**	**18.207**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FD0-1FGE2GL-WT	198	198	Omzetting gedetacheerden naar contractuelen
FD0-1FBE2AA-PR	-400	-400	Eenmalig BA 2026: NARIC - personeel Oekraïne
SG0-1SKC2TD-LO	-8	-8	Omzetting gedetacheerden naar contractuele: bijdrage Vlaams pensioensfonds
FC0-1FBE2AA-PR	-400	-400	Eenmalig BA 2026: NARIC - dienstverlening
FB0-1FBE2AB-PR	-92	-92	Digitale examens (6VTE)

Inhoudelijke toelichting

Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente personeelsuitgaven ook evoluties in de kredieten.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Personeel en dienstverlening NARIC Oekraïnedossiers (BA 2026)

De eenmalige compensaties die bij BA 2026 werden toegekend aan NARIC (National Academic Recognition Information Centre - een instantie die buitenlandse studiebewijzen en diploma's vergelijkt en erkent) voor de behandeling van Oekraïne-dossiers enerzijds en anderzijds voor algemene dienstverlening, worden teruggezet.

Omzetting gedetacheerden naar contractuelen

In het kader van de aanpak van het lerarentekort en daarmee gepaarde afbouw van het aantal gedetacheerden binnen de administratie wordt **198K euro** (VAK/VEK) herschikt. Daarnaast wordt **8K euro** (VAK/VEK) overgeheveld als bijdrage aan het Vlaams pensioenfonds.

Digitale examens

Bij BA 2026 werden er zeven voltijds equivalenten (VTE) voorzien om digitale examens voor mogelijk te maken. De Vlaamse Regering besliste op 22 mei 2026 om zes VTE toe te staan in plaats van de voorgestelde zeven. Daarom wordt het equivalent van één VTE voor een bedrag van **92K euro** (VAK/VEK) teruggezet.

FD0-1FAE2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel voorziet in de apparaatskredieten van AHOVOKS. Deze middelen worden aangewend voor de werking van het agentschap.

Het krediet wordt ook aangewend voor IT-uitgaven van het agentschap, met name de permanente IT-kosten (zogenaamde "run-kosten"). Concreet gaat het over exploitatie van bestaande IT-toepassingen (datacenterdiensten en eventueel software-onderhoud), werkplek- en eindgebruikersinfrastructuur (beschikbaar houden en aankoop laptops, smartphones, tablets, thuiswerk) en recurrente softwarelicenties.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**3.416**	**3.399**
Index	0	0
Compensaties	-210	-210
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**3.206**	**3.189**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FB0-1FBE2AB-PR	-9	-9	Digitale examens (6VTE) (rugzakje)
SH0-1SKA2QA-WT	-1	-1	Centralisatie levering papier voor PRAAS-printers
FC0-1FBE2AA-PR	-200	-200	Eenmalig 2026: middelen NARIC

Inhoudelijke toelichting
Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente werkingsuitgaven ook evoluties in de kredieten.

Centralisatie levering papier voor PRAAS-printers
Bij BO 2026 werd 2K euro overgeheveld naar Het Facilitair Bedrijf voor de aankoop en het beheer van papier voor de PRAAS-printers (Printing as a Service). Op basis van de actuele ramingen blijkt dit budget ontoereikend. Daarom wordt bijkomend **1K euro** (VAK/VEK) herschikt.

Eenmalige middelen NARIC (BA 2026)
Bij BA 2026 werd eenmalig **200K euro** (VAK/VEK) aan werkingsmiddelen toegekend voor de ondersteuning van de extra personeelsinzet bij NARIC.

Digitale examens
Bij BA 2026 werden er zeven voltijds equivalenten (VTE) voorzien om digitale examens mogelijk te maken. De Vlaamse Regering besliste op 22 mei 2026 om zes VTE toe te staan in plaats van de voorgestelde zeven. Daarom wordt **9K euro** (VAK/VEK), het rugzakje, teruggezet.

FD0-1FBE2AA-PR - PROVISIONEEL KREDIET VOOR UITGAVEN (VOOR PERSONEEL, INSTELLINGEN EN LEERLINGEN) OM DE ONDERWIJSKWALITEIT TE VERHOGEN

Korte inhoud

Deze provisie (beter gekend als de AHOVOKS-provisie) voorziet de middelen om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Zolang de concrete toewijzing van deze middelen aan de verschillende begrotingsartikels en basisallocaties niet is bepaald, blijven ze op deze provisie staan. In de loop van het begrotingsjaar worden hierop diverse budgetneutrale compensaties en kredietverschuivingen aangerekend. De inhoudelijke toelichting bij deze bewegingen is terug te vinden bij de betrokken begrotingsartikels.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**271**	**271**
Index	5	5
Compensaties	-6.428	-6.428
Andere bijstellingen	24	24
Nieuw beleid	6.666	6.666
Totaal BO 2027	**538**	**538**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FD0-1FEE2EA-IS	-409	-409	Investeringssteun nieuwe opleidingen + versterking graduaatsopleidingen
FD0-1FGE2GL-WT	-882	-882	Actie 3 Taalverhoging NT2 test
FD0-1FAE2ZZ-LO	400	400	Eenmalig BA 2026: Naric - Personeel Oekraïne
FD0-1FGE2GL-WT	720	720	Eenmalig BA 2026: NT2-test - IT-kosten - Ontwikkeling (eenmalig)
FB0-1FGE2GN-WT	409	409	Eenmalig BA 2026: Bijkomende middelen NVAO (eenmalig)
FD0-1FEE2EA-IS	-6.666	-6.666	Investeringssteun nieuwe opleidingen + versterking graduaten

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
13.333	13.333	Opstap investeringen hoger onderwijs
-15.000	-15.000	Versterking Nederlands Volwassenen
15.000	15.000	Opstap versterking Nederlands volwassenen
24	24	Naric - Personeel Oekraïne - 6% forfaitaire indexkost
-6.667	-6.667	Maatregel hoger onderwijs

Inhoudelijke toelichting

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

De **inhoudelijke toelichting** van de diverse budgetneutrale compensaties en kredietverschuivingen is terug te vinden bij de **betrokken begrotingsartikels**.

FD0-1FEE2EA-IS - HOGER ONDERWIJS - BASISFINANCIERING

Korte inhoud

Op dit begrotingsartikel wordt via interne stromen de basisfinanciering voor de hogescholen en universiteiten in Vlaanderen aangerekend. Deze basisfinanciering omvat onder andere:

- de werkingsenveloppe voor het hoger onderwijs (hogescholen en universiteiten) en de Hogere Zeevaartschool;
- de centrale personeelsuitgaven voor het centraal fonds en het meester- vak en dienstpersoneel aan de hogescholen;
- de toelage voor het praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek aan de hogescholen;
- de toelage voor de aanvullende onderzoeksmiddelen aan de universiteiten en de hogescholen;
- de bijdrage aan de wettelijke en conventionele werkgeversbijdragen van de universiteiten;
- de toelage voor studentenvoorzieningen binnen het hoger onderwijs;
- de toelage aan de Universiteit Antwerpen ten bate van het instituut voor joodse studies (IJOS);
- de aanvullende middelen ten behoeve van de beursstudenten hoger onderwijs.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**2.651.434**	**2.651.434**
Index	42.176	42.176
Compensaties	20.765	20.765
Andere bijstellingen	45.259	45.259
Nieuw beleid	3.214	3.214
Totaal BO 2027	**2.762.848**	**2.762.848**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FC0-1FBE2AA-PR	6.667	6.667	Investeringssteun nieuwe opleidingen + versterking graduaten
FD0-1FGE2BA-WT	880	880	Financiering nieuwe opleidingen
FD0-1FBE2AA-PR	409	409	Investeringssteun nieuwe opleidingen en graduaatsopleidingen
FC0-1FBE2AA-PR	3.265	3.265	Technische correctie restbesparing niet-EER studenten hoger onderwijs
FD0-1FBE2AA-PR	6.666	6.666	Investeringssteun nieuwe opleidingen + versterking graduaten
FD0-1FGE2BA-WT	-880	-880	Eenmalig BO 2026: Financiering nieuwe opleidingen
FC0-1FDE2DD-WT	3.758	3.758	Graduaatsopleidingen via hervorming 7de jaar BSO

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
45.259	45.259	Toepassing klikmechanisme
6.479	6.479	Verschil in 2027 ten opzichte van besparingsdoel niet-EER studenten (BO2026)

VAK	VEK	Toelichting
-3.265	-3.265	Technische correctie restbesparing niet-EER studenten hoger onderwijs (zie provisie AGODI)

Inhoudelijke toelichting
Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente basisfinanciering ook een evolutie in de kredieten.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Financiering nieuwe opleidingen (BO 2026) en recurrente compensatie
Bij BO 2026 werd eenmalig **880K euro** (VAK/VEK) gecompenseerd ter ondersteuning van de financiering van nieuwe opleidingen in het hoger onderwijs. Deze eenmalige compensatie wordt teruggezet en tegelijk omgezet in een recurrente compensatie, zodat de middelen structureel beschikbaar blijven.

Investeringssteun nieuwe opleidingen en graduaten
Het Regeerakkoord stelt dat vanaf 2027 een investeringsbudget van 20 miljoen euro zou worden voorzien voor nieuw beleid binnen het hoger onderwijs. Bij BA 2026 werd al 5.758K euro herschikt als bijkomende investeringssteun voor nieuwe opleidingen aan de universiteiten en voor de graduaatsopleidingen. Nu wordt er bijkomend 13.742K euro herschikt. Hiervan wordt 7.075K euro (**6.666K euro** VAK/VEK + **409K euro** VAK/VAK) herschikt vanuit de provisie AHOVOKS. De NVAO-compensatie van 409K euro voor de accreditatie van de opleiding basisverpleegkunde was eenmalig in 2026 en dit budget komt bijgevolg vrij. Aangezien finaal politiek beslist werd om de opstap van de middelen voor het uitbreidingsbeleid vanaf 2027 te halveren, wordt de overige **6.667K euro** (VAK/VEK) herschikt vanuit de AGODI-provisie. Hierdoor komt het totaal beschikbare bedrag recurrent op 19,5 miljoen euro. Hiervan is 14.380K euro bestemd voor de versterking van de graduaatsopleidingen.
Deze bijstelling is opgenomen in het regeerakkoord

Graduaatsopleiding via hervorming 7de jaar SO
In uitvoering van de afspraken over de investeringen in het hoger onderwijs werd een deel van de opbrengst van de daling van het aantal leerlingen in het zevende jaar secundair onderwijs, ten gevolge van de modernisering van het secundair onderwijs, aangewend voor de financiering van de graduaatsopleidingen. In 2027 gaat dit over een bedrag van **3.758K euro** (VAK/VEK).

Toepassing klikmechanisme
Overeenkomstig artikel III.6 van de Codex Hoger Onderwijs evolueert de financiering van het hoger onderwijs (variabele onderwijsdeelbudgetten) mee met het aantal opgenomen studiepunten. Wanneer het aantal opgenomen studiepunten in een opleiding meer dan 2% hoger ligt dan de vastgelegde referentiewaarde, stijgt de financiering automatisch (positief klikmechanisme). Voor begrotingsjaar 2027 geldt dit voor de professioneel gerichte opleidingen, de graduaatsopleidingen, de hogere kunstopleidingen en de universitaire opleidingen.

Voor de Hogere Zeevaartschool doet zich het omgekeerde voor (negatief klikmechanisme) doordat het aantal opgenomen studiepunten lager ligt dan de referentiewaarde, dalen de werkingsmiddelen.

Daarnaast stijgt ook het onderzoeksbudget van de universiteiten. Zo blijft de wettelijk vastgelegde verhouding (55/45-regel te houden conform art III.5§3) tussen het onderwijs- en variabel onderzoeksbudget behouden.
Samen leiden deze aanpassingen tot een verhoging van **45.259K euro** (VAK/VEK).

Niet-EER-studenten (besparing)
Sinds begrotingsjaar 2026 geldt een beperking van 2% op de financiering van niet-EER-studenten die niet onder de uitzonderingscategorieën van artikel III.3 van de Codex Hoger Onderwijs vallen. In het kader hiervan werd bij BO 2026 een recurrente besparing van 30.506K euro (VAK/VEK) ingeschreven.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel dragen bij aan volgende doelstellingen

- Strategische doelstelling 1, 'Inzetten op in de verbindende en emanciperende rol van Nederlands', via operationele doelstelling 10, 'Het Nederlands als onderwijstaal in het hoger onderwijs vrijwaren';
- Strategische doelstelling 2 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 11 'Studievoortgang bewaken, onder meer door een performante studie-oriëntering';
- Strategische doelstelling 3 'Sterk onderwijspersoneel garanderen', via operationele doelstelling 12 'De lerarenopleidingen versterken'
- Strategische doelstelling 4 'Investeren in sterk onderwijs', via operationele doelstelling 13 'Investeren in hoger onderwijs'.

FD0-1FEE2EB-IS - HOGER ONDERWIJS - ANDERE

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat werkingsmiddelen (via interne stromen) voor het hoger onderwijs. Dit gaat onder meer over toelages aan

- de studiecentra open hoger onderwijs (Codex Hoger Onderwijs, art III.72);
- aan de universitaire associaties (art III.77);
- de Faculteit voor Protestantse Theologie en Religiestudies (FPTR) en de Evangelische Theologische Faculteit (ETF) (art III.114);
- het Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG) voor doelstellingen beschreven in de beheersovereenkomst (art III.118).

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**15.518**	**15.518**
Index	248	248
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	-211	-211
Totaal BO 2027	**15.555**	**15.555**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-211	-211	Stopzetten financiering FPTR vanaf 2027

Inhoudelijke toelichting
Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente toelages ook een evolutie in de kredieten.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Door het verlies van de accreditatie van de Faculteit voor Protestantse Theologie en Religiestudies (FPTR) wordt de financiering van de instelling vanaf 2027 stopgezet. Hierdoor komt **211K euro** (VAK/VEK) vrij. Deze middelen worden heringezet (zie begrotingsartikel FD0-1FEE2EA-IS).

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel dragen bij aan volgende doelstellingen

- Strategische doelstelling 1, 'Inzetten op in de verbindende en emanciperende rol van Nederlands', via operationele doelstelling 10, 'Het Nederlands als onderwijstaal in het hoger onderwijs vrijwaren';
- Strategische doelstelling 4 'Investeren in sterk onderwijs', via operationele doelstelling 13 'Investeren in hoger onderwijs';
- Strategische doelstelling 6 'Het aanbod in het hoger onderwijs actualiseren, via operationele doelstelling 14 'Het aanbod in het hoger onderwijs actualiseren'.

FD0-1FEE2EB-WT - HOGER ONDERWIJS - ANDERE

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat diverse financieringen binnen het hoger onderwijs. Dit gaat onder andere over:

- middelen, in uitvoering van artikel III.119 van de Codex Hoger Onderwijs, aan de hogere instituten voor schone kunsten en instellingen die excellente kunstopleidingen organiseren, met name het Orpheus Instituut, P.A.R.T.S. en de International Opera Academy. De financiering van deze instellingen is vastgelegd in beheersovereenkomsten met de Vlaamse Regering.
- jaarlijkse tegemoetkoming aan de Universiteit Gent voor de werking van het UZ Gent. Deze middelen dienen voor de financiering van de verhoogde loonlasten en andere voordelen die voortvloeien uit sectorale akkoorden die van toepassing zijn op het UZ Gent, conform het decreet van 3 februari 2017 betreffende de re-integratie van het Universitair Ziekenhuis Gent in de Universiteit Gent.
- de kosten aangerekend die voortvloeien uit de uitvoering van cao-afspraken inzake de facilitering van vakbondsopdrachten.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**10.404**	**10.404**
Index	57	57
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	-1.386	-1.386
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**9.075**	**9.075**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-1.386	-1.386	Afbouw 20% verhoogde loonlasten integratie UZ Gent

Inhoudelijke toelichting

Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente financiering voor de organisatie van excellente kunstopleiding, de tegemoetkoming aan Universiteit Gent en kosten verbonden aan de facilitering van vakbondsopdrachten ook een evolutie van de kredieten.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Overeenkomstig artikel 9 van het decreet van 3 februari 2017 betreffende de re-integratie van het Universitair Ziekenhuis Gent in de Universiteit Gent wordt de jaarlijkse tegemoetkoming voor de verhoogde loonlasten vanaf begrotingsjaar 2027 stapsgewijs afgebouwd. De tegemoetkoming van **6.933K euro** (VAK/VEK) wordt daarbij jaarlijks met 20% verminderd. Voor 2027 resulteert dit in een daling van **1.386K euro** (VAK/VEK).

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel dragen bij aan volgende doelstellingen

- Strategische doelstelling 1, 'Inzetten op in de verbindende en emanciperende rol van Nederlands', via operationele doelstelling 10, 'Het Nederlands als onderwijstaal in het hoger onderwijs vrijwaren';
- Strategische doelstelling 4 'Investeren in sterk onderwijs', via operationele doelstelling 13 'Investeren in hoger onderwijs';
- Strategische doelstelling 6 'Het aanbod in het hoger onderwijs actualiseren, via operationele doelstelling 14 'Het aanbod in het hoger onderwijs actualiseren'.

FD0-1FEE4EA-IS - HOGER ONDERWIJS - BASISFINANCIERING

Korte inhoud

Dit begrotingsartikel bevat de uitgaven van het Recuperatiefonds hoger onderwijs, opgericht krachtens artikel III.36 van de Codex Hoger Onderwijs. Op dit fonds worden de terugvorderingen van middelen in het hogescholenonderwijs ontvangen, waaronder onverschuldigd betaalde salarissen en vergoedingen, evenals terugvorderingen in het kader van het kinéfonds voor personeelsleden die een betrekking uitoefenen buiten een instelling voor hoger onderwijs. Deze ontvangsten worden aangewend voor de financiering van de werkingsuitkeringen aan de hogescholen en voor andere uitgaven voor het Vlaamse hoger onderwijs.

De terugstortingen van onverschuldigde salarissen kunnen niet op voorhand ingeschat worden en aldus is de raming jaarlijks constant.

Dit artikel vormt de uitgavenzijde van het fonds en is gekoppeld aan de ontvangstenartikelen FD0-9FEETEA-OI en FD0-9FEETEA-OW.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**100**	**100**
Index	0	0

	VAK	VEK
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**100**	**100**

Inhoudelijke toelichting
Er zijn geen kredietevoluties binnen dit begrotingsartikel. De kredieten blijven beperkt tot de recurrente werkingsuitkeringen, investeringstoelagen en andere uitgaven voor het Vlaamse hoger onderwijs.

FD0-1FFE2FA-WT - LONEN VOLWASSENENONDERWIJS

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de personeelskosten van het personeel van de centra voor volwassenonderwijs en de centra voor basiseducatie. Naast de salarissen worden ook alle personeelsgebonden uitgaven aangerekend.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**525.310**	**525.310**
Index	10.506	10.506
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	32.483	32.483
Nieuw beleid	-18.662	-18.662
Totaal BO 2027	**549.637**	**549.637**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
23.004	23.004	Volume-effecten
1.497	1.497	Prijs-effect (vergrijzing)
-1.376	-1.376	Niet toekennen groei 0,8% niet NT2
7.982	7.982	Aanwending fondsen (fonds CBE)
-19.960	-19.960	Vermindering omkadering CVO niet-NT2
2.674	2.674	Volume-effecten (technische correctie eigen aan loonmodel)

Inhoudelijke toelichting
De toename van de kredieten wordt verklaard door de volgende elementen.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Aanwending fondsen CBE
Bij BA 2026 werden eenmalig de reserves van het fonds aangewend om het saldo constant te houden. Deze eenmalige aanwending valt in 2027 weg, wat resulteert in een bijkomende behoefte van **7.982K euro** (VAK/VEK).

Prijs-effect: evolutie loonkost
De gemiddelde loonkost, exclusief index, stijgt met 0,309%. Voor 2027 resulteert dit in een bijkomende behoefte van **1.497K euro** (VAK/VEK).

Volume-effect: evolutie omkadering
De omkadering, uitgedrukt in voltijdse eenheden, voor het schooljaar 2025-2026 is gekend tot en met maart 2026. Ook de decretale groei voor 2026-2027 ligt vast. Voor 2027-2028 wordt de decretale groei geraamd op basis van het driejaarlijks voortschrijdend gemiddelde. In lijn met BA 2026 wordt deze groei bij de centra voor volwassenenonderwijs (CVO) beperkt tot 50% en bij de centra voor basiseducatie (CBE) tot 70%, aangezien de gerealiseerde groei in het verleden lager lag dan de decretale groei. Dit resulteert in een groeipercentage van 1,837% voor de CVO's en 7,542% voor de CBE's, wat leidt tot een bijkomende financieringsbehoefte van **25.678K euro** (VAK/VEK).

Vermindering omkadering CVO niet NT2 en niet toekennen groei 0,8% niet NT2 (besparing)
De besparingsmaatregelen in het kader van volwassenenonderwijs komen in 2027 volledig op kruissnelheid. De vermindering van de omkadering voor niet-NT2-opleidingen (NT2 staat voor Nederlands als tweede taal) in de centra voor volwassenenonderwijs resulteert in een besparing van **19.960K euro** (VAK/VEK). Daarnaast leidt het niet toekennen van de voorziene groei van 0,8% voor niet-NT2-opleidingen tot een bijkomende besparing van **1.376K euro** (VAK/VEK). Samen vormen deze maatregelen een bijkomende besparing van 21.336K euro (VAK/VEK) in 2027.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel bij aan de strategische doelstelling 1, 'inzetten op in de verbindende en emanciperende rol van Nederlands', via operationele doelstelling 16, 'Nederlands versterken via het volwassenenonderwijs'.

FD0-1FFE2FB-WT - WERKING VOLWASSENENONDERWIJS

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de werkingsmiddelen voor het volwassenenonderwijs. De middelen worden aangewend voor de werking van de centra voor basiseducatie (CBE) en, de centra voor volwassenenonderwijs (CVO), evenals voor de realisatie van specifieke beleidsdoelstellingen binnen het volwassenenonderwijs.

Daarnaast kunnen deze middelen worden gebruikt voor de aanwerving van personeelsleden.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**24.134**	**24.134**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	-9.780	-9.780
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**14.354**	**14.354**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-9.780	-9.780	Actualisatie werkingsmiddelen CVO en CBE

Inhoudelijke toelichting
De decretale werkingsmiddelen voor de centra voor volwassenenonderwijs en de centra voor basiseducatie bedragen in 2027 in totaal 54.135K euro. De financiering hiervan gebeurt gedeeltelijk via de ontvangsten van het Fonds Volwassenenonderwijs. Deze ontvangsten worden geraamd op 39.781K euro en zijn afkomstig van de in het voorgaande jaar geïnde inschrijvingsgelden die, overeenkomstig het decreet, in het daaropvolgende jaar kunnen worden ingezet.

Aangezien de ontvangsten van het fonds niet volstaan om de decretale werkingsmiddelen volledig te financieren, wordt op dit begrotingsartikel een aanvullend krediet van 14.354K euro (VAK/VEK) voorzien. Dit betekent een daling van 9.780K euro ten opzichte van BA 2026.

De stijging van de reguliere en aanvullende werkingsmiddelen is voornamelijk het gevolg van een hoger aantal lesurencursist, dat de basis vormt voor de berekening van de werkingsmiddelen. Daarnaast is er een beperkte stijging van de aanvullende werkingsmiddelen van de centra voor basiseducatie door de doorwerking van de indexering van 2025. Hierdoor blijft de kredietdaling beperkt tot **9.780K euro** (VAK/VEK).

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel dragen bij aan volgende doelstellingen

- Strategische doelstelling 1, 'Inzetten op in de verbindende en emanciperende rol van Nederlands', via operationele doelstelling 16, 'Nederlands versterken via het volwassenenonderwijs';
- Strategische doelstelling 2 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 17 'De participatie aan levenslang leren verhogen door meer in te zetten op diplomagerichte opleidingen en functionele geletterdheid;
- Strategische doelstelling 4 'Investeren in sterk onderwijs', via operationele doelstelling 18 'Investeren in Nederlands voor volwassenen.

FD0-1FFE2FC-WT - VOLWASSENENONDERWIJS - ANDERE

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de werkingsmiddelen voor de pedagogische begeleidingsdienst voor centra basiseducatie, de Universitaire Talencentra en andere specifieke werkingskosten voor het volwassenenonderwijs.
De inzet van middelen gebeurt via subsidies en specifieke werkingskosten.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**1.403**	**1.403**
Index	5	5
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**1.408**	**1.408**

Inhoudelijke toelichting
Met uitzondering van de indextoepassing, zijn er geen kredietevoluties binnen dit begrotingsartikel. De kredieten blijven beperkt tot de recurrente subsidies en werkingskosten.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel dragen bij aan volgende doelstellingen

- Strategische doelstelling 1, 'Inzetten op in de verbindende en emanciperende rol van Nederlands', via operationele doelstelling 16, 'Nederlands versterken via het volwassenenonderwijs';
- Strategische doelstelling 2 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 17 'De participatie aan levenslang leren verhogen door meer in te zetten op diplomagerichte opleidingen en functionele geletterdheid'.

FD0-1FFE4FA-WT - LONEN VOLWASSENENONDERWIJS

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bevat de uitgaven van het Wedderecuperatiefonds Basiseducatie, opgericht bij artikel 10 van het Decreet van 21 november 2008 betreffende de bepalingen van de middelenbegroting.
Op dit fonds worden de terugvorderingen van salarissen en vergoedingen van personeelsleden van de centra voor basiseducatie (CBE) ontvangen. Deze ontvangsten worden aangewend voor de financiering van salarissen en daarmee samenhangende uitgaven van personeelsleden van de CBE.

Dit artikel vormt de uitgavenzijde van het fonds en is gekoppeld aan het ontvangstenartikel FD0-9FFETFA-OW.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**6.000**	**6.000**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	-1.600	-1.600
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**4.400**	**4.400**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-1.600	-1.600	Aanpassing in functie van terugbrengen uitgaven op niveau van de inkomsten

Inhoudelijke toelichting
De berekening bij dit begrotingsartikel wordt elk jaar bijgestuurd in functie van de beschikbare inkomsten op dit fonds en het reële saldo van het voorgaande jaar. Bij BA 2026 werden de uitgaven op dit fonds verhoogd om een te sterke aangroei van het saldo te

vermijden. De uitgaven worden nu opnieuw afgestemd op het verwachte niveau van de ontvangsten, wat resulteert in een neerwaartse bijstelling van **1.600K euro** (VAK/VEK).

FD0-1FFE4FB-WT - WERKING VOLWASSENENONDERWIJS

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bevat de uitgaven van het Fonds Volwassenenonderwijs, opgericht op 1 september 2019 krachtens artikel 113decies van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs. Op dit fonds worden de inschrijvingsgelden van de centra voor volwassenenonderwijs (CVO) en de centra voor basiseducatie (CBE) ontvangen, evenals andere ontvangsten voor het volwassenenonderwijs. Deze ontvangsten worden aangewend voor de financiering van werkingsmiddelen en werkingstoelagen binnen het volwassenenonderwijs, premies voor cursisten die een diploma secundair onderwijs behalen en andere uitgaven ten voordele van het volwassenenonderwijs.

Dit artikel vormt de uitgavenzijde van het fonds en is gekoppeld aan het ontvangstenartikel FD0-9FFETFB-OW.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**25.915**	**25.915**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	13.866	13.866
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**39.781**	**39.781**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
13.866	13.866	Bijstellen uitgaven inschrijvingsgelden o.b.v. geïnde inschrijvingsgelden SJ 2025-2026

Inhoudelijke toelichting
Dit begrotingsartikel omvat een toename in de kredieten.

In 2026 wordt aan de ontvangstenzijde van het Fonds Volwassenenonderwijs 39.781K euro gegenereerd. Deze ontvangsten (geïnde inschrijvingsgelden van het schooljaar 2025-2026 en een aantal terugvorderingen), kunnen conform het decreet in het daaropvolgende jaar, dus in 2027, worden uitgegeven ten behoeve van de toe te kennen werkingsmiddelen in het volwassenenonderwijs.
In de ontvangsten is het effect van de verhoging van de inschrijvingsgelden vanaf september 2025 al opgenomen, goed voor een geraamde meeropbrengst van 12.721K euro. Hierdoor stijgt de bijdrage van het Fonds Volwassenenonderwijs aan deze financiering in 2027. Daardoor kan dit begrotingsartikel **13.866K euro** (VAK/VEK) extra inzetten voor de werkingsmiddelen van de centra voor volwassenenonderwijs en de centra voor basiseducatie. Deze bijstelling is opgenomen in het regeerakkoord

FD0-1FGE2BA-IS - INVESTERINGEN IN INFRASTRUCTUUR ONDERWIJS

Korte inhoud

Dit begrotingsartikel omvat de middelen (via interne stromen) voor investeringen in infrastructuur in het hoger onderwijs. Deze middelen worden aangewend voor:

- het eigenaarsonderhoud en investeringsmiddelen aan de Vlaamse autonome Hogere Zeevaartschool;
- de onroerende investeringen binnen het universitair onderwijs;
- de onroerende investeringen aan het Instituut voor Tropische Geneeskunde;
- de investeringstoelagen aan de hogescholen.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**84.594**	**85.594**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	5.000
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**84.594**	**90.594**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
0	3.000	Investeringen universiteiten
0	2.000	Bouwproject Hogere Zeevaartschool

Inhoudelijke toelichting

Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente toelagen en investeringen ook evoluties in de kredieten.

Bouwproject Hogere Zeevaartschool

In uitvoering van artikel 4, §6 van het decreet betreffende de Hogere Zeevaartschool werd in 2025 een eenmalig vastleggingskrediet (VAK) van 20.000K euro voorzien voor het bouwproject van de Hogere Zeevaartschool. De vereffeningskredieten (VEK) worden gespreid uitbetaald: 10% in 2025 (2.000K euro), 20% in 2026, 2028 en 2029 (4.000K euro) en 30% in 2027 (6.000K euro). Aangezien in 2027 6.000K euro VEK nodig is, wordt het vereffeningskrediet met 2.000K euro (VEK) verhoogd. De bevoegde regeringscommissaris bevestigt dat het project volgens planning verloopt. In de meerjarenraming wordt voor 2027 in totaal 9.900K euro aan uitgaven geraamd voor bouwkosten, erelonen en projectbegeleiding.

Investeringen universiteiten

Sinds 2023 ontvangen de universiteiten een structurele bijkomende investeringsenveloppe van 15.000K euro vastleggingskrediet (overeenkomstig artikel III.54/1, §4 van de Codex Hoger Onderwijs). De bijbehorende vereffeningskredieten (VEK) worden gespreid volgens een betalingsschema van 10% in jaar t, 20% in t+1, 30% in t+2, 20% in t+3 en 20% in t+4.
Voor begrotingsjaar 2026 werd hiervoor 12.000K euro VEK voorzien. In 2027 stijgt de vereffeningsbehoefte tot 15.000K euro VEK, waardoor een bijkomend krediet van 3.000K euro VEK nodig is.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel dragen bij aan de strategische doelstelling 4, 'Investeren in sterk onderwijs' via operationele doelstelling 19 'Investeren in onderwijsinfrastructuur'.

FD0-1FGE2BA-WT - INVESTERINGEN IN INFRASTRUCTUUR ONDERWIJS

Korte inhoud

Dit begrotingsartikel omvat de middelen voor investeringen in infrastructuur in het hoger onderwijs, exclusief interne stromen. Dit is ter uitvoering van het decreet van 3 februari 2017 betreffende de re-integratie van het Universitair Ziekenhuis Gent in de Universiteit Gent en gaat over:

- wetenschappelijke en technische uitrusting en installatie van zware medische apparatuur;
- investeringsfonds en aflossing lening.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**6.535**	**6.535**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	-512	-512
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**6.023**	**6.023**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FD0-1FEE2EA-IS	-880	-880	Recurrente compensatie: investeringen UZ Gent
FD0-1FEE2EA-IS	880	880	Eenmalig BO 2026: investeringen UZ Gent

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-90	-90	Uitrusting en apparatuur UZ Gent
-422	-422	Investeringssubsidie UZ Gent

Inhoudelijke toelichting

Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente investeringen ook evoluties in de kredieten.

Financiering nieuwe opleidingen (BO 2026) en recurrente compensatie

Bij BO 2026 werd eenmalig 880K euro (VAK/VEK) gecompenseerd ter ondersteuning van de financiering van nieuwe opleidingen in het hoger onderwijs. Deze eenmalige compensatie wordt teruggezet en tegelijk omgezet in een recurrente compensatie, zodat de middelen structureel beschikbaar blijven.

Investeringssubsidie, uitrusting en apparatuur UZ Gent

Overeenkomstig artikel 10 van het decreet van 3 februari 2017 betreffende de re-integratie van het Universitair Ziekenhuis Gent in de Universiteit Gent wordt de investeringssubsidie

vanaf begrotingsjaar 2027 jaarlijks met 10% afgebouwd. Voor 2027 resulteert dit in een neerwaartse bijstelling van **422K euro** (VAK/VEK).
Overeenkomstig artikel 11 van hetzelfde decreet wordt ook de subsidie voor wetenschappelijke uitrusting en apparatuur vanaf begrotingsjaar 2027 jaarlijks met 10% afgebouwd. Voor 2027 leidt dit tot een vermindering van **90K euro** (VAK/VEK).

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel dragen bij aan de strategische doelstelling 4, 'Investeren in sterk onderwijs' via operationele doelstelling 19 'Investeren in onderwijsinfrastructuur'.

FD0-1FGE2GE-WT - LEERLING-, STUDENT- EN INSTELLINGGEBONDEN ONDERSTEUNING

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de werkingsmiddelen voor ICT-coördinatie in de centra voor volwassenenonderwijs (CVO) en de centra voor basiseducatie (CBE). Deze middelen worden toegekend overeenkomstig het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de codificatie van sommige bepalingen voor het onderwijs en het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende ICT-coördinatie in het onderwijs.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**66**	**66**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	4	4
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**70**	**70**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
4	4	Bijstellen ICT-coördinatie

Inhoudelijke toelichting
Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente werkingskosten ook een evolutie in de kredieten.

Op basis van het gemiddeld aantal lesurencursisten in de referteperiodes 2023, 2024 en 2025 stijgen de werkingsmiddelen voor ICT-coördinatie in het volwassenenonderwijs tot 70K euro (VAK/VEK), waarvan 62K euro voor de CVO's en 8K euro voor de CBE's. Dit leidt tot een bijkomende behoefte van **4K euro** (VAK/VEK).

FD0-1FGE2GF-IS - NASCHOLING, PROFESSIONALISERING EN ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de nascholingsmiddelen (via interne stromen) voor de universiteiten. Deze middelen zijn bestemd voor de professionalisering van onderwijsprofessionals en worden toegekend overeenkomstig artikel III.34, §6 van de Codex

Hoger Onderwijs. De universiteiten ontvangen jaarlijks een vast bedrag voor de vorming en opleiding van het personeel.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**464**	**464**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**464**	**464**

Inhoudelijke toelichting
Er zijn geen kredietevoluties binnen dit begrotingsartikel..

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel dragen bij aan de strategische doelstelling 3, 'Sterk onderwijspersoneel garanderen' via operationele doelstelling 26 'Effectieve professionalisering structureel verankeren in de loopbaan van de leraar'.

FD0-1FGE2GF-WT - NASCHOLING, PROFESSIONALISERING EN ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de nascholingsmiddelen voor de centra voor volwassenenonderwijs (CVO) en de centra voor basiseducatie (CBE). Deze middelen dienen ter ondersteuning van de uitvoering van het professionaliseringsplan, dat de vormings- en begeleidingsinitiatieven bundelt die gericht zijn op de verdere ontwikkeling van de kennis, vaardigheden en attitudes van personeelsleden en op de versterking van de organisatieontwikkeling. De middelen worden toegekend overeenkomstig het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs. Het aandeel waarop elk instelling recht heeft, wordt pro rata berekend op basis van het aantal organieke betrekkingen.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**437**	**437**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**437**	**437**

Inhoudelijke toelichting
Er zijn geen kredietevoluties binnen dit begrotingsartikel.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel dragen bij aan de strategische doelstelling 3, 'Sterk onderwijspersoneel garanderen' via operationele doelstelling 26 'Effectieve professionalisering structureel verankeren in de loopbaan van de leraar'.

FD0-1FGE2GL-LO - SPECIFIEKE ONDERSTEUNING

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de personeelskosten van AHOVOKS van statutaire en contractuele personeelsleden. De middelen worden in het bijzonder ingezet voor de uitvoering van de opdrachten van de afdeling Kwalificaties en Curriculum, die instaat voor de ontwikkeling en het beheer van onderwijsdoelen, eindtermen en beroepskwalificaties in Vlaanderen.

Daarnaast worden op dit begrotingsartikel ook de kosten aangerekend die verband houden met de inzet van jobstudenten binnen het agentschap.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**1.919**	**1.919**
Index	38	38
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**1.957**	**1.957**

Inhoudelijke toelichting
Met uitzondering van de indextoepassing, zijn er geen kredietevoluties binnen dit begrotingsartikel. De kredieten blijven beperkt tot de recurrente personeelskosten.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

FD0-1FGE2GL-WT - SPECIFIEKE ONDERSTEUNING

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de werkingsmiddelen van AHOVOKS. Deze middelen worden aangewend voor

- het verzorgen van kwaliteitsvolle, transparante en toegankelijke dienstverlening aan instellingen en personeelsleden uit het hoger onderwijs en volwassenenonderwijs door het bouwen en beheren van ondersteunende applicaties en databanken;
- het verzorgen van kwaliteitsvolle, transparante en toegankelijke dienstverlening aan burgers door onder andere het voorzien van studietoelagen, organiseren van (toelatings)examens, betalen van vergoedingen;
- het voorzien van kwaliteitsvolle en transparante processen die leiden tot einddoelen en kwalificaties door het onderhouden van een nauwe samenwerking met belanghebbenden in het onderwijsveld en op de arbeidsmarkt,
- het verzorgen van een kwaliteitsvolle ondersteuning van controle- en beroepsinstanties bij het autonoom uitvoeren van hun bevoegdheden.

De werkingskosten omvatten onder meer uitgaven voor externen, IT, organisatie, communicatie, facility en voor het regeringscommissariaat.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**8.982**	**8.982**
Index	128	128
Compensaties	-146	-146
Andere bijstellingen	-12	-12
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**8.952**	**8.952**

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
FD0-1FBE2AA-PR	-720	-720	Eenmalig BA 2026: NT2-test - IT-kosten - Ontwikkeling (eenmalig)
FD0-1FBE2AA-PR	882	882	Actie 3 Taalverhoging NT2 test
FB0-1FBE2AB-PR	-110	-110	Eenmalig BA 2026: Digitale examens - IT-kosten - Ontwikkeling (eenmalig)
FD0-1FAE2ZZ-LO	-198	-198	Omzetting

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-12	-12	Omzetting: forfaitaire kost 6%

Inhoudelijke toelichting

Dit begrotingsartikel omvat naast de recurrente werkingskosten ook evoluties in de kredieten.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Digitale examens - IT-kosten ontwikkeling (BA 2026)

Bij BA 2026 werd eenmalig **110K euro** (VAK/VEK) toegekend voor de IT-ontwikkelkosten voor digitale examens. Aangezien het om een eenmalige investering ging, worden deze middelen bij teruggezet naar de provisie.

NT2-test - IT-kosten ontwikkeling (BA 2026)

Bij BA 2026 werd eenmalig **720K euro** (VAK/VEK) voorzien voor de verdere ontwikkeling van de NT2-test (Nederlands als Tweede Taal). Deze middelen waren bedoeld voor de uitbouw van psychometrische analyses, de ontwikkeling van nieuwe testvragen voor mondelinge vaardigheden en de verdere automatisering van de testafname. Aangezien deze middelen eenmalig werden toegekend, vloeien die terug naar de provisie.

Actie 3 Taalverhoging NT2 test

In het kader van Actie 3 'Taalverhoging NT2' wordt **882K euro** (VAK/VEK) verschoven voor de verdere ontwikkeling van de NT2-test. De middelen worden aangewend voor de noodzakelijke AI-ontwikkeling en de aanpassingen aan DAVINCI, zodat de financiering beter aansluit bij de concrete ontwikkelingskosten die gepaard gaan met de realisatie van deze actie.

Omzetting gedetacheerden naar contractuelen

In het kader van de aanpak van het lerarentekort en daarmee gepaarde afbouw van het aantal gedetacheerden binnen de administratie wordt **198K euro** (VAK/VEK) herschikt..

Forfaitaire kost 6%
Door de omzetting van werkingskredieten naar loonkredieten in het kader van de omzetting van gedetacheerden naar contractuelen, is er een forfaitaire indexkost van 6%, namelijk **12K euro** (VAK/VEK).

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel dragen bij aan de strategische doelstelling 2, 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit' via operationele doelstelling 25 'Het onderwijsveld maximaal ondersteunen'.

FD0-1FGE2HA-WT - STUDIEFINANCIERING

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de middelen voor de uitbetaling van studietoelagen door de afdeling Studietoelagen. Het merendeel van de studietoelagen wordt aangerekend op dit begrotingsartikel, terwijl een beperkt deel via het Recuperatiefonds Studietoelagen (FD0-1FGE4HA-WT) wordt uitbetaald. De bedragen en het indexeringsmechanisme voor de studiefinanciering zijn vastgelegd in het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap en in het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap van 7 september 2007.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**142.417**	**142.417**
Index	4.153	4.153
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	214	214
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**146.784**	**146.784**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
214	214	Update ramingsmodel

Inhoudelijke toelichting
Dit begrotingsartikel omvat een toename in de kredieten.

Specifieke indextoepassing
De indexering van de studietoelagen volgens de gezondheidsindex bedraagt **4.153K euro** (VAK), overeenkomstig art. 46 van het decreet betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse gemeenschap en art. 15 van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap.

Actualisatie raming
Op basis van de geactualiseerde ramingen stijgt de kredietbehoefte voor studietoelagen met **214K euro** (VAK/VEK). De stijging van de gezondheidsindex en het aantal toegekende studietoelagen verhoogt de uitgaven, terwijl een lager gemiddeld toelagebedrag deze toename gedeeltelijk compenseert.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel dragen bij aan de strategische doelstelling 2, 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit' via operationele doelstelling 31 'Een brede toegang tot hoger onderwijs waarborgen via studietoelagen'.

FD0-1FGE4GL-WT - SPECIFIEKE ONDERSTEUNING

Korte inhoud

Dit begrotingsartikel bevat de uitgaven van het Fonds Dienstverlening AHOVOKS, opgericht bij artikel 26 van het decreet van 21 december 2012 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2013 (nadien meermaals gewijzigd). Op dit fonds worden de ontvangsten aangerekend die voortvloeien uit de inschrijvingsgelden voor de toelatingsexamens Arts-Tandarts en Dierenarts, de examencommissie secundair onderwijs, de erkenning van de volledige gelijkwaardigheid en niveaugelijkwaardigheid van buitenlandse studiebewijzen door NARIC (National Academic Recognition Information Centre - een instantie die buitenlandse studiebewijzen en diploma's vergelijkt en erkent), de vergoedingen voor duplicaten van getuigschriften en certificaten, en diverse ontvangsten die verband houden met de dienstverlening van AHOVOKS. Deze ontvangsten worden aangewend voor de organisatie van de toelatingsexamens, de werking van de examencommissie secundair onderwijs, de erkenningsprocedures van NARIC en andere uitgaven in het kader van de dienstverlening van AHOVOKS.

Dit gaat concreet over de vergoedingen voor correctoren, toezichthouders en externe medewerkers van de examencommissie, voor adviesverleners van NARIC, voor de toezichthouders bij de toelatingsexamens en andere diverse kosten. De uitgaven die via dit fonds worden aangerekend, dekken evenwel niet de volledige kost van deze processen.

Dit artikel vormt de uitgavenzijde van het fonds en is gekoppeld aan het ontvangstenartikel FD0-9FGETGL-OW.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**1.115**	**1.115**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	78	78
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**1.193**	**1.193**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
78	78	Bijstelling obv verwachte inkomsten 2027

Inhoudelijke toelichting

Op basis van de verwachte ontvangsten in 2027 (1.193K euro versus 1.115K euro in 2026) worden de uitgaven op het fonds bijgesteld met **78K euro** (VAK/VEK).

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel dragen bij aan de strategische doelstelling 2, 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit' via operationele doelstelling 25 'Het onderwijsveld maximaal ondersteunen'.

FD0-1FGE4HA-WT - STUDIEFINANCIERING

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bevat de uitgaven van het Recuperatiefonds Studietoelagen, opgericht op 23 december 2005 via het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting, artikel 21. Op dit fonds worden de terugvorderingen van onterecht uitbetaalde studietoelagen en andere ontvangsten in het kader van studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs aangerekend. Deze ontvangsten worden opnieuw aangewend voor de financiering van studietoelagen en andere uitgaven in het kader van studiefinanciering.

Dit artikel vormt de uitgavenzijde van het fonds en is gekoppeld aan het ontvangstenartikel FD0-9FGETHA-OW.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**6.990**	**6.990**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	-2.278	-2.278
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**4.712**	**4.712**

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-2.278	-2.278	Bijstelling - geraamde uitgave 2027 op basis van geraamde ontvangst bij BA 2026

Inhoudelijke toelichting
De uitgaven op het fonds worden afgestemd op de bij BA 2026 geraamde ontvangsten (terugvorderingen), namelijk 4.712K euro. Hierdoor dalen de kredieten met **2.278K euro** (VAK/VEK).

FD0-9FAEAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel heeft tot doel om de inschrijving van de Europese ondersteuningsmiddelen voor Europese projecten ESR-matig te neutraliseren.

Kredietevolutie

	Ontvangst
Basis BA 2026	**0**
Andere bijstellingen	0
Nieuw beleid	0
Totaal BO 2027	**0**

Inhoudelijke toelichting
Er worden geen ontvangsten verwacht op dit begrotingsartikel.

FD0-9FEETEA-OI - HOGER ONDERWIJS - BASISFINANCIERING

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bevat de ontvangsten van het Recuperatiefonds hoger onderwijs, opgericht krachtens artikel III.36 van de Codex Hoger Onderwijs. Op dit fonds worden de terugvorderingen van middelen in het hogescholenonderwijs ontvangen, waaronder onverschuldigd betaalde salarissen en vergoedingen, evenals terugvorderingen in het kader van het kinéfonds voor personeelsleden die een betrekking uitoefenen buiten een instelling voor hoger onderwijs. Deze ontvangsten worden aangewend voor de financiering van de werkingsuitkeringen aan de hogescholen en voor andere uitgaven ten behoeve van het Vlaamse hoger onderwijs. De terugstortingen van onverschuldigde salarissen kunnen niet op voorhand ingeschat worden en aldus is de raming jaarlijks constant

Dit artikel vormt samen met FD0-9FEETEA-OW de ontvangstzijde van het fonds en is gekoppeld aan het uitgavenartikel FD0-1FEE4EA-IS.

Kredietevolutie

	Ontvangst
Basis BA 2026	**100**
Andere bijstellingen	0
Nieuw beleid	0
Totaal BO 2027	**100**

Inhoudelijke toelichting
Er zijn geen kredietevoluties voor dit begrotingsartikel.

FD0-9FEETEA-OW - HOGER ONDERWIJS - BASISFINANCIERING

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bevat de ontvangsten van het Recuperatiefonds hoger onderwijs, opgericht krachtens artikel III.36 van de Codex Hoger Onderwijs. Op dit fonds worden de terugvorderingen van middelen in het hogescholenonderwijs ontvangen, waaronder onverschuldigd betaalde salarissen en vergoedingen, evenals terugvorderingen in het kader van het kinéfonds voor personeelsleden die een betrekking uitoefenen buiten een instelling voor hoger onderwijs. Deze ontvangsten worden aangewend voor de financiering van de werkingsuitkeringen aan de hogescholen en voor andere uitgaven voor het Vlaamse hoger onderwijs.
Dit artikel vormt samen met FD0-9FEETEA-OI de ontvangstzijde van het fonds en is gekoppeld aan het uitgavenartikel FD0-1FEE4EA-IS.

Kredietevolutie

	Ontvangst
Basis BA 2026	**0**
Andere bijstellingen	0
Nieuw beleid	0

	Ontvangst
Totaal BO 2027	**0**

Inhoudelijke toelichting
De projecten rond CO2-reducerende maatregelen in het hoger onderwijs zijn afgelopen. Er worden geen ontvangsten meer verwacht op dit begrotingsartikel.

FD0-9FFETFA-OW - LONEN VOLWASSENENONDERWIJS

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bevat de uitgaven van het Wedderecuperatiefonds Basiseducatie, opgericht bij artikel 10 van het Decreet van 21 november 2008 betreffende de bepalingen van de middelenbegroting.
Op dit fonds worden de terugvorderingen van salarissen en vergoedingen van personeelsleden van de centra voor basiseducatie (CBE) ontvangen. Deze ontvangsten worden aangewend voor de financiering van salarissen en daarmee samenhangende uitgaven van personeelsleden van de CBE.

Dit artikel vormt de ontvangstzijde van het fonds en is gekoppeld aan het uitgavenartikel FD0-1FFE4FA-WT.

Kredietevolutie

	Ontvangst
Basis BA 2026	**4.400**
Andere bijstellingen	0
Nieuw beleid	0
Totaal BO 2027	**4.400**

Inhoudelijke toelichting
Er zijn geen kredietevoluties voor dit begrotingsartikel.

FD0-9FFETFB-OW - WERKING VOLWASSENENONDERWIJS

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bevat de ontvangsten van het Fonds Volwassenenonderwijs, opgericht op 1 september 2019 krachtens artikel 113decies van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs. Op dit fonds worden de inschrijvingsgelden van de centra voor volwassenenonderwijs (CVO) en de centra voor basiseducatie (CBE) ontvangen, evenals andere ontvangsten ten behoeve van het volwassenenonderwijs. Deze ontvangsten worden aangewend voor de financiering van werkingsmiddelen en werkingstoelagen binnen het volwassenenonderwijs, premies voor cursisten die een diploma secundair onderwijs behalen en andere uitgaven ten voordele van het volwassenenonderwijs.

Dit artikel vormt de ontvangstzijde van het fonds en is gekoppeld aan het uitgavenartikel FD0-1FFE4FB-WT.

Kredietevolutie

	Ontvangst
Basis BA 2026	**40.872**
Andere bijstellingen	0
Nieuw beleid	-6.099
Totaal BO 2027	**34.773**

Inhoudelijke toelichting

Ontvangsten volwassenenonderwijs

Overeenkomstig de decretale bepalingen storten de centra in 2027 de inschrijvingsgelden door die zij hebben geïnd tijdens het schooljaar 2026-2027.

Aangezien de effectief te ontvangen inschrijvingsgelden nog niet bekend zijn, worden de verwachte ontvangsten geraamd op basis van het laatste lopende schooljaar (2025-2026). De raming betreft 39.773K euro. Daarnaast wordt rekening gehouden met de verlaging van het inschrijvingsgeld voor de opleidingen Frans, Duits en Engels vanaf 1 september 2026, wat een geraamde ontvangstdaling van 5.000K euro veroorzaakt.
Daardoor wordt de ontvangst geraamd op 34.773K euro en ligt de raming **6.099K euro** (VAK/VEK) lager.

De uiteindelijke ontvangsten kunnen afwijken van deze raming, aangezien de evolutie van het aantal cursisten en de daarmee samenhangende inschrijvingsgelden vooraf niet met zekerheid kan worden ingeschat.

FD0-9FGETGL-OW - SPECIFIEKE ONDERSTEUNING

Korte inhoud

Dit begrotingsartikel bevat de uitgaven van het Fonds Dienstverlening AHOVOKS, opgericht bij artikel 26 van het decreet van 21 december 2012 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2013 (nadien meermaals gewijzigd). Op dit fonds worden de ontvangsten aangerekend die voortvloeien uit de inschrijvingsgelden voor de toelatingsexamens Arts-Tandarts en Dierenarts, de examencommissie secundair onderwijs, de erkenning van de volledige gelijkwaardigheid en niveaugelijkwaardigheid van buitenlandse studiebewijzen door NARIC (National Academic Recognition Information Centre - een instantie die buitenlandse studiebewijzen en diploma's vergelijkt en erkent), de vergoedingen voor duplicaten van getuigschriften en certificaten, en diverse ontvangsten die verband houden met de dienstverlening van AHOVOKS. Deze ontvangsten worden aangewend voor de organisatie van de toelatingsexamens, de werking van de examencommissie secundair onderwijs, de erkenningsprocedures van NARIC en andere uitgaven in het kader van de dienstverlening van AHOVOKS.

Dit artikel vormt de ontvangstzijde van het fonds en is gekoppeld aan het uitgavenartikel FD0-1FGE4GL-WT.

Kredietevolutie

	Ontvangst
Basis BA 2026	**1.115**
Andere bijstellingen	78
Nieuw beleid	0
Totaal BO 2027	**1.193**

Inhoudelijke toelichting
De ontvangsten van het fonds worden voor 2027 geraamd op 1.193K euro, wat neerkomt op een stijging van **78K euro**. Deze toename is voornamelijk het gevolg van hogere ontvangsten uit de toelatingsexamens Arts en Tandarts, de examencommissie secundair onderwijs en de erkenningsprocedures van NARIC. Daartegenover staan beperktere ontvangsten uit het toelatingsexamen Dierenarts en uit diverse dienstverlening van AHOVOKS.

FD0-9FGETHA-OW - STUDIEFINANCIERING

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bevat de ontvangsten van het Recuperatiefonds Studietoelagen, opgericht op 23 december 2005 via het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting, artikel 21. Op dit fonds worden de terugvorderingen van onterecht uitbetaalde studietoelagen en andere ontvangsten in het kader van studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs aangerekend. Deze ontvangsten worden opnieuw aangewend voor de financiering van studietoelagen en andere uitgaven in het kader van studiefinanciering.

Dit artikel vormt de ontvangstzijde van het fonds en is gekoppeld aan het uitgavenartikel FD0-1FGE4HA-WT.

Kredietevolutie

	Ontvangst
Basis BA 2026	**4.712**
Andere bijstellingen	1.572
Nieuw beleid	0
Totaal BO 2027	**6.284**

Inhoudelijke toelichting

Bijstelling verwachte terugvorderingen studietoelagen
De ontvangsten worden geraamd op 6.284K euro, wat resulteert in een positieve bijstelling van **685K euro**.

Correctie eenmalige bijstelling BO 2026
Bij BO 2026 werd een stijging van de ontvangsten met **887K euro** ten onrechte als eenmalige bijstelling ingeschreven. Deze technische verwerking wordt gecorrigeerd door de bijstelling recurrent te maken.

FI0-1FAE2ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de personeelskosten van de statutaire en contractuele personeelsleden bij Onderwijsinspectie. Naast de salarissen worden ook alle personeelsgebonden uitgaven aangerekend, waaronder vakantiegeld, eindejaarstoelage, maaltijdcheques, hospitalisatieverzekering en kosten voor woon-werkverkeer.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**1.061**	**1.061**
Index	21	21
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**1.082**	**1.082**

Inhoudelijke toelichting
Met uitzondering van de indextoepassing, zijn er geen kredietevoluties binnen dit begrotingsartikel. De kredieten blijven beperkt tot de recurrente personeelskosten.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

FI0-1FAE2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel voorziet in de apparaatskredieten van Onderwijsinspectie.

Daarnaast worden deze kredieten ook aangewend voor de werkplek- en eindgebruikersinfrastructuur, inclusief de aanschaf van laptops, smartphones en andere IT- en kantoorapparatuur.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**37**	**37**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**37**	**37**

Inhoudelijke toelichting
Er zijn geen kredietevoluties binnen dit begrotingsartikel. De kredieten blijven beperkt tot de recurrente werkingskosten.

FI0-1FGE2IA-LO - KWALITEITSTOEZICHT

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de personeelskosten van de inspecteurs van Onderwijsinspectie. Naast de bezoldigingen worden ook de daaraan verbonden uitgaven aangerekend, waaronder reis- en werkingskosten, ICT-vergoedingen en internetvergoedingen.
Daarnaast bevat dit begrotingsartikel de loonkosten van statutaire onderwijsinspecteurs die zich in een verlofstelsel bevinden. Deze loonkosten worden teruggevorderd en geboekt als ontvangst op het Middelenfonds.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**20.022**	**20.022**
Index	400	400
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**20.422**	**20.422**

Inhoudelijke toelichting
Met uitzondering van de indextoepassing, zijn er geen kredietevoluties binnen dit begrotingsartikel. De kredieten blijven beperkt tot de recurrente personeelskosten.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel dragen bij aan de strategische doelstelling 2 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 20 'De externe kwaliteitscontrole door de onderwijsinspectie doelgericht versterken'. De prestatie-indicator voor deze doelstelling is het aantal doorlichtingen.

FI0-1FGE2IA-WT - KWALITEITSTOEZICHT

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de werkingsmiddelen voor de onderwijsinspectie. Dit gaat onder meer om over:

- gewone werkingsmiddelen zoals opleidingsnoden, kosten van externen, juridische kosten, catering en onkostenvergoedingen;
- investeringen en onderhoud van IT-systemen zoals gebruikersinfrastructuur, applicatieonderhoud, IT-aanpassingen en projecten alsook terugkerende softwarelicenties.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**1.030**	**1.030**
Index	2	2
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**1.032**	**1.032**

Inhoudelijke toelichting
Met uitzondering van de indextoepassing, zijn er geen kredietevoluties binnen dit begrotingsartikel. De kredieten blijven beperkt tot de recurrente werkingskosten.

Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

De middelen die toegekend zijn aan dit begrotingsartikel dragen bij aan de strategische doelstelling 2 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 20 'De externe kwaliteitscontrole door de onderwijsinspectie doelgericht versterken'. De prestatie-indicator voor deze doelstelling is het aantal doorlichtingen.

Budgettair kader DAB's en rechtspersonen
AGENTSCHAP VOOR INFRASTRUCTUUR IN HET ONDERWIJS

Toelichting
Het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) is een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap.

AGION subsidieert de aankoop, nieuwbouw, verbouwing en eerste uitrusting van schoolgebouwen voor het niet-hoger onderwijs en kent renteloze energieleningen toe om te investeren in energie-efficiëntie én hernieuwbare energie.

Het agentschap verzorgt ook
• de betoelaging van de deelnemende scholen aan het DBFM-project 'Scholen van Morgen' en het projectspecifiek DBFM-programma
• de verdere uitvoering van het projectspecifiek DBFM-programma en van 'Scholen van Vlaanderen'

Daarnaast staat het in voor
• kennisopbouw rond schoolinfrastructuur
• sensibilisering, advisering en ondersteuning van schoolbesturen op het vlak van kwaliteitsvolle scholenbouw.

Om de opdracht te kunnen vervullen, ontvangt AGION jaarlijks machtigingen van de Vlaamse Regering.

Het inhoudelijk structuurelement Onderwijsinfrastructuur –groepeert alle kredieten voor werkings- en voor onderwijsinfrastructuuruitgaven en -ontvangsten binnen de begroting van

AGION. Dit draagt bij aan de operationele doelstelling 19 'Investeren in onderwijsinfrastructuur' die deel uitmaakt van de strategische doelstelling 4 'Investering in sterk onderwijs'.

FGB - ONDERWIJSINFRASTRUCTUUR
Ontvangsten

Code	Toelichting
FF0-BFGEABA-OP INVESTERINGEN IN INFRASTRUCTUUR ONDERWIJS	Er wordt een ontvangst van **5.498K euro** geraamd, gebaseerd op de terugbetaling van de lopende energieleningen.
FF0-BFGEABA-OW INVESTERINGEN IN INFRASTRUCTUUR ONDERWIJS	De ESR-ontvangsten zijn voor **8.084K euro** toe te schrijven aan geraamde doorstortingen voor de behandeling en subsidiëring van VGC-dossiers.

Uitgaven

Code	Toelichting
FF0-AFGE5BA-PA INVESTERINGEN IN INFRASTRUCTUUR ONDERWIJS	Er wordt **3.938K euro** VAK voorzien voor nieuwe energieleningen en 28.938K euro VEK voor opnames van reeds toegekende energieleningen. De **ruiter** voor energieleningen wordt technisch hier verwerkt in de uitgavenbegroting.
FF0-AFGE5BA-WT INVESTERINGEN IN INFRASTRUCTUUR ONDERWIJS	Er wordt voorzien om voor **379.624K euro** subsidies toe te kennen voor onderwijsinfrastructuur in het stelsel van de reguliere financiering.
FF0-AFGE2BA-WT INVESTERINGEN IN INFRASTRUCTUUR ONDERWIJS	Op dit artikel wordt **159 333K euro** voorzien waarbij op • ESR 5111: 112.738K euro bestemd is voor DBFM "Scholen van Morgen"; • ESR 5112: 15.388K euro bestemd is voor de projectspecifieke DFBM; • ESR 4430: 18.135K euro bestemd is voor huursubsidies in het stelsel 'Oproepen'; en • ESR 4430: 1.469K euro bestemd is voor huursubsidies in het modulaire stelsel.
FF0-AFGE2BA-LO INVESTERINGEN IN INFRASTRUCTUUR ONDERWIJS	Er wordt **8.898K** euro voorzien voor de loonkosten.

FGZ - ZONDER ISE
Ontvangsten

Code	Toelichting
FF0-BFGEAZZ-OI ONTVANGSTEN INTERNE STROMEN	Het totaal aan ontvangsten via interne stromen bedraag **522.487K euro**. Hierna worden de kredietverschuivingen besproken. **ESR 4610 (WERKINGSDOTATIE FC0-1FGE2GY-IS)** Voor een generieke toelichting bij de **index** wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting. **Kredieten coördinatie capaciteitsmiddelen (BO 2026)** Bij BO2026 werd een budgetneutrale compensatie doorgevoerd van de middelen voor de coördinatie van de capaciteits- en luchtkwaliteitsmiddelen. Deze overheveling omvatte een recurrent deel op jaarbasis, bestaande uit een personeels- (**30K euro**) en een werkingskost (**2K euro**). Daarnaast werd een eenmalig krediet voorzien voor de werkingskosten van september-december 2025, aangezien deze kosten al in 2025 waren gemaakt en de compensatie pas vanaf 2026 plaatsvond. Deze eenmalige kredieten dienden uitsluitend om de kosten uit 2025 correct te regelen en vloeien nu in 2027 terug naar het departement. **Overstap nieuw boekhoudsysteem (ORION)** Voor de noodzakelijke investeringen in de koppeling tussen de dossierbehandelingssystemen van AGION en ORION, het nieuwe boekhoudplatform van de Vlaamse overheid dat vanaf 1 januari 2028 OraFin vervangt, wordt **750K euro** (VAK/VEK) gecompenseerd vanuit FC0-1FGE5BY-IS (ESR 6612 - INVESTERINGSDOTATIE NIET-HOGER ONDERWIJS FC0-1FGE5BY-IS). **Compensatie** De kredieten dalen met **256K euro** (VAK/VEK) als gevolg van een budgettaire overdracht naar AGION. Er is in totaal een toelage van **9.570K euro** voorzien voor de werking van AGION.

Code	Toelichting
	ESR 4610 (RENTE-, DBFM- EN HUURDOTATIE FC0-1FGE2BY-IS) **DBFM-SvM-OGO en DBFM-SvM-VGO** In het kader van de geactualiseerde raming van de uitgaven en ontvangsten voor de inhaaloperatie voor het gesubsidieerd onderwijs wordt 782K euro (VAK/VEK) gecompenseerd vanuit FC0-1FGE5BY-IS (ESR 6612 - INVESTERINGSDOTATIE NIET-HOGER ONDERWIJS FC0-1FGE5BY-IS). Dit bedrag bestaat uit **132K euro** (VAK/VEK) voor het officieel gesubsidieerd onderwijs (OGO) en **650K euro** (VAK/VEK) voor het vrij gesubsidieerd onderwijs (VGO). **DBFM-PSP-OGO en DBFM-PSP-VGO** Als gevolg van de herraming van de uitgaven en ontvangsten voor het DBFM-PSP-programma wordt 2.510K euro (VAK/VEK) gecompenseerd vanuit FC0-1FGE5BY-IS (ESR 6612 - INVESTERINGSDOTATIE NIET-HOGER ONDERWIJS FC0-1FGE5BY-IS). Hiervan heeft **162K euro** (VAK/VEK) betrekking op het OGO en **2.348K euro** (VAK/VEK) op het VGO. De herraming van de huursubsidies binnen het oproepenstelsel wordt uitgesteld tot BA2027, gelet op de lancering van de zevende oproep. Voor het modulaire stelsel gebeurt de herraming, zoals gebruikelijk, bij BA2027. **DBFM-SvM-GO! en DBFM-PSP-GO!** Voor het GO! wordt 6.032K euro (VAK/VEK) gecompenseerd vanuit FC0-1FGE5BX-IS. Dit omvat **227K euro** (VAK/VEK) voor de DBFM-SvM-uitgaven en **5.805K euro** (VAK/VEK) voor de DBFM-PSP-uitgaven.. **Terugdraai eenmalige besparing (BA2026)** De eenmalige besparing die bij BA2026 werd doorgevoerd, wordt voor **5.036K euro** (VAK/VEK) gecompenseerd naar FC0-1FGE5BY-IS (ESR 6612 - INVESTERINGSDOTATIE NIET-HOGER ONDERWIJS FC0-1FGE5BY-IS).

Code	Toelichting
	Besparing: de éénmalige besparing bij BA2026 ten belope van **5.166K euro** (VAK/VEK) wordt teruggezet. Met een budget van **112.738K euro** aan subsidies voor de beschikbaarheidsvergoeding (BBV-subsidies) wordt de DBFM "Scholen van Morgen" verdergezet en met een budget van **18.135K euro** aan BBV-subsidies wordt de Projectspecifieke DBFM uitgerold. Op dit artikel wordt ook het budget voor huursubsidies voorzien, bij BO 2027 gaat het over **15.388K euro** voor het stelsel oproepen en **1.469K euro** voor het modulaire stelsel. De middelen die AGION ontvangt bedragen in totaal **147.730K** euro. **ESR 6612 (INVESTERINGSDOTATIE NIET-HOGER ONDERWIJS FC0-1FGE5BY-IS)** Met een budget van 368.377k euro bij AGION worden met infrastructuursubsidies de scholen van het leerplichtonderwijs in het vrij (circa 80%) en officieel (ruim 20%) gesubsidieerd onderwijs ondersteunt in constant beleid, waarvan bij BO2027 **37.330K euro** extra budget recurrent wordt voorzien. Deze bijstelling is opgenomen in het regeerakkoord. Op dit artikel bevindt zich ook de **ruiter** voor het budget gereserveerd voor de energieleningen. Naar schatting wordt een budget in de grootteorde van 65.000K euro overgedragen van 2026 naar 2027, met een geraamde benutting van ongeveer 40.000K euro in 2027. **Hernieuwing budget energieleningen schoolinfrastructuur (BA2026)** Het eenmalig geruiterde budget voor energieleningen voor schoolinfrastructuur dat bij BA2026 ten belope van **74.660K euro** VAK (ESR 8) werd toegekend, wordt bij BO2027 teruggezet

Code	Toelichting
	Aanzuiveren saldo Bij elke begrotingsaanpassing wordt het belaste saldo geactualiseerd en aangezuiverd. Deze ESR-neutrale correctie wordt bij de daaropvolgende begrotingsopmaak opnieuw teruggedraaid. Voor BA2026 en BO2027 betreft dit een bedrag van **19.043K euro** VEK. **Aanpassing VEK-behoefte op basis van raming uitgaven 2027** Op basis van een geactualiseerde raming van de uitgaven voor 2027 stijgt de vereffeningsbehoefte met **18.948K euro** VEK. **Verschuiving vrijgekomen middelen** Door een verschuiving in de vrijgekomen infrastructuurmiddelen dalen de kredieten met **3.733K euro** VAK. **Groeipad schoolinfrastructuur 2026-2029** Bij regeringsvorming werd een groeipad voor schoolinfrastructuur bepaald van +20.000K euro VAK in 2025 en 2026, +50.000K euro VAK in 2027, +10.000K euro VAK in 2028 en +100.000K euro VAK in 2029. Voor 2025 werd 20.000K euro VAK ingezet voor de Hogere Zeevaartschool. In 2026 wordt dit budget volgens de ODII-sleutel aan GO! en AGION toegewezen. AGION ontvangt 74,66% van 50.000K euro VAK (**37.330K euro**). Hierbij wordt ook 10% VEK voorzien (**3.733K euro**). De overige kredietevoluties voor deze ESR staan hoger vermeld.
FF0-BFGEAZZ-OG OVERGEDRAGEN OVERSCHOT VORIGE BOEKJAREN	Het overgedragen overschot van vorige jaren bedraagt **31.961K euro.**

Uitgaven

Code	Toelichting
FF0-AFGE2ZZ-OV OVER TE DRAGEN OVERSCHOT VAN HET BOEKJAAR	Het over te dragen overschot van het boekjaar bedraag **31.961K euro**.

Aanwending VAK ruiter: 40.000
Naar schatting wordt een budget in de grootteorde van 65.000K euro overgedragen van 2026 naar 2027, met een geraamde benutting van ongeveer 40.000K euro in 2027. Er worden gemiddeld een 4.000K euro energieleningen toegekend per maand.

DBFM SCHOLEN VAN MORGEN

Toelichting
De DBFM Scholen van Morgen NV is de projectvennootschap in de Publiek Private Samenwerking ('PPS') voor het scholenbouwprogramma Scholen van Morgen.

De vennootschap coördineert het ontwerp (Design), de bouw (Build), de financiering (Finance) en het onderhoud gedurende 30 jaar (Maintain) ('DBFM') van 182 schoolprojecten, verspreid over heel Vlaanderen. Het is een participatieve PPS waarbij de aandeelhouders van de vennootschap aan publieke zijde, School Invest NV (25% +1 aandeel), en aan private zijde, FScholen NV (75% -1 aandeel), zijn.

De vennootschap wordt gefinancierd door kapitaal en aandeelhoudersleningen (pro rata het aandeelhouderschap) en door een lange termijn garantielening met School Invest NV van 1,550 miljard euro die op kwartaalbasis wordt afgelost met de ontvangen beschikbaarheidsvergoedingen. Op de lening met School Invest NV werd getrokken na de voorlopige oplevering van elke school. Gezien alle scholen inmiddels opgeleverd zijn en er dus niet meer gebouwd wordt, is er geen bouwlening meer.

Na voorlopige oplevering van de bouwprojecten betalen de schoolbesturen gedurende 30 jaar en per kwartaal een vooraf vastgelegde beschikbaarheidsvergoeding, geheel of gedeeltelijk gesubsidieerd door AGION.

Per eind februari 2023 bevinden alle scholen binnen het Programma Scholen van Morgen (182schoolprojecten - totaal bouwoppervlak van 710.000 m²) zich in de 30-jarige onderhoudsfase.

FGB - ONDERWIJSINFRASTRUCTUUR
Ontvangsten

Code	Toelichting
9610 OPNAME VAN LENINGEN BUITEN OVERHEIDSSECTOR	De opname van leningen buiten de overheidssector wordt geraamd op **10.906K euro**. Deze ontvangsten hebben betrekking op de jaarlijkse interesten op de aandeelhouderslening van FScholen NV.
1620 ONTVANGSTEN UIT BESCHIKBAARHEIDSVERGOEDINGEN	De ontvangsten uit beschikbaarheidsvergoedingen worden geraamd op **131.516K euro**. Deze ontvangsten hebben betrekking op de beschikbaarheidsvergoedingen van alle 182 opgeleverde schoolprojecten en dekken de kosten voor ontwerp, bouw, financiering en onderhoud van de schoolinfrastructuur.

Code	Toelichting
2610 RENTEONTVANGSTEN VAN BUITEN DE OVERHEIDSSECTOR	De renteontvangsten van buiten de overheidssector worden geraamd op **1.249K euro**. Deze ontvangsten vloeien voort uit bankinteresten op de lopende rekeningen en reserverekeningen
9631 OPNAME VAN LENINGEN BINNEN DE OVERHEIDSSECTOR - SCHOOL INVEST	De opname van leningen binnen de overheidssector via School Invest NV bedraagt **3.636K euro**. Deze ontvangsten vloeien voort uit de jaarlijkse interesten op de aandeelhouderslening van School Invest NV.

Uitgaven

Code	Toelichting
2500 VERGOEDING VAN KAPITAAL BUITEN DE OVERHEIDSSECTOR	Onder vergoeding van kapitaal buiten de overheidssector wordt **3.000K euro** geraamd voor de uitkering van dividend aan FScholen NV.
1211 WERKINGSKOSTEN. ONDERHOUDSKOSTEN	De werkings- en onderhoudskosten bedragen naar raming **29.254K euro.** Het betreft hoofdzakelijk de vergoedingen voor onderhoudsprestaties van de aannemers en de vergoeding van de afgevaardigd bouwheer.
2130 INTRESTLASTEN OP SCHULD BINNEN DE OVERHEIDSSECTOR	Voor interestlasten op schuld binnen de overheidssector wordt **37.538K euro** geraamd. Dit bedrag dient voor de betaling van interesten op de aandeelhouderslening van School Invest NV en op de langetermijngarantielening.
2110 INTRESTLASTEN OP OVERHEIDSSCHULD	De interestlasten op overheidsschuld bedragen naar raming **11.036K euro**. Het gaat om interesten op de aandeelhouderslening van FScholen NV en de kosten van de facility agent.
2500 VERGOEDING VAN KAPITAAL BINNEN DE OVERHEIDSSECTOR	Onder vergoeding van kapitaal binnen de overheidssector wordt **1.000K euro** geraamd voor de uitkering van dividend aan School Invest NV.
1211 OVERIGE WERKINGSKOSTEN DBFM	De overige werkingskosten van DBFM worden in 2027 geraamd op **4.374K euro**. Dit bedrag betreft voornamelijk de uitgaven

Code	Toelichting
	en betaling van verzekeringspremies, huurlasten, honoraria voor juridische en auditdiensten en alle vaste kosten van de vennootschap DBFM Scholen van Morgen.
9131 TERUGBETALING VAN LENINGEN BINNEN DE OVERHEIDSSECTOR - SCHOOL INVEST	Voor de terugbetaling van leningen binnen de overheidssector aan School Invest NV wordt **49.915K euro** voorzien. Dit bedrag heeft betrekking op de terugbetaling van zowel de aandeelhouderslening als de langetermijngarantielening.
1250 INDIRECTE BELASTINGEN	Voor indirecte belastingen wordt **3.769K** euro geraamd. Dit bedrag heeft betrekking op de verschuldigde vennootschapsbelasting (à 25%).
9110 TERUGBETALING VAN LENINGEN BUITEN DE OVERHEIDSSECTOR	De terugbetaling van leningen buiten de overheidssector bedraagt **14.250K euro**. Het betreft de terugbetaling van de aandeelhouderslening aan FScholen NV.

FGZ - ZONDER ISE
Ontvangsten

Code	Toelichting
0821 OVERGEDRAGEN OVERSCHOT VORIGE BOEKJAREN	Het overgedragen overschot van vorige boekjaren bedraagt **121.208K euro**. Dit betreft de middelen die vanuit voorgaande boekjaren worden overgedragen naar het begrotingsjaar 2027.
8670 INTRESTSWAP VLOTTEND >VAST	De ontvangsten uit de intrestswap vlottend > vast worden geraamd op **7.340K euro**. Deze ontvangsten vloeien voort uit het positieve nettoresultaat van de rente-indekking, waarbij het verschil tussen de vlottende en vaste rentevoet ten opzichte van de hedgebank in het voordeel van DBFM Scholen van Morgen speelt.

HET GEMEENSCHAPSONDERWIJS

Toelichting
Kwaliteitsvol onderwijs voor elke lerende is de missie van het Gemeenschapsonderwijs (GO!). Op meer dan 1.000 locaties in Vlaanderen en Brussel zetten ruim 40.000 medewerkers zich dagelijks in voor de ontwikkeling van 340.000 leerlingen en cursisten.

FGB - ONDERWIJSINFRASTRUCTUUR

Ontvangsten

Code	Toelichting
3690 DIVERSE BELASTINGEN	Dit heeft betrekking op teruggave na een bezwaarschrift van onroerende voorheffingen en andere belastingen. Het totaal aan ontvangsten betreft **700K euro**.
7632 VERKOPEN VAN BESTAANDE GEBOUWEN BUITEN DE OVERHEID	Er is een daling van **14.044K euro** bij de geschatte inkomsten (5.534K euro) verkoop van gebouwen. De verkoop van gebouwen wordt ingeschat op basis van een aantal parameters en het voorliggende dossier, hierbij wordt in 2027 geschat dat er minder verkopen zullen plaatsvinden ten opzichte van de vorige begrotingsronde. In 2025 werd er uitzonderlijk meer ontvangen dan begroot door de verkoop van een groot project, namelijk Knokke, wat 44.000K euro als verkoopbedrag kende.
1612 DIVERSE ONTVANGSTEN	Dit zijn ontvangsten ten bedrage van **242K euro** op de eigen middelen. Deze hebben in 2027 correlatie met het Kuub project waarin specifieke terugvorderingen onder vallen.
1620 VERKOPEN AAN OVERHEID	Dit betreft voor **350K euro** aan terugvorderingen in functie van cofinanciering en onderhoudsvergoedingen.
9631 ONTVANGST LENING - DAB INVESTERINGSPROGRAMMA ENERGIEBEHEER EN KLIMAAT OVERHEIDSGEBOUWEN	De DAB-leningsovereenkomst (Investeringsprogramma Energiebeheer Overheidsgebouwen) voorziet in een toename van **1.682K euro**. De eerste aflossing vindt plaats in 2028, waarna de terugbetaling gespreid wordt over een periode van 15 jaar, met een slotaflossing in 2042.
2620 RENTE-ONTVANGSTEN BINNEN DE OVERHEIDSSECTOR	Dit betreft **1K euro** moratoriumintresten.
4925 INKOMENSOVERDRACHTEN VAN DE GEMEENSCHAPPEN	Dit betreft de subsidies van de Vlaamse Gemeenschap van **240K euro** voor onder andere restauratiepremies.

Uitgaven

Code	Toelichting
1221 WERKINGSKOSTEN (MACHTIGING)	Dit zijn werkingskosten (**75K euro**) die verband houden met begrotingsartikel FC0-

Code	Toelichting
	1FGE5BX-IS. De grootste uitgaven op deze post zijn voornamelijk onderhoud en herstellingswerken. Het bedrag is immaterieel ten aanzien van de dotatie.
4430 BIJDRAGEN VOOR OVERIGE WERKINGSKOSTEN (EIGEN MIDDELEN)	Dit heeft betrekking op doorstortingen naar de scholengroepen van het GO! met eigen middelen als financieringsbron. Dit zijn middelen die niet afkomstig zijn uit dotaties of subsidies. Het betreft **1.100K euro** (VAK/VEK).
1222 HUURGELDEN VAN GEBOUWEN (MACHTIGING)	Dit betreft huurgelden die verband houden met begrotingsartikel FC0-1FGE5BX-IS. In de Jaarrekening 2025 werd een bedrag van 5.398K euro aangerekend in kader van project Kuub (een cofinancieringsproject tussen een scholengroep, de stad Antwerpen en de centrale diensten van het GO). Dit is een uitzonderlijke kost en mag hierbij niet als vergelijkingsbasis dienen. In vergelijking met BA 2026 wordt er **168K euro** meer begroot in kader van bijkomende jaarlijkse huurkosten en de bijkomende index die hierop betrekking heeft.
1211 WERKINGSKOSTEN ALLERLEI	Dit zijn werkingskosten (**1.548K euro**) die met de eigen middelen van het GO! worden gefinancierd. Dit zijn middelen die niet afkomstig zijn uit dotaties of subsidies. De grootste uitgaven op deze post zijn voornamelijk externe projectbegeleiders die worden ingezet voor infrastructuurprojecten.
7200 NIEUWBOUW GEBOUWEN ONDERWIJS (MACHTIGING)	Dit betreft nieuwbouw van gebouwen die met dotatie (FC0-1FGE5BX-IS) gefinancierd worden. Afhankelijk van de vereffeningskredieten worden de wijzigingen voornamelijk doorgevoerd op deze ESR. Verder vloeit de bijkomende middelenbehoefte voort uit projecten die reeds werden vastgelegd binnen de toegekende vastleggingsmiddelen, waarvoor in 2027 een hogere uitvoering wordt geraamd in het kader van nieuwbouwprojecten. De geraamde bedragen zijn **850K** euro VAK en **1.150K** euro VEK.

Code	Toelichting
7200 NIEUWBOUW VAN GEBOUWEN (DAB - PROJECTEN)	Dit betreft een nieuw project voor **800K euro** in 2027 in kader van DAB (Investeringsprogramma Energiebeheer Overheidsgebouwen).
7200 NIEUWBOUW GEBOUWEN ONDERWIJS (EIGEN MIDDELEN)	Dit gaat over nieuwbouw van gebouwen die met de eigen middelen gefinancierd worden. Dit zijn middelen die niet afkomstig zijn uit dotaties of subsidies. De stijging van 29.713K euro VAK (11.303K euro VEK) naar **40.705K** euro VAK (**27.641K** euro VEK) is toe te schrijven aan het infrastructuurplan van het GO! om meer in nieuwbouw te investeren in 2027 met eigen middelen.
1222 HUURGELDEN VAN GEBOUWEN (EIGEN MIDDELEN)	Dit betreft de huurgelden (**255K euro**) die met de eigen middelen van het GO! worden gefinancierd. Dit zijn middelen die niet afkomstig zijn uit dotaties of subsidies. Het bedrag is immaterieel ten aanzien van de dotatie.
1250 INDIRECTE BELASTINGEN	Dit betreft voornamelijk uitgaven in kader van onroerende voorheffing (**700K euro**).
7422 AANKOOP HARDWARE EN MEUBILAIR	Dit betreft de aankoop van onder andere hardware gerelateerd aan het FMIS-systeem dat gebruikt wordt bij infrastructuur (**361K** euro VAK/VEK).
6420 OVERDRACHTEN AAN DE SCHOLENGROEPEN (EIGEN MIDDELEN)	Dit zijn voornamelijk middelen (**3.750K euro** VAK – **938K euro** VEK) uit de ondersteuning van het luchtkwaliteitsfonds dat naar de scholengroepen wordt overgedragen.
8550 KREDIETVERLENINGEN AAN OVERIGE INSTITUTIONELE GROEPEN (MACHTIGING)	Er wordt 1.124K euro voorzien voor zonneleningen (toegekend op begrotingsartikel FC0-1FGE5BX-IS). De ruiter voor zonneleningen wordt hier technisch verwerkt in de uitgavenbegroting.
1211 WERKINGSKOSTEN ALLERLEI (MACHTIGING)	Dit zijn werkingskosten (**5.039K euro**) die verband houden met begrotingsartikel FC0-1FGE5BX-IS. De grootste uitgaven op deze post zijn voornamelijk externe projectleiders die worden ingezet voor infrastructuurprojecten. Deze post wijzigt

Code	Toelichting
	sterk op basis van het toegekend VEK op het begrotingsartikel.
1221 WERKINGSKOSTEN	Dit zijn werkingskosten (**180K euro**) die met de eigen middelen van het GO! worden gefinancierd. Dit zijn middelen die niet afkomstig zijn uit dotaties of subsidies. De grootste uitgaven op deze post zijn voornamelijk ook externe projectleiders die worden ingezet
6420 OVERDRACHTEN AAN DE SCHOLENGROEPEN (VKF) (MACHTIGING)	Dit betreft de middelen (**2.572K euro** VAK en **1.267K** euro VEK) uit het Vlaams klimaatfonds middelen, die bevat zitten onder het begrotingsartikel FC0-1FGE5BX-IS ,waarvan de middelen overgedragen worden aan de scholengroepen.

FGG - ONDERSTEUNING ONDERWIJSINSTELLINGEN EN ONDERWIJSVELD
Ontvangsten

Code	Toelichting
1620 HUUROVEREENKOMST MET HET FACILITAIR BEDRIJF	Dit betreft ontvangsten van **424K euro** vanuit de verhuur van een kantoorruimte aan Agentschap Facilitair Bedrijf voor het agentschap Opgroeien.
3690 DIVERSE BELASTINGEN	Dit betreft de onroerende voorheffing begroot op de huisvesting, namelijk **57K euro**.
1612 DIVERSE ONTVANGSTEN	Op deze ESR wordt **128K euro** minder begroot in vergelijking met BA 2026. Dit wordt niet verder toegelicht doordat dit immaterieel wordt geschat in vergelijking met het totale verschil op de ontvangsten op ISE FG (+60K euro).
1620 VERKOPEN AAN OVERHEID	De grootste ontvangsten (**2.924K euro**) bestaan voornamelijk uit inkomsten uit de facturatie aan de scholengroepen voor de implementatie van het nieuwe boekhoudpakket en uit facturatie aan Sport Vlaanderen. De ontvangsten van Sport Vlaanderen zijn ESR-neutraal en worden aan de uitgavenzijde integraal gecompenseerd.

Code	Toelichting
3910 PROJECTEN GEFINANCIERD DOOR EU-INSTELLINGEN	Dit gaat over projecten die gefinancierd worden met Europese middelen. Deze zijn neutraal waardoor er geen ESR-impact is. De ontvangsten betreffen **679K euro**.
2620 RENTE-ONTVANGSTEN BINNEN DE OVERHEIDSSECTOR	Dit zijn ontvangen interesten (**172K euro**) van de beleggingen waarvan het GO! zeker is. Deze worden begroot op lopende contracten.
1611 VERKOOP VAN NIET-DUURZAME GOEDEREN EN DIENSTEN AAN ANDERE SECTOREN DAN DE OVERHEIDSSECTOR - AAN BEDRIJVEN	Dit heeft betrekking op de aankoopcentrale van de centrale diensten. De inkomsten (**240K euro**) voor de aankoopcentrale zullen voornamelijk voortkomen uit een contributie die aan leveranciers wordt aangerekend op basis van de reële omzet uit de afgesloten raamovereenkomsten

Uitgaven

Code	Toelichting
7422 AANKOOP HARDWARE EN MEUBILAIR	In kader van de noden binnen de centrale diensten waarnaar meubilair of hardware wordt aangekocht met een raming van **179K euro**.
1221 WERKINGSKOSTEN	E12.11 en E12.21 bevatten de werkingsuitgaven en zorgen samen voor een daling van 1.083K euro ten opzichte van BA 2026. De daling wordt voornamelijk bepaald door een sterke afname van projecten die op gedeelde financiering vallen. Deze afname wordt licht verminderd door hogere werkingskosten in kader van ICT kosten. Het totaal van deze werkingsuitgaven bedraagt 4.519K euro.
1111 BEZOLDIGING VOLGENS SALARISSCHALEN	Dit omvat de loonkosten van de centrale diensten ten belope van **11.999K euro**.
1211 WERKINGSKOSTEN ALLERLEI	E12.11 en E12.21 bevatten de werkingsuitgaven en zorgen samen voor een daling van 1.083K euro ten opzichte van BA 2026. De daling wordt voornamelijk bepaald door een sterke afname van projecten die op gedeelde financiering vallen. Deze afname wordt licht verminderd door hogere werkingskosten in kader van

Code	Toelichting
	ICT kosten. Het totaal van deze werkingsuitgaven bedraagt **4.519K euro**.
1250 INDIRECTE BELASTINGEN	Dit betreft de belastingen waaronder onroerende voorheffing, met name **425K euro**.
1120 RSZ+BVH+VERZEKERING PERSONEEL	Dit omvat de loonkosten (RSZ, bedrijfsvoorheffing en personeel) van de centrale diensten ten belope van **5.423K euro**.
1222 HUURGELDEN VAN GEBOUWEN (VERGOED BINNEN DE OVERHEIDSSECTOR)	E12.12 en E12.22 bevatten de huurgelden die samen voor een toename zorgen van 582K euro. De toename van de huurgelden kan toegewezen worden aan de toenemende huurprijs die het GO! moet betalen voor het gebruik van het Huis van het GO! na het heronderhandelen werd gedurende voorbije drie jaar een huurvrijstelling van vier maand toegekend die in 2027 vervalt. Het totaal aan huurgelden bedraagt **1.579K euro.**
6420 OVERDRACHTEN AAN DE SCHOLENGROEPEN (REGULARISATIES GESCO'S)	De uitgaven voor de regularisatie van de GESCO's bedraagt 3.435K euro.
4410 BIJDRAGEN VOOR LONEN VAN HET ONDERWIJZEND PERSONEEL	De uitgaven voor E44.10 en E64.20 samen bedragen **5.084K euro** wat een daling inhoudt van 105K euro. De uitgaven voor de lonen van het onderwijzend personeel bedraagt 1.649K euro.
1212 HUURGELDEN VAN GEBOUWEN	E12.12 en E12.22 bevatten de huurgelden die samen voor een toename van zorgen van 582K euro. De toename van de huurgelden kan toegewezen worden aan de toenemende huurprijs die het GO! moet betalen voor het gebruik van het Huis van het GO! na het heronderhandelen werd gedurende voorbije drie jaar een huurvrijstelling van vier maand toegekend die in 2027 vervalt. Het totaal aan huurgelden bedraagt 1.579K euro.
4540 FEDERALE OVERHEID	De roerende voorheffing (30%) op de E26.20 komt neer op **52K euro**.

Code	Toelichting
1112 OVERIGE BEZOLDIGINGSELEMENTEN	Dit omvat de loonkosten (overige bezoldigingselementen) van de centrale diensten ten belope van **2.375K euro**.
7440 AANKOOP IMMATERIËLE GOEDEREN	In kader van de noden binnen de centrale diensten worden nieuwe software of bijkomende licenties aangekocht met een raming van **5K euro**.

FGZ - ZONDER ISE
Ontvangsten

Code	Toelichting
4610 TOELAGE AAN HET GO: VORMINGSFONDS MVD-PERSONEEL FC0-1FGE2GX-IS	Dit betreft de toelage (**200K euro**) via interne stromen (FC0-1FGE2GX-IS GO! - WERKING) voor MVD. Met het doel om het contractuele personeel te voorzien van hoogwaardige training en voortdurende bijscholing, is in CAO VIII een vormingsfonds opgezet. Dit fonds is bedoeld voor de opleiding van meester-, vak- en dienstpersoneel (MVD-personeel) en busbegeleiders binnen het GO!. De middelen dragen bij aan de strategische doelstelling 7 'Blijven inzetten op zorg, inclusie en maatwerk', via operationele doelstelling 28 'Stappen zetten naar meer inclusief onderwijs'.
4610 TOELAGE AAN HET GO TRANSITIE INTERNATEN FC0-1FGE2GX-IS	Dit betreft de toelage (**1.649K euro**) via interne stromen (FC0-1FGE2GX-IS – GO! Werking) voor de transitie van internaten. Een aantal internaten en instellingen wordt sinds 1 september 2023 erkend door Welzijn, conform het decreet van 28 april 2023 en het besluit van de Vlaamse Regering van 31 augustus 2023. Ter vervanging van personeelsleden die binnen deze instellingen nog statutair zijn en tijdelijk afwezig zijn, werden de bijbehorende middelen structureel van het Agentschap voor Onderwijsdiensten naar het GO! Overgedragen. De middelen dragen bij aan de strategische doelstelling 7 'Blijven inzetten op zorg, inclusie en maatwerk', via operationele

Code	Toelichting
	doelstelling 28 'Stappen zetten naar meer inclusief onderwijs'.
4610 TOELAGE AAN HET GO ALGEMENE WERKING ADM. FC0-1FGE2GX-IS	Dit betreft de toelage (**24.517K euro**) via interne stromen (FC0-1FGE2GX-IS - GO! - WERKING) voor de werking van de centrale diensten. Met deze middelen worden de personeelskosten en werkingskosten van de centrale administratie van de Raad gefinancierd vanuit de bevoegdheden die de Raad en de afgevaardigd bestuurder conform het Bijzonder Decreet van het Gemeenschapsonderwijs binnen het GO! opnemen. De middelen dragen bij aan de strategische doelstelling 7 'Blijven inzetten op zorg, inclusie en maatwerk', via operationele doelstelling 28 'Stappen zetten naar meer inclusief onderwijs'.
4610 TOELAGE AAN HET GO: COGO MIDDELEN FC0-1FGE2GX-IS	Dit betreft de toelage (**3.435K euro**) via interne stromen (FC0-1FGE2GX-IS – GO! werking) voor de COGO. Vanaf 1 juli 2016 zijn de gesubsidieerd contractueel personeelsleden onder geco-conventie 80777 geregulariseerd. De tewerkstellingspremies die voorheen werden toegekend door het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie (WSE) zijn overgedragen en opgenomen in de dotatie administratie. De middelen zijn uitsluitend bestemd voor personeelsdoeleinden. De middelen dragen bij aan de strategische doelstelling 7 'Blijven inzetten op zorg, inclusie en maatwerk', via operationele doelstelling 28 'Stappen zetten naar meer inclusief onderwijs'.
4610 TOELAGE AAN HET GO PEDAGOGISCHE BEGELEIDING FC0-1FGE2GB-IS	Dit betreft de toelage (**2.862K euro**) via interne stromen (FC0-1FGE2GB-IS WERKING PEDAGOGISCHE BEGELEIDING EN INSPECTIE LEVENSBESCHOUWELIJKE VAKKEN) voor de werking van de pedagogische diensten met een aantal kredietevoluties. **Specifieke indextoepassing** De indexering volgens artikel 19/2 van het decreet betreffende de kwaliteit van het

Code	Toelichting
	onderwijs bedraagt 24K euro (VAK/VEK). Deze indexering werden berekend op basis van een loonaandeel van 80%. **Herschikking GO!-VGO/OGO (BA 2026)** Bij BA 2026 werd naar aanleiding van een herberekening van de werkingsmiddelen voor de pedagogische begeleidingsdiensten 2K euro (VAK/VEK) verschoven van het GO! naar het vrij en officieel gesubsidieerd onderwijs. Deze eenmalige herschikking wordt bij BO 2027 teruggezet naar FC0-1FGE2GB-WT. **Parameter model: stijging organieke betrekkingen** Op basis van de telling van de organieke betrekkingen op 1 februari 2026 stijgt de personeelsformatie. Overeenkomstig de parameters van het financieringsmodel leidt dit tot een verhoging van 8K euro (VAK/VEK). De middelen dragen bij aan volgende doelstellingen • Strategische doelstelling 2, 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit', via operationele doelstelling 25, 'Het onderwijsveld maximaal ondersteunen; • Strategische doelstelling 7 'Blijven inzetten op zorg, inclusie en maatwerk', via operationele doelstelling 29 'Maatwerk om kwaliteitsvol onderwijs voor alle lerenden te garanderen';
6611 ORDONNANCERINGSKREDIET FC0-1FGE5BX-IS	Dit betreft de ontvangsten (**90.291K euro**) via interne stromen (FC0-1FGE5BX-IS - GO! - INFRASTRUCTUUR). Deze middelen zijn noodzakelijk voor het in stand houden van het patrimonium van het Gemeenschapsonderwijs. Binnen het geheel van de machtigingsdotatie zijn verschillende subcategorieën opgenomen. Hieronder vallen onder meer het luchtkwaliteitsfonds, de zonneleningen en de capaciteitsmiddelen. **DBFM-SvM-GO! en DBFM-PSP-GO!** Voor het GO! wordt 6.032K euro gecompenseerd naar FC0-1FGE5BY-IS. Dit

Code	Toelichting
	omvat **227K euro** (VAK/VEK) voor de DBFM-SvM-uitgaven en **5.805K euro** (VAK/VEK) voor de DBFM-PSP-uitgaven. **Hernieuwing budget energieleningen (BA 2026)** Het eenmalig geruiterde budget voor de energieleningen voor schoolinfrastructuur, dat bij BA 2026 ten belope van **25.340K euro** VAK (ESR 8) werd toegekend, wordt bij BO 2027 teruggezet **Aanpassing vereffeningskalender (BO 2026) en bijkomende behoefte VEK-raming 2027** Voor de uitvoering van de grote infrastructuurwerken wordt een totaalbedrag van 90.148K euro aan VEK nodig geacht. Hiervoor wordt aanvullend 20.229K euro VEK geraamd ter financiering van deze werken ten aanzien van BA 2026. De omvang van dit bedrag is hoofdzakelijk te verklaren door de hoge middelenbehoefte binnen de nieuwbouwprojecten voor een totaalbedrag van 80.224K euro, waarvoor een verdelingssleutel van 15% jaar X, 35% jaar X+1, 35% jaar X+2, 15% jaar X+3, wordt gehanteerd voor de noodzaak aan de VEK-kredieten op basis van de vastlegging in jaar X. Binnen de totale bijkomende VEK-vraag van 20.229K euro is een onderliggende daling van **14.465K euro** vervat. Dit betreft het VEK dat in BO 2026 eenmalig werd aangevraagd naar aanleiding van de uitvoeringswerken. Daardoor wordt een bijkomende verhoging van **34.694K euro** gevraagd in het kader van de uitvoering van de dotatiemiddelen. **Verschuiven vrijgekomen middelen** Door een verschuiving in de vrijgekomen infrastructuurmiddelen dalen de kredieten met **1.267K euro** VAK. **Groeipad schoolinfrastructuur 2026-2029** Bij regeringsvorming werd een groeipad voor schoolinfrastructuur bepaald van +20.000K euro VAK in 2025 en 2026, +50.000K euro VAK in 2027, +10.000K

Code	Toelichting
	euro VAK in 2028 en +100.000K euro VAK in 2029. Voor 2025 werd 20.000K euro VAK ingezet voor de Hogere Zeevaartschool. In 2026 wordt dit budget volgens de ODII-sleutel aan GO! en AGION toegewezen. GO! ontvangt 25,34% van 50.000k euro VAK (**12.670K euro**). Hierbij wordt ook 10% VEK voorzien (**1.267K euro**). **Besparing:** de éénmalige besparing bij BA 2026 ten belope van **1.753K** euro wordt teruggezet. De middelen bij aan de strategische doelstelling 4 'Investeren in sterk onderwijs', via operationele doelstelling 19 'Investeren in onderwijsinfrastructuur'.
0821 OVERGEDRAGEN OVERSCHOT VORIGE BOEKJAREN	Het overschot van vorige boekjaar lag hoger doordat in 2025 men een uitzonderlijke verkoop kende van één groot project met verkoopwaarde van 44.000K euro wat het verschil met de inschatting van 2027 extra groot maakt. Er is dus een daling van 50.665K euro naar **151.979K euro**.
4610 HUURSUBSIDIES: FC0-1FGE2BX-IS	Dit betreft de ontvangsten via interne stromen (FC0-1FGE2BX-IS - GO! - INFRASTRUCTUUR). De voorbije jaren werden in de onderwijsbegroting huursubsidies voorzien in het kader van de capaciteitsproblematiek binnen het basisonderwijs. Hiermee werd de mogelijkheid gecreëerd voor scholen om gebouwen in te huren en hiervoor een beschikbaarheidstoelage te ontvangen. In 2026 werden bijkomende middelen in kader van het RepowerEU project bijkomend toegewezen onder dit begrotingsartikel. RepowerEU middelen zijn niet meer van toepassing in 2027. **Eenmalig BA 2026: Amendement - RepowerEU: Energetische renovatie investeringen - Zonnepanelen op GO! schoolgebouwen** Bij BA 2026 werd er 14.607K euro toegekend aan VAK middelen voor het RepowerEU project bovenop de **233K euro** die elk jaar als huursubsidie wordt toegekend. Dit bijkomend VAK valt weg bij

Code	Toelichting
	BO 2027. Hierdoor blijft enkel de huursubsidie op dit begrotingsartikel staan.
6611 ZONNELENING FC0-1FGE5BX-IS	Dit betreft de ontvangsten via interne stromen (FC0-1FGE5BX-IS - GO! - INFRASTRUCTUUR). Deze middelen zijn in kader van de zonneleningen. GO! zou graag een **begrotingsruiter** voor energiemiddelen (**25.340K** euro uit BA 2026) willen meenemen als de zonneleningen (**1.124K euro** uit BA 2026). De terugbetaling van de zonnelening wordt in mindering gebracht van het gevraagde VEK. Voor 2027 wordt deze terugbetaling geraamd op 414K euro.

Uitgaven

Code	Toelichting
0322 OVER TE DRAGEN OVERSCHOT VAN HET BOEKJAAR	Het overgedragen overschot is gedaald naar **126.589K euro** door hogere uitgaven bij infrastructuur door nieuwbouwprojecten enerzijds, en lagere verkopen van gebouwen anderzijds.

MOEV

Toelichting

De Vlaamse schoolsportorganisatie MOEV zet in om kinderen en jongeren via de scholen te stimuleren om meer te bewegen, meer te sporten én minder te zitten.

Hiermee geeft MOEV in het Nederlandstalig onderwijs netoverschrijdend uitvoering aan het decreet houdende de organisatie van schoolsport (13/02/2009) en werkt ze mee aan de vooropgestelde visie en acties in het regeerakkoord 2024-2029 Van de Vlaamse Regering (Samen werken aan een warm en welvarend Vlaanderen, hoofdstuk 11 Onderwijs en hoofdstuk 17 Sport). Dit wordt verder geconcretiseerd in de beleidsnota onderwijs (beleidsveld 1 kleuter en leerplichtonderwijs - strategische doelstelling 2 'De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit' en beleidsveld 4 ondersteuning van het onderwijsveld -strategische doelstelling 7 'Blijven inzetten op zorg, inclusie en maatwerk').

FGG - ONDERSTEUNING ONDERWIJSINSTELLINGEN EN ONDERWIJSVELD

Ontvangsten

Code	Toelichting
4640 TOELAGE - SPORT VLAANDEREN	De toelage van Sport Vlaanderen bedraagt **1.740K euro**. Deze middelen financieren

Code	Toelichting
	zowel de organisatie van de schoolsport als de werking van de flexibele leerkrachten lichamelijke opvoeding binnen het jaaractieplan.
2610 RENTE-ONTVANGSTEN VAN ANDERE SECTOREN DAN DE OVERHEIDSSECTOR	Voor de financiële ontvangsten wordt **20K euro** geramd. Dit betreft de verwachte renteopbrengsten.
4912 INKOMENSOVERDRACHTEN VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE	De ontvangsten van de Vlaamse Gemeenschapscommissie worden geraamd op **21K euro** en ondersteunen een extra Brusselse werking van MOEV Vlaams-Brabant.
3810 OVERIGE INKOMENSOVERDRACHTEN VAN BEDRIJVEN	De ontvangsten uit de Sociale Maribel bedragen naar raming **190K euro**.
1620 VERKOOP VAN NIET-DUURZAME GOEDEREN EN DIENSTEN BINNEN DE OVERHEIDSSECTOR	De ontvangsten uit verkopen en dienstverlening worden geraamd op **2.069K euro**. Deze ontvangsten bestaan uit bijdragen van scholen en leerlingen, onder meer in het kader van de organisatie van bewegingslandschappen, natuurgebonden sporten, het aanbod binnen het project Brede School en inkomsten van andere activiteiten.Daarnaast zijn er diverse ontvangsten en recuperaties, waaronder inkomsten uit de verhuur van materialen, inkomsten uit vormingen (vast aanbod en op vraag/op maat), en ontvangsten uit diverse projecten. De toepassing van kortingstarieven op basis van het percentage indicatorleerlingen leidt tot een daling van de inkomsten. Deze daling wordt gecompenseerd door een tariefverhoging van 15%, ingevoerd vanaf het schooljaar 2024-2025. Daarnaast is er binnen het aanbod van de Brede School activiteiten een significante daling in de verkoop van passen ten opzichte van het voorgaande jaren. Deze terugval is voornamelijk toe te schrijven aan de restricties in het aanbod als gevolg van de gederfde inkomsten van kansentarieven.
3720 DIRECTE BELASTINGEN TEN LASTE VAN GEZINNEN EN VZW'S T.B.V. DE GEZINNEN	De fiscale ontvangsten hebben betrekking op de vrijstelling van doorstorting van

Code	Toelichting
	bedrijfsvoorheffing en worden geraamd op **8K euro**.

Uitgaven

Code	Toelichting
1111 BEZOLDIGING VOLGENS WEDDESCHALEN	De personeelskosten omvatten de uitgaven voor zowel het contractueel als het gedetacheerd personeel, met inbegrip van lonen, sociale lasten en andere bezoldigingselementen. De uitgaven voor de lonen van het contractueel personeel worden geraamd op **3.415K euro**. Deze personeelskosten van MOEV worden gedragen door verschillende vormen van betoelaging, waaronder toelagen van Onderwijs, Sport-Vlaanderen, VIA-middelen en Vlaamse premies voor individueel maatwerk, alsook eigen inkomsten. Besparingen op de personeelskosten werden doorgevoerd als gevolg van de structurele vermindering van de toelage van Sport Vlaanderen vanaf 2026, wat heeft geleid tot een structurele daling van het arbeidsvolume van het contractuele personeel. De indexering van de lonen leidt tot een verdere stijging van de personeelskosten binnen MOEV.
1112 OVERIGE BEZOLDIGINGSELEMENTEN	Voor overige bezoldigingselementen wordt **239K euro** voorzien. Dit krediet omvat onder meer de groepsverzekering voor het contractueel personeel, de vergoedingen voor woon-werkverkeer en andere personeelsgebonden vergoedingen voor contractuele en gedetacheerde medewerkers.
1120 SOCIALE BIJDRAGEN TEN LASTE VAN DE WERKGEVERS, AFGEDRAGEN AAN INSTELLINGEN OF FONDSEN	De sociale werkgeversbijdragen voor het contractueel personeel bedragen naar raming **1.030K euro**.
7422 VERWERVING VAN OVERIG MATERIEEL	De investeringsuitgaven worden geraamd op **10K euro**. Deze middelen zijn bestemd voor renovatiewerken aan het gebouw van MOEV Oost-Vlaanderen, meer bepaald schilderwerken.De investeringen worden gefinancierd met eigen ontvangsten en zijn

Code	Toelichting
	teruggebracht tot het strikt noodzakelijke wegens besparingen. Voor de jaren 2025 en 2026 waren investeringen in informatica voorzien, met name voor de nieuwe website en het backoffice/CRM-systeem. Deze uitgaven lagen aanzienlijk hoger dan de geraamde investeringsuitgaven in 2027.
1221 ALGEMENE WERKINGSKOSTEN - BINNEN DE OVERHEIDSSECTOR	De uitgaven voor de lonen van het gedetacheerd personeel worden geraamd op **1.544K euro.** Dit bedrag omvat zowel de loonuitgaven als de bijhorende patronale bijdragen. Deze kosten worden gefinancierd met de toelagen van Sport Vlaanderen en Onderwijs. Door de structurele vermindering van de toelage van Sport Vlaanderen (vanaf 2026) werden besparingen op de personeelskosten voor het gedetacheerd personeel doorgevoerd. Hierdoor daalde het arbeidsvolume van het gedetacheerd personeel structureel vanaf 1 september 2026. De indexering van de lonen leidt tot een stijging van de personeelskosten voor het gedetacheerd personeel.
1212 HUURGELDEN VAN GEBOUWEN	Voor de huur van de provinciale secretariaten wordt **225K euro** geraamd.
1250 INDIRECTE BELASTINGEN BETAALD AAN SUBSECTOREN VAN DE OVERHEIDSSECTOR	De uitgaven voor belastingen en heffingen bedragen **11K euro**. Het betreft voornamelijk de verkeersbelasting voor de dienstvoertuigen en de onroerende voorheffing voor het gebouw van MOEV Oost-Vlaanderen.
1211 ALGEMENE WERKINGSKOSTEN	De algemene werkingskosten worden gefinancierd met eigen ontvangsten en door verschillende vormen van betoelaging. De werkingskosten omvatten de algemene organisatiekosten die nodig zijn voor de realisatie van de strategische doelstellingen van MOEV. De algemene werkingskosten worden geraamd op **2.092K euro**. Deze kredieten dekken onder meer de organisatie van activiteiten en projecten, secretariaats- en logistieke kosten en de algemene ondersteuning van de werking van MOEV.

Code	Toelichting
	Als gevolg van de structurele vermindering van de toelage van Sport Vlaanderen met een bedrag van 500k euro (vanaf 2026), ondervindt MOEV een aanzienlijke financiële impact. Uitgaven worden verlaagd met restricties in het aanbod van activiteiten met de hoogste werkingskosten. De algemene werkingskosten zijn teruggebracht tot het strikt noodzakelijke.

FGZ - ZONDER ISE

Ontvangsten

Code	Toelichting
0821 OVERGEDRAGEN OVERSCHOT VORIGE BOEKJAREN	Het overgedragen overschot van vorige boekjaren bedroeg begin 2027 **2.193K euro**. Dit betreft de beschikbare reserves die uit eerdere boekjaren worden overgedragen naar het begrotingsjaar 2027.
4610 TOELAGE - FB0-1FGE2GT-IS	De totale ontvangsten worden voor 2027 geraamd op **4.389K euro**. Deze middelen worden aangewend voor de financiering van de kosten verbonden aan de organisatie van de schoolsport. Deze ontvangsten bestaan voornamelijk uit de toelage van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming in het kader van de beheersovereenkomst met Vlaamse Overheid en uit VIA-middelen. De toelage wordt aangewend voor personeels- en werkingskosten van MOEV.

Uitgaven

Code	Toelichting
0322 OVER TE DRAGEN OVERSCHOT VAN HET BOEKJAAR	Het overgedragen overschot van de vereffeningskredieten van het boekjaar 2027 (beschikbare reserves) bedraagt **2.064K euro**. Dit betreft het geraamde overschot dat, na aftrek van het geraamde tekort van 129 K euro in 2027, wordt overgedragen naar het begrotingsjaar 2028. De indexering van de lonen leidt tot een verdere stijging van de personeelskosten.

Code	Toelichting
	Daartegenover staan toelagen die slechts beperkt of niet worden geïndexeerd. De toelage van Sport Vlaanderen blijft nominaal ongewijzigd, terwijl de toelage vanuit Onderwijs slechts gedeeltelijk rekening houdt met de loonindexering. Als gevolg hiervan wordt in de begroting 2027 een geraamd tekort van 129 K euro voorzien.

SCHOOL INVEST

Toelichting
School Invest is de financiële en inhoudelijke ondersteunende partner van de Vlaamse overheid en AGION bij de ontwikkeling en uitvoering van voornamelijk DBFM-programma's voor schoolinfrastructuur, met bijzondere expertise in publiek-private samenwerking, projectfinanciering en contractstructurering.

De activiteiten omvatten de programma's Scholen van Morgen, het projectspecifieke DBFM-programma en Scholen van Vlaanderen. Scholen van Morgen omvat 182 projecten en bevindt zich in de onderhoudsfase; in het projectspecifieke DBFM-programma worden projecten en projectclusters via aanbestedingen in de markt geplaatst; Scholen van Vlaanderen bestaat uit drie grote deelprogramma's waarvoor telkens een private DBFM-partner wordt geselecteerd.

School Invest heeft 25% + 1 aandeel in het kapitaal van Scholen van Morgen voor ca. 5,9 miljoen euro en participeert in een achtergestelde lening van ca. 40 miljoen euro, dit pro rata het aandeelhouderschap, en verstrekt een door de Vlaamse overheid gegarandeerde lange termijnlening aan Scholen van Morgen met een uitstaand bedrag van ca. 1,181 miljard euro.

School Invest bezit één derde van het kapitaal in het Koninklijk Conservatorium van Brussel NV ("KCB") ten belope van 5.500k euro en financiert één derde van de renovatiekosten.
In 2024 resp. 2026 nam School Invest een kapitaalsparticipatie van telkens 10% in Scholen van Vlaanderen (perceel 1) NV resp. in SOM NV ten belope van telkens 50K euro en zal in de toekomst participeren in een achtergestelde lening (rond 2030) aan deze 2 vennootschappen.

School Invest wordt gefinancierd door de Vlaamse overheid en AGION (elk 50%). School Invest heeft winstbewijzen en niet-achtergestelde schuldinstrumenten uitgegeven die aangehouden worden door de Vlaamse overheid.

FGB - ONDERWIJSINFRASTRUCTUUR
Ontvangsten

Code	Toelichting
FM0-BFGEABA-OW INVESTERINGEN IN INFRASTRUCTUUR ONDERWIJS	**ESR 2620 – Rente-ontvangsten binnen de overheidssector** Dit betreft de rente die School Invest ontvangt onder de Lange Termijnlening en de achtergestelde aandeelhouderslening die door

Code	Toelichting
	School Invest zijn toegekend aan DBFM Scholen van Morgen. Conform afspraken met het Departement Financiën & Begroting wordt hier het bedrag overgenomen dat door DBFM Scholen van Morgen wordt geraamd in haar begroting. Dit bedrag is 1.065K euro hoger dan in 2026 omdat DBFM Scholen van Morgen er in haar begroting van uitgaat dat de euribor in 2027 hoger zal zijn dan 2026, en anderzijds het uitstaand bedrag van de leningen lichtjes gedaald zal zijn tegenover 2026. In totaal gaat het over een bedrag van **36.942K euro**. **ESR 2820 – Opbrengsten uit deelnemingen** DBFM Scholen van Morgen stelt voorop om in 2027 een bedrag van 4.000K euro uit te betalen aan haar eigen vermogensverschaffers (in 2026: 6.000K euro). Het aandeel dat School Invest hierin zal ontvangen (c. 25%) is opgenomen onder dit begrotingsartikel. Dit gaat over **1.000K euro.**
FM0-BFGEABA-OP INVESTERINGEN IN INFRASTRUCTUUR ONDERWIJS	Dit betreft de terugbetalingen die School Invest ontvangt onder de Lange Termijnlening die door School Invest is toegekend aan DBFM Scholen van Morgen. Deze terugbetalingen gebeuren volgens een vooraf vastgelegd aflossingsschema. Daarnaast omvat dit tevens terugbetalingen onder de achtergestelde aandeelhouderslening. DBFM Scholen van Morgen stelt voorop dat in 2027 een bedrag van 19 miljoen euro aan gekapitaliseerde interesten op de achtergestelde aandeelhouderslening zal terugbetaald worden (in 2026 tevens 19 miljoen euro). Het aandeel dat School Invest hierin zal ontvangen (c. 25%) is mee opgenomen onder dit begrotingsartikel. Het bedrag is 982K euro hoger dan in 2026 omdat het aflossingsschema van de Lange Termijnlening in een hogere aflossing voorziet. In totaal gaat het hierover een bedragvan **49.915K euro**.

Uitgaven

Code	Toelichting
FM0-AFGE2BA-LO INVESTERINGEN IN INFRASTRUCTUUR ONDERWIJS	**ESR 1100 – Bezoldigingen** Er wordt uitgegaan van een indexatie van de lonen ten belope van 3%. Hierdoor stijgt de raming met 13K euro naar **460K euro**. De verwachting is dat het personeelsbestand constant zal blijven.
FM0-AFGE2BA-WT INVESTERINGEN IN INFRASTRUCTUUR ONDERWIJS	**ESR 1211 – Algemene werkingskosten** Dit betreft, naast de dagelijkse werkingskosten, voornamelijk de ondersteuningskosten in het kader van de nieuwe DBFM-programma's. De intensiteit van deze ondersteuningsopdrachten zal in 2027 vermoedelijk even groot zijn als in 2026, namelijk **1.870K euro**. **ESR 1250 – Indirecte belastingen** Dit artikel betreft de vennootschapsbelasting. Het geraamde bedrag ligt 67K euro hoger dan in 2026 omwille van de veronderstelling van een licht hogere euribor dan in 2026. De belastbare rente-inkomsten zouden dan immers iets sterker stijgen dan de aftrekbare rentekosten omdat de euribor-afhankelijke activa groter zijn dan de euribor-afhankelijke schulden (wetende dat de vergoedingen op de winstbewijzen niet aftrekbaar zijn). Het totaalbedrag bedraagt **2.363K euro**. **ESR 2130 – Rente op schuld binnen de overheidssector** Dit betreft de te betalen rente op de leningen die zijn toegekend door de Vlaamse Gemeenschap aan School Invest. In vergelijking met 2026 is dit bedrag 654K euro hoger omdat wordt uitgegaan van een hogere gemiddelde euribor dan in 2026. Het totaalbedrag bedraagt **25.300K euro**. **ESR 2500 – Vergoeding winstbewijzen** Dit betreft de vergoedingen die worden uitbetaald aan de houder van de winstbewijzen. Er werd afgesproken dat deze berekend wordt door euribor + 0,60% toe te passen op het uitstaand bedrag van deze winstbewijzen over het jaar 2026. De berekening van de vergoeding betaalbaar in 2027 wordt gebaseerd op de euribor voor Q1 2026 (2,082%) en Q2 2026 (2,15%) en

Code	Toelichting
	een gemiddelde euribor over Q3 en Q4 2026 van 2,30%. Vermeerderd met de marge, bedraagt de vergoeding **7.150K euro** (wetende dat het uitstaand bedrag van de winstbewijzen 250 miljoen euro beloopt).
FM0-AFGE2BA-LE INVESTERINGEN IN INFRASTRUCTUUR ONDERWIJS	**ESR 9131- Aflossingen van de schuld binnen de overheidssector** Dit betreft de terugbetalingen onder de leningen die zijn toegekend door de Vlaamse Gemeenschap aan School Invest. Deze volgen een vooraf vastgelegd aflossingsschema. Daarnaast wijst de kasplanning van School Invest uit dat over 2027 een kasoverschot van ongeveer 8 miljoen euro zal worden gerealiseerd. Dit bedrag zal in mindering worden gebracht van de op te nemen bedragen op het CP-programma, hetgeen neerkomt op een vermindering van de kortlopende schulden ten aanzien van Vlaanderen ten belope van ongeveer 8 miljoen euro. Het bedrag op dit begrotingsartikel gaat in totaal over **42.078K euro**.
FM0-AFGE2BA-PA INVESTERINGEN IN INFRASTRUCTUUR ONDERWIJS	**ESR 8517 – Kredietverleningen aan overheidsbedrijven** Sinds 2024 vinden geen trekkingen meer plaats op de Lange Termijnlening. Het bedrag opgenomen onder dit artikel betreft enkel de gekapitaliseerde interesten onder de achtergestelde lening, die aan de hoofdsom worden toegevoegd. Het bedrag is 160K euro lager dan in 2026 omwille van een iets lager uitstaand bedrag van de achtergestelde lening. Het totaalbedrag bedraagt **3.636K euro**. **ESR 8142 – Kredietverleningen aan privébedrijven – Koninklijk Conservatorium Brussel (KCB)** De renovatiewerken van het conservatorium zijn gestart in 2025. Op de algemene vergadering van KCB van mei 2024 werd onder de aandeelhouders afgesproken dat zij de resterende toegezegde drie schijven van **5000K euro** per aandeelhouder door middel van kapitaalverhogingen zullen inbrengen in respectievelijk 2025, 2026 en 2027. De

Code	Toelichting
	schijf van 2025 werd effectief ingebracht in KCB in december 2025. Ook in 2026 en 2027 zullen nog twee kapitaalverhogingen van 5 miljoen euro per aandeelhouder dienen te gebeuren.

FGZ - ZONDER ISE
Ontvangsten

Code	Toelichting
FM0-BFGEAZZ-OG OVERGEDRAGEN OVERSCHOT VORIGE BOEKJAREN	Het over te dragen overschot van het boekjaar bedraagt **30.458K euro**.

Uitgaven

Code	Toelichting

UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN

Toelichting
Hogescholen, universiteiten en andere instellingen voor hoger onderwijs behoren ESR-matig tot de sector 1312 van de Vlaamse deelstaatoverheid en worden bijgevolg geconsolideerd. Zij staan in voor het aanbieden van hoger onderwijs, het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek en het leveren van maatschappelijke en economische meerwaarde via kennisontwikkeling en innovatie.

De studentenaantallen blijven toenemen, in het bijzonder binnen de graduaatsopleidingen. Deze groei bevestigt het maatschappelijk belang en de aantrekkingskracht van het hoger onderwijs, maar verhoogt tegelijk de druk op de beschikbare middelen per student en op de personeelscapaciteit.

De financiering van de instellingen steunt op verschillende geldstromen. De belangrijkste daarvan is de basisfinanciering vanuit het beleidsdomein Onderwijs en Vorming. Naast de gebruikelijke indexaanpassing en de toepassing van het klikmechanisme worden bijkomende middelen voorzien ter versterking van de graduaatsopleidingen. Daarnaast ontvangen de instellingen middelen voor fundamenteel en toegepast onderzoek, zowel vanuit de Vlaamse overheid als via andere nationale en internationale onderzoeksprogramma's. Een belangrijke aanvullende financieringsbron vloeit voort uit samenwerking met de privésector via contractonderzoek, wetenschappelijke dienstverlening en valorisatie van onderzoeksresultaten. Verder genereren de instellingen eigen ontvangsten uit onder meer inschrijvingsgelden, studentenvoorzieningen, verhuur en externe fondsenwerving.

De ontvangsten worden hoofdzakelijk aangewend voor personeelsuitgaven. Daarnaast investeren de instellingen in de verdere uitbouw van hun onderwijs- en onderzoeksactiviteiten, de vernieuwing en uitbreiding van hun patrimonium en in strategische

thema's zoals digitalisering, cybersecurity en duurzaamheid. Ook de aankoop van goederen en diensten en het aanleggen van provisies voor toekomstige uitgaven beïnvloeden de totale uitgaven.

VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

Toelichting
De Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) is de strategische adviesraad voor het beleidsdomein Onderwijs en Vorming. Vertegenwoordigers uit het onderwijslandschap en van de sociaal-economische en sociaal-culturele organisaties overleggen in de Vlor over het onderwijs- en vormingsbeleid. Op basis daarvan geeft de Vlor adviezen aan de Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs en Vorming en aan het Vlaams Parlement.

De werkingstoelage van de Vlor) financiert volgende uitgaven:
- lonen van het personeel (Vlor-secretariaat)
- huisvesting en ondersteunende diensten
- organisatie van ledenvergaderingen (advieswerking en overleg), seminaries, studiedagen,…
- publicaties

FAZ - ZONDER ISE
Ontvangsten

Code	Toelichting
FA0-BFAEAZZ-OI ONTVANGSTEN INTERNE STROMEN	De evolutie van de kredieten op dit begrotingsartikel is enerzijds toe te schrijven aan de indextoepassing en anderzijds aan de algemene besparing op de Strategische Adviesraden (SERV). Hierdoor daalt het krediet met 414K euro. De werkingsdotatie bedraagt **2.196K euro.** Voor een generieke toelichting bij de index wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting.

Uitgaven

Code	Toelichting
FA0-AFAE2ZZ-WT WERKING EN TOELAGEN	De **besparing van 448K** euro door de algemene besparing op de Strategische adviesraden(SERV) kan gerealiseerd worden, indien werk wordt gemaakt van de verhuis naar de gebouwen van de SERV, waardoor de huurkosten aanzienlijk kunnen dalen. Daarnaast werd de tewerkstelling van twee gedetacheerde personeelsleden beëindigd en geldt er, naast andere kleine inspanningen, een besparing op communicatie.

Code	Toelichting
FA0-AFAE2ZZ-LO LONEN	De grootste uitgavenpost zijn de loonkosten (lonen van het personeel Vlor-secretariaat), met name **1.736K euro**.